

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av statsunderstödslagen och lagen om statskontoret

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att statsunderstödslagen och lagen om statskontoret ändras. Till statsunderstödslagen fogas bestämmelser om en informationsresurs för statsunderstödsverksamheten och om tjänster i anslutning till den. Informationsresursen och tjänsterna i anslutning till den ska omfatta en tjänst för enhetlig elektronisk behandling och administration av statsunderstöd, avsedd för samtliga statsbidragsmyndigheter och andra som med stöd av lag beviljar statsunderstöd. Vidare ska de omfatta en tjänst för publicering av utlysningar av statsunderstöd och för uträttande av ärenden och en tjänst för publicering och användning av uppgifter om statsunderstöd, avsedda för en bredare skara av olika berörda grupper. Enligt förslaget föreskrivs det i lagen också närmare om skyldigheterna för statsbidragsmyndigheterna och för andra som med stöd av lag beviljar statsunderstöd i fråga om lämnande och lagring av uppgifter om statsunderstödsverksamheten, behandling av personuppgifter samt bevarande och arkivering av de uppgifter och handlingar som lagras i informationsresursen.

Målet är att främja god och öppen förvaltning, tillgången till och användningen av information som uppstår i statsunderstödsverksamheten, öppenhet och rättvisa i understödsbesluten och ändamålsenlig fördelning av statsunderstöden samt att minska överlappande understöd. Ett allmänt mål är vidare att öka effektiviteten och transparensen i statsunderstödsverksamheten, att harmonisera statsunderstödspraxis, att stärka den strategiska styrningen och samhällspåverkan av verksamheten och att tydliggöra statsunderstödens ställning som verktyg för den politiska styrningen.

Enligt propositionen ska Statskontoret svara för administrationen och förvaltningen av informationsresursen för statsunderstödsverksamheten och av tjänsterna i anslutning till den, för vissa uppgifter inom informationshanteringen i anknytning till detta samt för analys- och rapporteringstjänsterna inom statsunderstödsverksamheten för statsrådet till stöd för beredningen och beslutsfattandet. Statskontoret ska också svara för serviceproduktionen i den digitaliserade statsunderstödsprocessen. Bestämmelser om Statskontorets nya lagstadgade uppgifter fogas till lagen om statskontoret. Finansministeriet leder statsunderstödsverksamhetens strategiska och administrativa utveckling och lagstiftningsutveckling och samordnar samarbetet med statsbidragsmyndigheterna och andra som med stöd av lag beviljar statsunderstöd. Avsikten är att de befogenheter som ministerierna, statsbidragsmyndigheterna och andra som med stöd av lag beviljar statsunderstöd i nuläget har i fråga om den innehållsmässiga styrningen av statsunderstöden inom respektive förvaltningsområde inte ändras.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
MOTIVERING	4
1 Bakgrund och beredning.....	4
1.1 Bakgrund.....	4
1.2 Beredning.....	4
2 Nuläge och bedömning av nuläget.....	5
2.1 Utveckling av informationsledning inom statsförvaltningen	5
2.2 Lagstiftning om statsunderstöd	5
2.3 Bestämmelser om Statskontorets ställning och uppgifter	9
2.4 Informationshantering, sekretess, bevarande av information och arkivering	10
2.5 Behandling av personuppgifter och dataskydd	14
2.6 Anordnande av statens gemensamma informations- och kommunikationstekniska tjänster.....	15
3 Målsättning.....	17
3.1 Allmänna målsättningar för projektet för utveckling och digitalisering av statsunderstödsverksamheten	17
3.2 Utveckling av utvärderingen av statsunderstödsverksamhetens påverkan.....	18
3.3 Utveckling av statsunderstödsverksamheten i samarbete med understödssökande ...	18
3.4 Utvecklingsmål för lagstiftningen.....	19
4 Förslagen och deras konsekvenser.....	20
4.1 De viktigaste förslagen.....	20
4.1.1 Tillämpningsområdet för, innehållet i och förvaltningen av informationsresursen för statsunderstödsverksamheten och tjänsterna i anslutning till den	20
4.1.2 Informationshantering och sekretess.....	27
4.1.3 Behandling av personuppgifter	29
4.1.4 Bevarande och arkivering av uppgifter och handlingar	31
4.1.5 Finansiering.....	33
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna	33
4.2.1 Ekonomiska konsekvenser	33
4.2.2 Konsekvenser för myndigheternas verksamhet.....	35
4.2.3 Samhälleliga konsekvenser	36
4.2.3.1 Konsekvenser för utvecklingen av statsunderstödsverksamheten.....	36
4.2.3.2 Konsekvenser för publiceringen av uppgifter om statsunderstödsdagare	39
4.2.4 Konsekvenser av ändringarna i informationshanteringen	41
5 Alternativa handlingsvägar.....	41
5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser.....	41
5.2 Lagstiftning och andra handlingsmodeller i utlandet.....	43
5.2.1 Sverige	43
5.2.2 Norge.....	44
5.2.3 Danmark.....	46
5.2.4 Estland.....	47
5.2.5 Holland.....	47
6 Remissvar	48
6.1 Remissvar från remissbehandlingen	48

RP 88/2022 rd

6.2 Centrala ändringar utgående från remissvaren och andra ändringar under den fortsatta beredningen.....	49
7 Specialmotivering.....	51
7.1 Statsunderstödslagen.....	51
7.2 Lagen om statskontoret.....	61
8 Bestämmelser på lägre nivå än lag.....	64
9 Ikraftträdande.....	65
10 Verkställighet och uppföljning.....	65
11 Förhållande till andra propositioner och till speciallagar som reglerar statsunderstödsverksamheten.....	66
11.1 Samband med andra propositioner samt statsunderstödslagens förhållande till speciallagar som reglerar statsunderstödsverksamheten.....	66
11.2 Förhållande till budgetpropositionen.....	68
12 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning.....	68
LAGFÖRSLAG.....	75
1. Lag om ändring av statsunderstödslagen.....	75
2. Lag om ändring av lagen om statskontoret.....	77
BILAGA.....	80
PARALLELLTEXTER.....	80
1. Lag om ändring av statsunderstödslagen.....	80
2. Lag om ändring av lagen om statskontoret.....	84
FÖRORDNINGSUTKAST.....	88
Statsrådets förordning om de minimiuppgifter som ska lagras i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten och de uppgifter som publiceras i tjänsten för publicering och användning av uppgifter om statsunderstöd.....	88

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

Finansministeriet tillsatte den 8 mars 2019 ett utvecklingsprojekt för digitalisering av statsunderstödsprocessen inom hela statsförvaltningens statsunderstödsverksamhet. Målet för projektet är att öka statsunderstödsverksamhetens påverkan, effektivitet, enhetlighet och transparens genom att utveckla en digitaliserad statsunderstödsprocess som omfattar hela statsförvaltningen och som inbegriper en kundcentrerad enhetlig verksamhetsmodell och webbtjänster som stöd för den.

Reformen främjar en god och öppen förvaltning samt tillgången till och användningen av den information som uppstår i statsunderstödsverksamheten. Vidare tryggar reformen öppenheten och rättvisan i understödsbesluten, minskar överlappande understöd samt förbättrar ändamålsenlig allokering, den strategiska styrningen och den samhälleliga påverkan av understöden. Avsikten är dessutom att tydliggöra statsunderstödens ställning som verktyg för den politiska styrningen. Därmed strävar projektet efter att främja samarbetet mellan olika statsbidragsmyndigheter och hitta olika alternativ för en tydligare beskrivning av statsunderstödsfinansieringen. Avsikten är att ministeriernas nuvarande behörighet i statsunderstödsfrågor inom respektive sektor inte förändras.

För att öka statsunderstödsverksamhetens påverkan strävar man efter att information ska utnyttjas i stor utsträckning vid ledningen av verksamheten samt efter att ha ett mångsidigt samarbete med dem som ansöker om statsunderstöd och med statsbidragsmyndigheterna. Målet är också att med hjälp av en kundcentrerad, enhetlig verksamhetsmodell och webbtjänster förbättra verksamhetens produktivitet, varvid mängden förvaltningsarbete som binds upp i understödsprocessen och den administrativa bördan för dem som ansöker om understöd minskar.

Projektets uppdrag är bland annat att upprätta en gemensam helhetsarkitektur för statsunderstödsverksamheten, som kan preciseras med myndighetsspecifika särdrag. Uppdraget inkluderar också att fatta beslut om omfattningen av de gemensamma lösningarna i digitaliseringen av statsunderstödsprocessen, modellen för genomförandet och administrationsmodellen, där ägandet samt styrnings- och förvaltningsansvaret beskrivs. Projektet svarar ytterligare för genomförandet av de gemensamma tjänster och lösningar som uppdraget kräver. Projektets mandatperiod löper till utgången av 2023.

1.2 Beredning

Finansministeriet äger och svarar för styrningen av det utvecklings- och digitaliseringsprojekt som gäller hela statsförvaltningens statsunderstödsverksamhet. Projektet har en styrgrupp, som består av representanter för ministerierna. Styrgruppen har tillsatt sektioner för beredning av olika ämneshelheter. En lagstiftningssektion har tillsatts för genomgången av bestämmelserna om författningarna om statsunderstöd och beredningen av författningarna. En uppföljningsgrupp bestående av inkallade representanter för de ämbetsverk som delar ut understöd, understödstagare samt andra motsvarande sakkunniga stöder genomförandet av och tryggar kvaliteten på projektet. En projektbyrå ledd av en projektchef, utsedd av finansministeriet, svarar för arbetet inom projektet.

Lagförslagen har beretts vid finansministeriet i samarbete med Statskontoret. I praktiken har beredningen främst skett i den lagstiftningssektion som verkar under styrgruppen för utveckling

och digitalisering av statsunderstödsverksamheten. I sektionen har det också suttit sakkunniga som representerat vissa ministerier som är centrala för statsunderstödslagstiftningen. Under beredningen har Riksarkivet och Dataombudsmannens kansli kontaktats.

2 Nuläge och bedömning av nuläget

2.1 Utveckling av informationsledning inom statsförvaltningen

I statsminister Sanna Marins regeringsprogram ”Ett inkluderande och kunnigt Finland – ett socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbart samhälle” förbinder sig regeringen till en informationsbaserad politik. I regeringsprogrammet blir öppenhet den bärande principen för hela informationspolitiken. Den här propositionen bidrar till att främja den i regeringsprogrammet nämnda faktabaserade beredningen och beslutsfattandet samt det ledarskap som detta kräver (Regeringens verksamhetsplan, statsrådets publikationer 2019:28, s. 46). Samtidigt stöds öppenheten i den offentliga informationen genom att det skapas förutsättningar att i större utsträckning internt utnyttja förvaltningens information inom ramen för informationsbaserat beslutsfattande.

Informationsledning är ett område inom ledningen där man strävar efter att öka organisationens förmåga att skapa värde ur information och kunskap. Inom statsförvaltningen strävar man genom informationsledning efter att systematiskt utnyttja information i beredningen, beslutsfattandet och verkställigheten både inom statsrådet och i den underlydande förvaltningen. Genom faktabaserad ledning kan man förbättra verksamhetens kvalitet, effektivitet och påverkan. Detta förutsätter att kunskaperna stärks, att verksamhetsmetoderna förnyas och att informationsresurserna öppnas för användning i större omfattning inom förvaltningen.

För tillfället använder ämbetsverken och inrättningarna huvudsakligen informationen för skötseln av en specifik uppgift eller ärenden inom en specifik bransch, såsom ekonomi- och personalförvaltning. Nya lösningar och mervärde kan uppstå genom att de separata informationskällorna och data inom olika förvaltningsområden kombineras. Från insamling och bevarande av information bör man övergå till användning av information också för utveckling, styrning och ledning av verksamheten. Ny teknik och digitaliseringen erbjuder bättre och effektivare lösningar än tidigare för behandlingen av information. Den nya lagstiftningen om informationshantering och dataskydd stöder också detta.

Vidare är digitalisering och informationsbaserad verksamhet med sina effekter, såsom föregripande och mångsidigt utnyttjande och erbjudande av information, en målsättning inom strategin för reformering av den offentliga förvaltningen. Utvecklingen och digitaliseringen av statsunderstödsverksamheten bidrar i stor omfattning till att genomföra riktlinjerna för strategin för den offentliga förvaltningen. Strategin för den offentliga förvaltningen styr och stärker reformen av hela den offentliga förvaltningen under 2020-talet. En fungerande offentlig förvaltning spelar en central roll för en fungerande demokrati och välfärdssamhället. Den i strategin beskrivna enhetliga och målmedvetna reformen av förvaltningen underlättar de vardagliga tjänsterna, tryggar rättssäkerheten i samhället och skapar nya möjligheter för företag och samfund. Genom reformen genomförs i synnerhet strategins riktlinjer för enhetlighet och gemensamt agerande inom den offentliga förvaltningen. I och med reformen främjas ett flexibelt samarbete med det övriga samhället och organiseras tjänsterna enligt individernas behov och på ett mångsidigt sätt.

2.2 Lagstiftning om statsunderstöd

Statsunderstödslagen (688/2001) är en allmän lag som gäller behovsprövade statsunderstöd. I statsunderstödslagen ingår det bestämmelser om grunderna och de allmänna förutsättningarna

för beviljandet av statsunderstöd. Statsunderstödslagen innehåller dessutom bestämmelser om beviljande och utbetalning av statsunderstöd, användningen av statsunderstöd och övervakningen därav, återbetalning och återkrav av statsunderstöd samt rätt till information och utlämnande av uppgifter.

Enligt 1 § 1 mom. i statsunderstödslagen avses med statsunderstöd finansiering med karaktären av stöd som beviljas för att understöda en viss verksamhet eller ett visst projekt. Enligt 1 § 2 mom. i statsunderstödslagen tillämpas lagen på statsunderstöd som beviljas av ett anslag som tagits in i statsbudgeten eller av medel i en statlig fond utanför statsbudgeten. Enligt 1 § 3 mom. tillämpas lagen också på sådant statsunderstöd som beviljas för att användas utanför Finland, om inte något annat bestäms i någon annan lag. Om en statsunderstödstagare enligt 2 mom. emellertid är en främmande stat eller dess organ eller en mellanstatlig internationell organisation, tillämpas på statsunderstödet endast 5–8 § samt 11 § 5 mom. Enligt 3 § 3 mom. i statsunderstödslagen betraktas som statsunderstöd inte ekonomisk förmån som beviljas i form av exempelvis lån, borgen, garanti eller skattelättnad.

Med statsbidragsmyndighet avses enligt 4 § 1 punkten i statsunderstödslagen den myndighet till vars uppgifter ärenden som gäller statsunderstödet i fråga hör enligt lagstiftningen. I vissa speciallagar som gäller statsunderstödssystem föreskrivs det att understöd beviljas av någon annan än en myndighet och att en viss myndighet är behörig att sköta de uppgifter som förutsätter betydande utövning av offentlig makt vid administrationen av understöden. Till exempel enligt 3 § i lagen om statlig finansiering för främjande av filmkulturen (1174/2018) är det Finlands filmstiftelse som sköter uppgifter som ankommer på en statsbidragsmyndighet vid beviljande av statsunderstöd ur statliga medel. Finlands filmstiftelses övriga verksamhet får inte äventyra skötseln av denna offentliga förvaltningsuppgift. Enligt 9 och 10 § i den lagen är det däremot Centret för konstfrämjande som svarar för de myndighetsbeslut som gäller avbrytande av utbetalning och återkrav, vilka är förenade med betydande utövning av offentlig makt.

Bestämmelser om grunderna för beviljande av statsunderstöd finns i 2 kap. i statsunderstödslagen. Statsunderstöd kan beviljas i form av allmänt understöd eller specialunderstöd. Bestämmelser om de allmänna förutsättningarna för beviljande av statsunderstöd finns i 7 § i statsunderstödslagen. Enligt paragrafens 1 mom. kan statsunderstöd beviljas, om 1) det ändamål för vilket statsunderstöd söks är samhälleligt godtagbart, 2) beviljandet av statsunderstöd är motiverat med avseende på de mål som satts för användningen av statsunderstödet, 3) beviljandet av statsunderstöd ska anses vara nödvändigt med beaktande av annat offentligt stöd som sökanden erhållit samt arten och omfattningen av det projekt eller den verksamhet som är föremål för statsunderstödet, samt 4) beviljandet av statsunderstöd inte bedöms orsaka mer än ringa snedvridning av konkurrensen och verksamheten på marknaden i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. I 2 mom. finns det bestämmelser om en särskild begränsning i beviljandet av statsunderstödet i situationer där den som ansöker om statsunderstöd eller dennes företrädare har agerat i strid med bestämmelserna om hindrade av användning av olaglig arbetskraft. I 3 mom. föreskrivs det om möjligheten att använda så kallade förmedlarorgan vid beviljande av statsunderstöd. Statsunderstöd kan beviljas mottagaren för dennes egen verksamhet eller eget projekt eller för att användas för att understöda en verksamhet eller ett projekt som genomförs av någon annan än understödstagaren och som fyller ändamålet enligt statsunderstödsbeslutet. Om statsunderstöd beviljas för att användas för att understöda en verksamhet eller ett projekt som genomförs av någon annan än understödstagaren och som fyller ändamålet enligt statsunderstödsbeslutet, ska statsunderstödstagaren ingå ett avtal om statsunderstödet användning, övervakningen av dess användning och villkoren för dessa med den som genomför verksamheten eller projektet.

Bestämmelser om beviljande och utbetalning av statsunderstöd finns i 3 kap. i statsunderstödslagen. Bestämmelser om ansökan om statsunderstöd finns i 9 § i statsunderstödslagen. Statsunderstöd ska sökas skriftligen. Statsbidragsmyndigheten ska på lämpligt sätt informera om möjligheten att söka statsunderstöd och om ansökningsförfarandet samt ge uppgifter om de allmänna förutsättningarna för beviljande av statsunderstöd och om villkoren för statsunderstöd, om detta inte är uppenbart onödigt.

Bestämmelser om sökandens skyldighet att lämna uppgifter finns i 10 § i statsunderstödslagen. Den som ansöker om statsunderstöd ska i samband med ansökan lämna statsbidragsmyndigheten riktiga och tillräckliga uppgifter om ändamålet med statsunderstödet samt om de andra omständigheter som statsbidragsmyndigheten behöver känna till för att avgöra ansökan.

Närmare bestämmelser om innehållet i ett statsunderstödsbeslut finns i 11 § i statsunderstödslagen. I ett ärende som gäller statsunderstöd ska statsbidragsmyndigheten fatta ett skriftligt beslut (*statsunderstödsbeslut*).

Av ett statsunderstödsbeslut genom vilket statsunderstöd beviljas ska framgå åtminstone mottagaren, ändamålet, beloppet eller beräkningsgrunden. I statsunderstödsbeslutet kan det tas in nödvändiga villkor och begränsningar som gäller statsunderstödet användning för att säkerställa att de omständigheter som anges i 7 § 1 mom. förverkligas. Av ett statsunderstödsbeslut genom vilket statsunderstöd beviljas ska dessutom, på det sätt som klarheten i fråga om korrekt användning av statsunderstödet och statsunderstödsdagarens rättigheter och skyldigheter kräver, framgå de godtagbara kostnaderna för den verksamhet eller det projekt som är föremål för statsunderstödet, statsunderstödet maximibelopp av totalkostnaderna för den verksamhet eller det projekt som är föremål för statsunderstödet, mottagarens inkomster av den verksamhet eller det projekt som är föremål för statsunderstödet samt inverkan av mottagarens övriga inkomster på statsunderstödet belopp och användning, statsunderstödet användningstid samt villkor och begränsningar enligt 13 § 2–4 mom., mottagarens skyldighet att lämna en utredning om användningen av statsunderstödet samt tidpunkten för utredningen samt andra grunder för beviljandet och utbetalningen av statsunderstödet samt för övervakningen av dess användning.

Bestämmelser om utbetalning av statsunderstöd finns i 12 § i statsunderstödslagen. Statsunderstödet betalas till statsunderstödsdagaren i en eller flera poster enligt när kostnaderna infaller. Statsbidragsmyndigheten kan bestämma att statsunderstödet betalas på grundval av de faktiska kostnaderna efter det att en godtagbar utredning om understödet användning har företetts statsbidragsmyndigheten. Statsunderstödsdagaren ska med stöd av 4 mom. lämna statsbidragsmyndigheten riktiga och tillräckliga uppgifter för utbetalningen av statsunderstödet.

Bestämmelser om användning av statsunderstöd och övervakningen därav finns i 4 kap. i statsunderstödslagen. Enligt 13 § 1 mom. i statsunderstödslagen får statsunderstöd användas endast för ändamål som överensstämmer med statsunderstödsbeslutet. Statsunderstödsdagaren ska följa de villkor och begränsningar som intagits i statsunderstödsbeslutet. Enligt 14 § 1 mom. ska statsunderstödsdagaren lämna statsbidragsmyndigheten riktiga och tillräckliga uppgifter för övervakningen av att villkoren i statsunderstödsbeslutet iakttas. Enligt 2 mom. ska statsunderstödsdagaren utan dröjsmål underrätta statsbidragsmyndigheten om en ändring som påverkar uppnåendet av ändamålet med statsunderstödet eller om någon annan ändring som inverkar på användningen av statsunderstödet.

Bestämmelser om återbetalning och återkrav av statsunderstöd finns i 5 kap. i statsunderstödslagen. Statsunderstödsdagaren har en allmän skyldighet att betala tillbaka ett statsunderstöd eller en del av det som denne fått på felaktiga grunder, till för stort belopp eller uppenbart utan grund.

Enligt 20 § 1 mom. i statsunderstödslagen ska statsunderstödstagaren också betala tillbaka statsunderstödet eller en del av det, om det inte kan användas på det sätt som förutsätts i statsunderstödsbeslutet. Om det belopp som ska återbetalas är högst 100 euro, behöver det inte betalas tillbaka.

Bestämmelser om statsbidragsmyndighetens skyldighet att återkräva statsunderstöd finns i 21 § i statsunderstödslagen. Enligt paragrafen ska statsbidragsmyndigheten genom ett beslut bestämma att utbetalningen av statsunderstöd ska upphöra samt att statsunderstöd som redan betalats ut ska återkrävas, om statsunderstödstagaren i väsentlig grad har agerat felaktigt eller ohelderligt vid ansökan om och användning av statsunderstödet. Bestämmelser om återkrav av statsunderstöd enligt prövning finns i 22 § i statsunderstödslagen. Enligt paragrafen kan statsbidragsmyndigheten genom ett beslut bestämma att utbetalt statsunderstöd ska återkrävas enligt prövning vid väsentliga felaktigheter i genomförandet av ändamålet med statsunderstödet. Återkrav enligt prövning är möjligt också då statsunderstödstagaren har upphört med den verksamhet som varit föremål för statsunderstödet eller överlåtit den till någon annan eller egendomen säljs eller förstörs. Återkrav enligt prövning blir aktuellt också i vissa ändringssituationer där statsunderstödstagarens möjligheter att uppfylla förutsättningarna för ändamålsenlig användning av statsunderstöden äventyras.

Enligt 24 § i statsunderstödslagen ska statsunderstödstagaren på det belopp som återbetalas eller återkrävs räknat från den dag då statsunderstödet betalades ut betala en årlig ränta enligt 3 § 2 mom. i räntelagen (633/1982) ökad med tre procentenheter. I 25 § i statsunderstödslagen finns särskilda bestämmelser om dröjsmålsräntan. Enligt paragrafen ska på det återkrävda beloppet betalas en årlig dröjsmålsränta enligt den räntesats som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen om beloppet inte betalas senast på den förfallodag som satts ut av statsbidragsmyndigheten.

Bestämmelser om information och utlämnande av uppgifter i anknytning till statsunderstöden finns i 6 kap. i statsunderstödslagen. Enligt 31 § i statsunderstödslagen tillämpas på statsbidragsmyndighetens rätt att få uppgifter från en annan myndighet vad som bestäms i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), nedan *offentlighetslagen*. Statsbidragsmyndigheten har utan hinder av sekretessbestämmelserna rätt att av andra myndigheter få för skötseln av sina uppgifter nödvändiga upplysningar om 1) sökandens och mottagarens ekonomiska ställning, 2) sökandens och mottagarens offentliga stöd, 3) andra omständigheter som gäller sökanden och mottagaren och som är av väsentlig betydelse för säkerställandet av att statsunderstödslagen iakttas vid beviljandet och utbetalningen av statsunderstödet och vid övervakningen av dess användning.

Enligt 36 § i statsunderstödslagen ska statsbidragsmyndigheten på lämpligt sätt följa resultaten och ändamålsenligheten i fråga om användningen av statsunderstöd som den beviljat samt deras verkningar på konkurrensen och olika befolkningsgruppers ställning liksom deras miljökonsekvenser och andra verkningar. Statsbidragsmyndigheten ska med jämna mellanrum utvärdera nödvändigheten av statsunderstöden och behoven av att utveckla dem. I detta syfte ger statsbidragsmyndigheterna varandra nödvändig hjälp.

I statsunderstödslagen finns inga särskilda bestämmelser om de informationssystem som används för administration av statsunderstöden. Inte heller i speciallagstiftningen om statsunderstöd finns det allmänt bestämmelser av det här slaget. Utgående från förarbetena till projektet varierar statsbidragsmyndigheternas digitaliseringsgrad avsevärt. Inom vissa förvaltningsområden har dock också elektroniska tjänster tagits i bruk i anknytning till ansökan om och behandling av statsunderstöd. I regionförvaltningsverkens egen tjänst (aviavustukset.fi) kan man elektroniskt ansöka om ungdoms-, motions- och biblioteksväsendets understöd samt rapportera

användningen av understöden. I tjänsten finns information om öppna ansökningar, ansökningsanvisningar samt användning och rapportering av understöden. På webbplatsen finns också så kallade understödsberättelser där man redogör för olika projekt som stötts med de statsunderstöd som regionförvaltningsverken beviljat. Projektens geografiska placeringar presenteras därtill visuellt på en karta. I tjänsten finns separat kortfattad information om ansöknings- och utredningsdokumentens offentlighet och om bedömningen av påverkan.

Innovationsfinansieringscentralen Business Finland har en elektronisk tjänst för ansökan och rapportering av finansiering. Tjänsten innehåller information om ansökan om finansiering och rapportering av användningen av understöden. På Business Finlands webbplats finns dessutom öppna data om beviljad och betald finansiering för olika år samt projektspecifik information.

Social- och hälsoorganisationernas understödscentral STEA har på sin webbplats en elektronisk tjänst (avustukset.stea.fi) för understödsansökningar och rapportering samt information om utlysningar av understöd, användning av understöd och rapportering. I tjänsten finns dessutom information om de av social- och hälsovårdsministeriet beviljade understöden från och med 2017. Med tjänstens sökfunktion kan man exempelvis söka efter understöd som en viss organisation har ansökt om eller beviljats eller understöd som beviljats för ett specifikt ändamål.

På Finlands Akademis webbplats finns förutom en elektronisk tjänst för utträttande av ärenden också en tjänst för sökning av finansieringsbeslut. Med sökningen kan man söka information om de projekt som Finlands Akademi har finansierat exempelvis med ett nyckelord, beslutsåret, för- eller efternamn på projektets ansvariga ledare, den ansvariga ledarens kön, projektets forskningsområde eller organisation.

Utöver de ovan beskrivna informationssystemen och elektroniska tjänsterna för administration av statsunderstöd, som är omfattande och har ett långt utvecklat innehåll, använder statsbidragsmyndigheterna ett stort antal informationssystem med snävare användningsområde och tjänster.

2.3 Bestämmelser om Statskontorets ställning och uppgifter

Finansministeriet svarar bland annat för utveckling av statsförvaltningens strukturer, styrningssystem och verksamhet. Enligt 1 § i lagen om statskontoret (305/1991) är Statskontoret ett ämbetsverk underställt finansministeriet.

Statskontoret har till uppgift att ordna service i samband med finansiering, placering, skötsel av skulder och lån samt arbetslivstjänster för statliga ämbetsverk och inrättningar, att sköta statens centralbokföring och handlägga statens skadeståndsärenden samt att vara ansvarig myndighet för administrationen av kommunernas informationsresurs för ekonomisk information och vara personuppgiftsansvarig för informationsresursen. Statskontoret producerar dessutom analys- och rapporteringstjänster inom statsförvaltningen för statsrådet till stöd för beredningen och beslutsfattandet. Utöver dessa uppgifter kan Statskontoret producera gemensamma stödtjänster för statsförvaltningen och sådana affärsverk som avses i lagen om statliga affärsverk (1062/2010). Statskontoret kan producera de stödtjänster som krävs för nämnda finansierings- och placerings-tjänster, skötsel av skulder och lån samt arbetslivstjänster. Statskontoret kan producera upplåningstjänster för affärsverk på de villkor som bestäms av finansministeriet eller av Statskontoret inom de gränser som finansministeriet fastställt. Statskontoret sköter dessutom andra uppgifter som det bestäms eller föreskrivs att Statskontoret ska sköta.

2.4 Informationshantering, sekretess, bevarande av information och arkivering

I 6 kap. i statsunderstödslagen finns det bestämmelser om statsbidragsmyndighetens rätt att få uppgifter från andra myndigheter och om statsbidragsmyndighetens rätt att lämna ut uppgifter i anknytning till statsunderstöden. Det finns däremot inga närmare bestämmelser om de system eller den informationshantering som används vid behandling av statsunderstöden. Enligt de undersökningar som gjorts under beredningen används i dagsläget flera olika system för uträttande av ärenden i anknytning till statsunderstöd, system till stöd för behandling av ansökningarna, beslutsprocessen, utbetalningen och andra skeden i processen samt system för hanteringen av informationen i anknytning till dessa. I de system som nämns i de svar som inhämtats av statsbidragsmyndigheterna varierar de tjänster som erbjuds, funktionerna och genomförandet. Vissa statsbidragsmyndigheter saknar helt system som stöder den operativa statsunderstödsverksamheten, och deras behandling och administration av uppgifter i anknytning till statsunderstödsverksamheten är manuell eller exempelvis endast en ärendehanteringslösning som stöd för hanteringen av ärenden och registrering av handlingar. Begreppet statsunderstödsinformationssystem är inte entydigt, vilket påverkar vilka uppgifter som ges om systemen och därmed också inverkar på jämförelsen av uppgifterna.

Genom lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen (906/2019), nedan *informationshanteringslagen*, säkerställs en enhetlig och kvalitativ hantering samt informationssäker behandling av myndigheternas informationsmaterial så att offentlighetsprincipen förverkligas. De statliga ämbetsverken, inrättningarna och affärsverken är i lagen avsedda informationshanteringsenheter, vars uppgift är att skapa och upprätthålla en informationshanteringsmodell som definierar och beskriver informationshanteringen inom verksamhetsomgivningen. I lagen finns dessutom bestämmelser om elektronisk överföring av information mellan myndigheternas informationssystem. Den instans som lämnar ut informationen ska försäkra sig om att den information som ska överföras behövs eller är nödvändig för att den mottagande myndigheten ska kunna sköta sina uppgifter. När det gäller flera myndigheter sker detta under ledning av det ministerium som svarar för sektorn. Strävan med bestämmelserna är att effektivisera myndigheternas informationshantering så att myndigheterna i enlighet med god förvaltningssed kan sköta sina uppgifter och tillhandahålla förvaltningskunderna tjänster på ett kvalitativt sätt och med gott resultat. Syftet med lagen är också att främja interoperabiliteten mellan informationssystem och informationslager.

Bestämmelser om vissa centrala definitioner för den offentliga förvaltningens informationshantering finns i 2 § i informationshanteringslagen. Med informationshanteringsenhet avses en myndighet med uppgift att ordna informationshantering i enlighet med kraven i informationshanteringslagen. Med informationssystem avses i sin tur ett helhetsarrangemang som består av databehandlingsutrustning, programvara och annan informationsbehandling. Med handling avses en myndighetshandling som avses i 5 § 2 mom. i offentlighetslagen. Med informationsmaterial avses en datauppsättning som består av handlingar och annan motsvarande information och har samband med en viss myndighetsuppgift eller myndighetstjänst. Med informationslager avses en uppsättning informationsmaterial som används för en myndighets uppgifter eller övriga verksamhet och som hanteras med hjälp av informationssystem eller manuellt. Med gemensamt informationslager avses ett för användning av flera aktörer planerat och upprätthållet informationslager vars uppgifter kan lämnas ut och utnyttjas för olika ändamål. Med informationshantering avses sådana åtgärder och informationssäkerhetsåtgärder baserade på behov som uppkommer i samband med en myndighets uppgifter eller övriga verksamhet, i syfte att hantera en myndighets informationsmaterial, informationen i olika skeden av behandlingen och informationen i informationsmaterial, oberoende av på vilket sätt informationsmaterialen lagras och behandlas i övrigt. Med interoperabilitet mellan informationslager avses utnyttjande och utbyte

av information mellan olika informationssystem så att informationens betydelse och användbarhet bevaras.

Närmare bestämmelser om ordnande av informationshanteringen i informationshanteringsenheter finns i 4 § i informationshanteringslagen. Ledningen för en informationshanteringsenhet ska ombesörja att det vid enheten

- 1) har definierats ansvaren för de uppgifter i anslutning till informationshanteringen som föreskrivs i informationshanteringslagen och i någon annan lag,
- 2) finns uppdaterade anvisningar om hantering av informationsmaterial, om användning av informationssystem, om databehandlingsrättigheter, om informationshanteringsansvar, om informationsrättigheter, om informationssäkerhetsåtgärder samt om beredskap för undantagsförhållanden,
- 3) kan erbjudas utbildning varmed det säkerställs att de anställda och personer som arbetar för informationshanteringsenhetens räkning är tillräckligt förtrogna med gällande författningar, föreskrifter och med informationshanteringsenhetens anvisningar om informationshantering och databehandling samt om offentlighet och sekretess i fråga om handlingar,
- 4) finns ändamålsenliga instrument för att genomföra informationshanteringsskyldigheter,
- 5) har ordnats tillräcklig övervakning när det gäller iakttagandet av författningarna, föreskrifterna och anvisningarna om informationshantering.

Enligt 5 § i informationshanteringslagen ska en informationshanteringsenhet upprätthålla en informationshanteringsmodell som definierar och beskriver informationshanteringen i dess verksamhetsmiljö. Informationshanteringsmodellen ska upprätthållas för planering och genomförande av tjänster, ärendebehandling och hantering av informationsmaterial, för genomförande av rättigheter och begränsningar i fråga om tillgången till information, för att minska överlappande insamling av information, för genomförande av interoperabilitet mellan informationssystem och informationslager samt för upprätthållande av informationssäkerhet. I paragrafen finns det noggrannare bestämmelser om vilka uppgifter som åtminstone ska framgå av informationshanteringsmodellen. Av informationshanteringsmodellen ska framgå åtminstone uppgifter om beteckningar som beskriver verksamhetsprocesser, om processansvariga myndigheter, om beteckningar på informationslager, om överföring av informationsmaterial till arkiv, om informationssystemets beteckningar, om den systemansvariga myndigheten, om informationssystemets användningsändamål, om anslutningar till andra informationssystem och om överföringsätten via anslutningar samt om informationssäkerhetsåtgärder.

Enligt 5 § i offentlighetslagen avses med myndighetshandling en handling som innehas av en myndighet och som har upprättats av myndigheten eller av någon som är anställd hos en myndighet eller som har inkommit till en myndighet för behandling av ett visst ärende eller i övrigt inkommit i samband med ett ärende som hör till myndighetens verksamhetsområde eller uppgifter. En handling anses ha blivit upprättad av en myndighet även när den har upprättats på uppdrag av myndigheten. En handling anses ha inkommit till en myndighet även när den har inkommit till den som verkar på uppdrag av myndigheten eller i övrigt för myndighetens räkning, för att denne ska kunna utföra sitt uppdrag. Med stöd av 22 § i offentlighetslagen ska en myndighetshandling sekretessbeläggas, om det i den lagen eller någon annan lag föreskrivs eller en myndighet med stöd av lag har föreskrivit att den ska vara sekretessbelagd eller om handlingen innehåller uppgifter för vilka tystnadsplikt föreskrivs genom lag. I 24 § i offentlighetslagen finns närmare bestämmelser om sekretessbelagda myndighetshandlingar.

Inom statsunderstödsverksamheten kan ansökningar och beslut om statsunderstöd vara förenade med eller innehålla sådana uppgifter eller handlingar som är sekretessbelagda i enlighet med offentlighetslagen eller med stöd av annan lagstiftning. I praktiken gäller de vanligaste fallen sådana uppgifter som avses i 24 § 17 punkten i offentlighetslagen och som gäller statens, välfärdsområdets, kommuners eller något annat offentligt samfunds eller i 4 § 2 mom. avsedda sammanslutningars, inrättningars eller stiftelsers företagshemligheter eller andra motsvarande omständigheter som har samband med affärsverksamhet samt sådana uppgifter som avses i 24 § 20 punkten och som gäller en privat företagshemlighet eller andra motsvarande omständigheter som har samband med privat näringsverksamhet. Ett annat exempel, som gäller i synnerhet statsunderstöd som beviljas för forskningsprojekt, är sådana handlingar som avses i 24 § 21 punkten i offentlighetslagen och som gäller planering av eller basmaterial för lärdomsprov eller vetenskaplig forskning eller handlingar som gäller teknologiskt eller något annat utvecklingsarbete eller bedömning av sådant arbete, om det inte är uppenbart att utlämnandet av uppgifter ur dem inte orsakar olägenhet för lärdomsprovet, forskningen eller utvecklingsarbetet eller ett utnyttjande eller en saklig bedömning av dessa eller medför olägenhet för forskaren eller uppdragsgivaren för forskningen eller utvecklingsarbetet. Ett tredje exempel på fall som kan aktualiseras i vissa statsunderstödsärenden gäller sådana handlingar som är sekretessbelagda med stöd av 24 § 23 punkten i offentlighetslagen och som innehåller uppgifter om en persons årsinkomster eller totala förmögenhet eller inkomster och förmögenhet som ligger till grund för stöd eller förmåner eller som annars beskriver personens ekonomiska ställning. Dessutom kan sådana enskilda förfaranden och beslut som gäller återkrav av redan beviljade statsunderstöd vara förenade med sådana handlingar som avses i 24 § 26 punkten i offentlighetslagen och som innehåller uppgifter om känsliga omständigheter som gäller privatlivet för någon som misstänks för ett brott, en målsägande eller någon annan som har samband med ett brottmål.

I 2 c § 1 mom. i lagen om statskontoret föreskrivs det särskilt om Statskontorets rätt att få uppgifter som behövs för Statskontorets produktion av analys- och rapporteringstjänster inom statsförvaltningen för statsrådet till stöd för beredningen och beslutsfattandet. Statskontoret har rätt att avgiftsfritt och oberoende av sekretessbestämmelserna av den myndighet som är behörig enligt offentlighetslagen få de uppgifter om statsförvaltningens verksamhet och ekonomi som är nödvändiga för skötseln av denna serviceuppgift ur sådana register som förs av Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning, Statens center för informations- och kommunikationsteknik, Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, affärsverket Senastfastigheter, Hansel Ab och Haus kehittämiskeskus Oy (gemensamma serviceproducenter) och som innehåller uppgifter om planeringen och uppföljningen av verksamheten, ekonomi- och personalförvaltningen, den gemensamma grundläggande informationstekniken och hanteringen av upphandlingar samt om lokalhantering, centraliserade utbildningstjänster, projekthantering och organisationsstruktur vid statens ämbetsverk och inrättningar. Statskontoret, de gemensamma serviceproducenterna och den myndighet som lämnar ut uppgifterna ska i samverkan bestämma vilka uppgifter som ska lämnas ut för analys- och rapporteringstjänster. Uppgifter enligt 24 § 1 mom. 2, 5 och 7–11 punkten i offentlighetslagen får dock inte lämnas ut.

I 21 § i informationshanteringslagen finns det bestämmelser om behovet att förvara informationsmaterial. De myndigheter och personuppgiftsansvariga som verkar i anknytning till informationshanteringsenheten fastställer förvaringstiderna för informationsmaterial och handlingar och upprätthåller information om dessa i informationshanteringsmodellen, om förvaringstiden inte har fastställts i lag. Förvaringstiderna ska därför bestämmas med beaktande av

1) i vilken utsträckning informationsmaterialet behövs i myndighetens verksamhet för det ursprungliga användningsändamålet,

- 2) genomförandet och verifieringen av fysiska eller juridiska personers förmåner, rättigheter, förpliktelser och rättssäkerhet,
- 3) rättsverkningarna av avtal eller andra privaträttsliga rättshandlingar,
- 4) de skadeståndsrättsliga preskriptionstiderna, och
- 5) de straffrättsliga preskriptionstiderna.

Efter det att förvaringstiden gått ut ska informationsmaterialen utan dröjsmål arkiveras eller förstöras på ett informationssäkert sätt.

Det föreskrivs särskilt om ansvaren för bestämmande av förvaringstiderna, om arkivering och om arkivverkets uppgifter.

I enlighet med 2 § 3 mom. i lagen om statsrådet (175/2003) svarar statsrådets kansli för statsrådets och ministeriernas gemensamma förvaltnings- och sakkunnigtjänster. I fråga om informationshantering som hänför sig till statsrådets och ministeriernas gemensamma verksamhet och tillvägagångssätt samt gemensamma informationsresurser och informationssystem är statsrådets kansli i informationshanteringslagen avsedd informationshanteringsenhet och svarar i fråga om detta för informationshanteringen och för de myndighetsuppgifter som föreskrivs i 13 § 2–5 mom., 14–18 § och 5 kap. i den lagen. Statsrådets kansli styr och samordnar tillvägagångssätten med avseende på de gemensamma förvaltnings- och sakkunnigtjänsterna samt den gemensamma informationshanteringen. Med informationshantering kan exempelvis avses ministeriernas dokumenthantering, registratortjänster, ärendehantering, informationsstyrning och arkivering samt operativa uppgifter i anknytning till dessa uppgifter inklusive behandling av sekretessbelagt material, upprättande av statsrådets gemensamma informationsstyrningsplan i samarbete med ministerierna samt upprättandet av anvisningar och arrangerandet av utbildning för ministeriernas personal. Statsrådets kansli svarar därtill för statsrådets och ministeriernas gemensamma datateknik och gemensamma informationssystem. Målet för de gemensamma informationshanteringsuppgifter som statsrådets kansli svarar för är att harmonisera verksamhetsmetoderna i sådana ärendehanteringsprocesser där det uppstår arkiverbart material i dokumentform.

Enligt 12 § 9 punkten i reglementet för statsrådet (262/2003) hör statsrådets och ministeriernas gemensamma dataadministration och dokumenthantering samt styrning, utvecklande och samordning av god informationshantering och interoperabilitet i anknytning till dessa och uppgifter som arkivbildare till statsrådets kanslis ansvarsområde.

Bestämmelser om arkivering av dokument finns huvudsakligen i arkivlagen (831/1994). I 1 § i arkivlagen finns det bestämmelser om arkivbildare, som myndighetsspecifikt bland annat är statliga ämbetsverk, inrättningar, domstolar och andra lagskipningsorgan samt andra statliga myndigheter. Enligt 4 mom. i paragrafen utgör statsrådet och ministerierna en arkivbildare.

Med stöd av 6 § i arkivlagen omfattar ett arkiv de handlingar som inkommit till arkivbildaren på grund av dess uppgifter eller som tillkommit genom dess verksamhet. Med handling avses i arkivlagen en framställning i skrift eller bild eller en på elektronisk väg eller på annat sätt åstadkommen framställning som kan läsas, avlyssnas eller annars uppfattas med tekniska hjälpmedel. Innehållsmässigt motsvarar definitionen av handling den ovan beskrivna definition av handling som fastställs i informationshanteringslagen.

Med stöd av 7 § i arkivlagen har arkivfunktionen till uppgift att säkerställa att handlingar hålls tillgängliga och bevaras, att sköta den informationstjänst som hänför sig till dem, att bestämma handlingars förvaringsvärde och att gallra ut onödigt material. Arkivfunktionen ska skötas så att den stöder arkivbildaren i dess uppgifter samt tillgodoser enskilda personers och sammanslutningars rätt att få uppgifter ur offentliga handlingar och att enskilda personers och sammanslutningars rättsskydd samt datasekretess har beaktats på behörigt sätt och att tillgången på handlingar som ansluter sig till enskilda personers och sammanslutningars rättsskydd säkerställs och att handlingarna betjänar forskningen som informationskällor. Arkivfunktionens krav ska beaktas i arkivbildarens informations- och dokumentförvaltning.

Med stöd av 8 § i arkivlagen ska arkivbildaren bestämma hur planeringen av, ansvaret för och den praktiska skötseln av arkivfunktionen ordnas. Arkivbildaren ska bestämma förvaringstiderna och förvaringssätten för handlingar som inkommer och uppstår till följd av skötseln av uppgifterna och ha en arkivbildningsplan över dem. När förvaringstiderna för handlingarna bestäms ska det beaktas vad som särskilt föreskrivs och bestäms om dem. Arkivverket föreskriver vilka handlingar och uppgifter i handlingar som ska förvaras varaktigt

2.5 Behandling av personuppgifter och dataskydd

Dataskyddslagen (1050/2018) preciserar och kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), nedan *dataskyddsförordningen*, och den nationella tillämpningen av den. I författningar om dataskydd avses med personuppgifter enligt artikel 4.1 i dataskyddsförordningen varje upplysning som avser en identifierad eller identifierbar fysisk person. En identifierbar fysisk person är en person som direkt eller indirekt kan identifieras särskilt med hänvisning till en identifierare som ett namn, ett identifikationsnummer, en lokaliseringssuppgift eller onlineidentifikatorer eller en eller flera faktorer som är specifika för den fysiska personens fysiska, fysiologiska, genetiska, psykiska, ekonomiska, kulturella eller sociala identitet.

Enligt artikel 4.2 i dataskyddsförordningen avses med behandling av personuppgifter en åtgärd eller kombination av åtgärder beträffande personuppgifter eller uppsättningar av personuppgifter, oberoende av om de utförs automatiserat eller ej, såsom insamling, registrering, organisering, strukturering, lagring, bearbetning eller ändring, framtagning, läsning, användning, utlämning genom överföring, spridning eller tillhandahållande på annat sätt, justering eller sammanförande, begränsning, radering eller förstöring. Bestämmelser om behandling av personuppgifter finns i artikel 6.1 i dataskyddsförordningen. Behandlingen är laglig bland annat då behandlingen är nödvändig för att fullgöra en rättslig förpliktelse som åvilar den personuppgiftsansvarige. Behandlingen kan också vara nödvändig för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i den personuppgiftsansvariges myndighetsutövning. Närmare bestämmelser om den registrerades rättigheter finns i kapitel III i dataskyddsförordningen. Den personuppgiftsansvarige ansvarar för att den registrerades rättigheter tillgodoses. I Finland införs bestämmelser om skydd av personuppgifter alltid i lag.

I artikel 9 i dataskyddsförordningen finns det bestämmelser om särskilda kategorier av personuppgifter. Enligt artikel 9.1 ska behandling av personuppgifter som avslöjar ras eller etniskt ursprung, politiska åsikter, religiös eller filosofisk övertygelse eller medlemskap i fackförening vara förbjuden. Likaså ska behandling av genetiska uppgifter eller biometriska uppgifter för att entydigt identifiera en fysisk person, uppgifter om hälsa eller uppgifter om en fysisk persons sexualliv eller sexuella läggning vara förbjuden. Enligt artikel 9.2 g i dataskyddsförordningen kan man under de förutsättningar som där föreskrivs avvika från artikel 9.1, när behandlingen är nödvändig av hänsyn till ett viktigt allmänt intresse på grundval medlemsstaternas nationella

rätt. Artikeln förutsätter att den reglering som föreslås är förenlig med det väsentliga innehållet i rätten till dataskydd och innehåller bestämmelser om lämpliga och särskilda åtgärder för att säkerställa den registrerades grundläggande rättigheter och intressen. Det föreskrivs i 6 § 1 mom. 2 punkten i dataskyddslagen att artikel 9.1 i dataskyddsförordningen om särskilda kategorier av personuppgiftsgrupper inte ska tillämpas på sådan behandling av uppgifter som regleras i lag eller som föranleds av en uppgift som direkt i lag har ålagts den personuppgiftsansvarige.

Lagen om statskontoret innehåller bestämmelser om behandlingen av och dataskyddet för personuppgifter i anslutning till Statskontorets olika typer av serviceuppgifter. I 2 b § i den lagen föreskrivs det närmare om behandlingen av personuppgifter i anslutning till Statskontorets uppgift som ansvarig myndighet för administrationen av kommunernas informationsresurs för ekonomisk information och som personuppgiftsansvarig för informationsresursen. Med stöd av 1 mom. i den paragrafen har Statskontoret rätt att behandla sådana personuppgifter som är nödvändiga för utförandet av den här serviceuppgiften och uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter. Statistikcentralen, Institutet för hälsa och välfärd, Utbildningsstyrelsen och finansministeriet har rätt att av Statskontoret få sådana sekretessbelagda uppgifter som är nödvändiga för genomförandet av deras uppgifter. Med stöd av 2 mom. ska behovet att bevara uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter bedömas vart femte år. Enligt 3 mom. ska Statskontoret publicera de uppgifter i informationsresursen för ekonomisk information som inte innehåller personuppgifter i det allmänna datanätet. Enligt 4 mom. tas det inte ut avgift för användning av informationsresursen för ekonomisk information.

I 2 c § i lagen om statskontoret föreskrivs det närmare om dataskyddet för och behandlingen av personuppgifter i anslutning till Statskontorets uppgift att producera analys- och rapporteringstjänster inom statsförvaltningen för statsrådet till stöd för beredningen och beslutsfattandet. Enligt paragrafens 2 mom. får sådana uppgifter enligt artikel 9 i den allmänna dataskyddsförordningen som hör till särskilda kategorier av personuppgifter inte lämnas ut. Uppgifter om hur länge en frånvaro på grund av sjukdom, yrkessjukdom eller olycksfall i arbetet fortgått får dock lämnas ut. Vid behandlingen av uppgifter ska lämpliga skyddsåtgärder iakttas. Uppgifterna ska pseudonymiseras innan de överförs för analys. De uppgifter som publiceras ska anonymiseras eller aggregeras så att enskilda personer inte kan identifieras utifrån dem. Med stöd av 3 mom. är Statskontoret personuppgiftsansvarig med avseende på de uppgifter som det har fått med stöd av 1 mom.

2.6 Anordnande av statens gemensamma informations- och kommunikationstekniska tjänster

Avsikten med lagen om anordnande av statens gemensamma informations- och kommunikationstekniska tjänster (1226/2013) är att effektivisera statens informations- och kommunikationstekniska funktioner, förbättra de informations- och kommunikationstekniska tjänsternas kvalitet och interoperabilitet samt förbättra kostnadseffektiviteten och styrningen när det gäller produktionen av dessa tjänster. Genom lagen förtydligas strukturerna för anordnandet av statens informations- och kommunikationsteknik genom administrativ samordning av statens informations- och kommunikationstekniska funktioner. Genom lagen skapas dessutom ramar för anordnandet av enhetlig produktion och användning av statens gemensamma informations- och kommunikationstekniska tjänster. Om inte något annat föreskrivs i den lagen, tillämpas informationshanteringslagen på styrningen av informationshanteringen inom den offentliga förvaltningen och på främjandet och säkerställandet av informationssystemens interoperabilitet.

I 2 § finns det bestämmelser om statens gemensamma informations- och kommunikationstekniska tjänster. Dessa är tjänster för vars anordnande statliga myndigheter svarar och som allmänt

och i stor omfattning används eller är avsedda att användas som stöd vid skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter, som inte kräver branschspecifika lösningar eller betydande branschspecifikt kunnande och som grundar sig på allmänt använda informations- och kommunikationstekniska lösningar. Statens gemensamma informations- och kommunikationstekniska tjänster omfattar gemensamma grundläggande informationstekniktjänster och gemensamma informationssystemtjänster. Med gemensamma grundläggande informationstekniktjänster avses fysisk utrustning, program som krävs för utrustningens funktion, datakommunikations- och kommunikationstjänster samt därmed anknutna helheter av infrastruktur- och stödtjänster. Med gemensamma informationssystemtjänster avses sådana informationssystem och därmed anknutna tjänster som stöder skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter eller likartad verksamhet inom olika organisationer. De gemensamma tjänsterna ska vara kostnadseffektiva, allmänt tillämpliga för sitt användningsändamål, välfungerande, tillförlitliga, användarvänliga och tillgängliga samt tillhandahållas jämnt inom hela landet. De gemensamma tjänsterna ska vara förenliga med den övergripande arkitekturen för statens informationsförvaltning och med beskrivningarna och definitionerna av interoperabiliteten samt uppfylla behövliga krav på informationssäkerhet och beredskap. Närmare bestämmelser om de gemensamma tjänsterna, om de kvalitetskrav som avses i 3 mom. och om förfarandena för verifiering av kvaliteten och kostnadseffektiviteten har utfärdats genom statsrådets förordning om anordnande av statens gemensamma informations- och kommunikationstekniska tjänster (132/2014).

I 3 § finns det närmare bestämmelser om skyldigheten att använda gemensamma tjänster. Statliga ämbetsverk och inrättningar ska använda gemensamma grundläggande informationstekniktjänster och gemensamma informationssystemtjänster, om inte organisationen nödvändigtvis måste använda andra tjänster i sin verksamhet eller i en del av den på grund av statens övergripande arkitektur, sådana åtgärder i anslutning till informationsförvaltningen som behövs med tanke på enhetlig verksamhet, de informations- och kommunikationstekniska tjänsternas interoperabilitet eller omständigheter som avses i 2 § 3 mom. Efter att ha hört det berörda ministeriet och den kunddelegation som avses i 11 § fattar finansministeriet beslut om kundens rätt att använda andra tjänster än gemensamma tjänster. Om finansministeriet och det berörda ministeriet är av olika åsikt, fattas beslutet av statsrådet. Närmare organisations-, verksamhets- eller tjänstespecifika bestämmelser om minimianvändningen av gemensamma tjänster utfärdas genom förordning av statsrådet.

Enligt 4 § har finansministeriet till uppgift att styra anordnandet av statens gemensamma informations- och kommunikationstekniska tjänster och tjänsternas kvalitet samt tjänsternas interoperabilitet och förenlighet med den övergripande arkitekturen. Finansministeriet svarar för den allmänna administrativa och strategiska styrningen av produktionen av de gemensamma tjänster som avses i lagen samt för styrningen av den informations- och kommunikationstekniska aktionsberedskapen, övriga beredskapen och säkerheten.

Närmare bestämmelser om gemensamma informationssystemtjänster och användning av gemensamma tjänster har utfärdats genom statsrådets förordning om anordnande av statens gemensamma informations- och kommunikationstekniska tjänster. Enligt 2 § i statsrådets förordning omfattar statens gemensamma informationssystemtjänster bland annat ärendehanteringssystemtjänsterna och informationslagringstjänsterna. Med stöd av 6 § i förordningen tillsätter finansministeriet en kunddelegation, som stöder statens center för informations- och kommunikationsteknik, nedan *Valtori*, kundstyrning och utvecklandet av servicecentrets verksamhet, för fyra år i sänder. I kunddelegationen ingår åtminstone en företrädare för varje förvaltningsområde och en företrädare för servicecentret.

Enligt 13 § i statsrådets förordning gäller det användningsåläggande som avses i 3 § 1 mom. i lagen om anordnande av statens gemensamma informations- och kommunikationstekniska

tjänster de tjänster som avses i 5 § 1 mom. Med stöd av detta gäller användningsskyldigheten därmed endast de grundläggande informationstekniktjänster som Valtori producerar och utvecklar.

3 Målsättning

3.1 Allmänna målsättningar för projektet för utveckling och digitalisering av statsunderstödsverksamheten

De allmänna målsättningarna för det av finansministeriet den 8 mars 2019 tillsatta projektet för utveckling och digitalisering av statsunderstödsverksamheten för hela statsförvaltningen beskrivs i avsnitt 1. Målet för projektet är att öka statsunderstödsverksamhetens påverkan, transparens, effektivitet och enhetlighet.

Inom projektet för utveckling och digitalisering av statsunderstödsverksamheten görs en bedömning av statsunderstödsverksamheten, förnyas dess verksamhetsmodell och utvecklas till stöd för den en informationsresurs för statsunderstödsverksamheten med tillhörande tjänster, som är avsedda att ersätta statsbidragsmyndigheternas existerande elektroniska tjänster för uträttande av ärenden inom statsunderstödsverksamheten och andra motsvarande tjänster antingen delvis eller helt. Utöver en digitaliserad statsunderstödsprocess med fokus på kunden ingår i den verksamhetsmodell som täcker hela statsförvaltningen också nya sätt att förbättra statsunderstödsverksamhetens smidighet och påverkan. Avsikten är att statsbidragsmyndigheterna stegvis övergår till den nya verksamhetsmodellen och att de tar i bruk den föreslagna informationsresursen och tjänsterna i anslutning till den under de närmaste åren.

Avsikten med den nya modellen för statsunderstödsverksamheten och den informationsresurs med tillhörande tjänster som stöder den är att främja en god och öppen förvaltning och förbättra tillgången till och användningen av information som uppstår i statsunderstödsverksamheten. Avsikten är dessutom att säkra att besluten om statsunderstöd är transparenta och rättvisa. Den nya verksamhetsmodellen minskar överlappande understöd, förbättrar ändamålsenlig allokering av statsunderstöden samt stärker förutsättningarna för strategisk styrning och statsunderstödens samhälleliga påverkan. Vidare önskar man förtydliga statsunderstödens ställning som medel för den politiska styrningen.

Inom projektet publicerades i februari 2022 en handbok för en nätverksbaserad verksamhetsmodell inom statsunderstödsverksamheten (Valtionavustustoiminnan verkostomainen toimintamalli -opas, tillgänglig endast på finska). För främjandet av en god och öppen förvaltning ingår i handboken ett allmänt avsnitt om rättsprinciperna för förvaltningen och om förvaltningsförfarandet, som baseras på rättspraxis i fråga om statsunderstöd och på de högsta laglighetsövervakarnas avgöranden. I utbildningen vid ibruktagandet av nya tjänster ingår dessutom en helhet som gäller god förvaltning och som riktar sig både till de sakkunniga vid statsbidragsmyndigheterna och till ledningen. Förvaltningsfrågor och juridiska frågor i anslutning till statsunderstöd beaktas även i statsbidragsmyndigheternas ibruktagandeprojekt.

Till följd av de beskrivna målsättningarna är strävan med statsunderstödsverksamhetens utvecklings- och digitaliseringsprojekt att främja samarbetet mellan olika statsbidragsmyndigheter och hitta olika alternativ för en tydligare beskrivning av den offentliga finansieringen. Avsikten är att ministeriernas nuvarande behörighet i statsunderstödsfrågor inom respektive sektor inte förändras.

3.2 Utveckling av utvärderingen av statsunderstödsverksamhetens påverkan

Målet med den nya modellen för statsunderstödsverksamheten och med den informationsresurs för statsunderstödsverksamheten med tillhörande tjänster som stöder modellen är att bidra till en förståelse för användningen av statsunderstöden och till att statsunderstöden allokeras på ett nytt sätt. Den nya verksamhetsmodellen styr utvecklingen mot utvärdering av påverkan och mot sektorövergripande samarbete i anknytning till detta. Inom statsunderstödsverksamheten ska man i fortsättningen samla in och behandla strukturell information om fenomen och faktorer som påverkar dessa. Målet är också att informationsresursen för statsunderstödsverksamheten ska kombinera de i dagsläget separata informationskällor som behövs för utveckling av bedömningen av påverkan.

Det finns olika sätt för bedömning av påverkan. Ett av dem är påverkanskedjan, som underlättar uppställandet av mål och mätningen av dem. Målet är att bygga in en påverkanskedja i den nya digitaliserade statsunderstödsprocessen, varvid bedömningen av påverkan bildar en naturlig del av statsunderstödsverksamheten och av användningen av informationsresursen för statsunderstödsverksamheten med tillhörande tjänster.

Statsbidragsmyndigheterna utnyttjar påverkanskedjan i sina beskrivningar av den statsunderstödsfinansierade verksamhetens påverkan och vid uppställning av mätbara mål för specifika utlysningar. De som ansöker om statsunderstöd kan också utnyttja den information som uppstår i detta skede eftersom uppställandet av målen grundar sig på samarbete med dem som ansöker om statsunderstöd.

Avsikten är att beviljarna och mottagarna av understöden ska utnyttja påverkanskedjan också när de tillsammans bedömer hur användningen av de beviljade statsunderstöden främjar samhälleliga ändamål. Avsikten är att den här informationen ska användas för planering av nya statsunderstödsprogram och för utlysande av statsunderstöd, vilket betyder att bedömningen av påverkan i den nya modellen för statsunderstödsverksamheten är kontinuerlig och inte enbart begränsad till användningstiden för statsunderstöden.

Planeringen av påverkan medför en väsentlig förändring i sättet att tänka inom statsunderstödsverksamheten och ett kunskapsutbyte mellan förvaltningens olika funktioner. Det tar tid att ta i bruk metoder för bedömning av påverkan med tillhörande testning och att samla in information. Därför bör påverkan, utnyttjandet av information om påverkan och det därmed anknutna sektorövergripande samarbetet, i likhet med reformen av den offentliga förvaltningen, ses som en målsättning för hela det innevarande decenniet och som en gemensam satsning inom statsunderstödsverksamheten.

3.3 Utveckling av statsunderstödsverksamheten i samarbete med understödssökande

I enlighet med strategin för reformering av den offentliga förvaltningen utvecklas statsunderstödsverksamheten i samråd med dem som ansöker om statsunderstöd. Det finns exempelvis i dagsläget onödiga variationer i statsbidragsmyndigheternas statsunderstödspraxis.

Inom ramen för projektet för utveckling och digitalisering av statsunderstödsverksamheten föreslogs det våren 2021 hur statsunderstödspraxis för organisationer kan utvecklas och harmoniseras. Inom utvecklingsarbetet övergick projektet till genomförandefasen hösten 2021 tillsammans med statsbidragsmyndigheterna och organisationerna. I utvecklingsarbetet beaktas också OECD:s färskare rekommendationer om stärkande av verksamhetsförutsättningarna för ett livskraftigt civilsamhälle och förnyandet av finansieringsmodellen i anknytning till intäkterna från penningspelsverksamheten.

Det har också inletts utredningar om kommunernas statsunderstödspraxis, och resultaten av kartläggningen av nuläget och framtiden för kommunernas statsunderstödsverksamhet publicerades hösten 2021. De utvecklingsförslag som gäller kommunernas statsunderstödspraxis kommer att lämnas våren 2022 inom projektet för utveckling och digitalisering av statsunderstödsverksamheten.

Inom projektet har man även inletts utredningar om praxis kring statsunderstöd som beviljas privatpersoner. De utvecklingsförslag som gäller praxis i fråga om privatpersoner som ansöker om statsunderstöd kommer att bli klara i januari 2023.

Arbetet med utvecklingen enligt sökandegrupp fortsätter också senare inom projektet för utveckling och digitalisering av statsunderstödsverksamheten. Avsikten är även att undersöka vetenskapsinstitutens, forskningsorganisationernas och företagens statsunderstödsverksamhet.

Utvecklingsarbetet enligt sökandegrupp och den gemensamma utvecklingen genererar information för utveckling av en ny modell för statsunderstödsverksamheten. Målet är också att trygga att statsbidragsmyndigheternas statsunderstödspraxis följer principerna för god förvaltning och är tillräckligt enhetlig när de tar i bruk tjänsterna i anslutning till informationsresursen för statsunderstödsverksamheten. För dem som ansöker om statsunderstöd betyder samarbetet mångsidiga interaktionssätt, kompanjonskap och uppbyggande av förtroende. Effektiviteten i och kvaliteten på statsunderstödsprocesserna förbättras då moderna dataanalytiska metoder och de möjligheter som artificiell intelligens erbjuder utnyttjas i beslutsfattandet. Tack vare tjänsterna i anslutning till informationsresursen för statsunderstödsverksamheten minskar mängden administrativt arbete som binds upp i understödsprocessen och understödstagarnas administrativa börda.

3.4 Utvecklingsmål för lagstiftningen

I dagsläget är informationssystemen för behandling och administration av statsunderstödsärenden oenhetliga, och det finns inga allmänna bestämmelser om informationssystemen eller informationshanteringen i statsunderstödsverksamheten. Därför förutsätter genomförandet av de tjänster som projektet för utveckling och digitalisering av statsunderstödsverksamheten avser att det utfärdas särskilda bestämmelser om informationsresursen för statsunderstödsverksamheten och tjänsterna i anslutning till den samt om de olika myndigheternas befogenheter.

Det föreslås att de nya bestämmelserna införs i den allmänna statsunderstödslagen, som gäller statsunderstödsverksamheten. Genom bestämmelserna blir det möjligt för de statsbidragsmyndigheter som planerar att uppdatera och utveckla sina informationssystem och digitala tjänster att övergå till användning av tjänsterna i anslutning till den nya informationsresursen för statsunderstödsverksamheten. Det långsiktiga målet bör anses vara att statsbidragsmyndigheterna i så stor omfattning som möjligt övergår till användning av informationsresursen för statsunderstödsverksamheten och av tjänsterna i anslutning till den.

I samband med projektet har den gällande speciallagstiftningen för olika förvaltningsområden och de förfaranden som gäller statsunderstöden i stor omfattning undersökts i förhållande till den gällande statsunderstödslagen, som är allmän lag. För att harmonisera speciallagstiftningen blir det senare sannolikt nödvändigt att lämna vissa förslag till författningar.

Målet är att 2022 genomföra inrikesministeriets Brandskyddsfonds utlysning av statsunderstöd som pilotprojekt i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten och i tjänsterna i anslutning till den. Avsikten är att pilotprojekten fortsätter med undervisnings- och kulturministeriets och utrikesministeriets utlysningar av statsunderstöd.

Det allmänna, långsiktiga målet är att informationsresursen med tillhörande tjänster i så stor omfattning och så effektivt som möjligt integreras med de övriga offentliga digitala tjänster som innehåller information om offentlig finansiering eller om mottagare av offentligt stöd. Dessa system omfattar exempelvis kommunernas informationsresurs och kundinformationssystemet enligt lagen om kundinformationssystemet för företagstjänster (293/2017) och informationsresursen för forskningsdata enligt lagen om informationsresursen för forskningsdata (1238/2021). Information som finns i övriga tjänster och deras informationsresurser ska kunna överföras till informationsresursen för statsunderstödsverksamheten via gemensamma gränssnitt, och på motsvarande sätt ska information kunna överföras från informationsresursen för statsunderstödsverksamheten till övriga tjänsters informationsresurser, så att lagring av samma information i separata informationsresurser kan undvikas. I övergångsskedet kommer man ändå inte att helt kunna undvika överlappande lagring av information i separata informationssystem.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

4.1.1 Tillämpningsområdet för, innehållet i och förvaltningen av informationsresursen för statsunderstödsverksamheten och tjänsterna i anslutning till den

Det viktigaste förslaget är att genomföra informationsresursen för statsunderstödsverksamheten med tillhörande tjänster i anknytning till en gemensam och enhetlig verksamhetsmodell för statsunderstödsverksamheten. Det föreslås att de nya bestämmelserna om informationsresursen och de tillhörande tjänsterna placeras i ett nytt 6 a kap. i statsunderstödslagen. Bestämmelserna är därmed åtskilda från bestämmelserna om information och utlämnande av uppgifter i 6 kap., och förslaget innebär inga ändringar i förutsättningarna för ansökan om och beviljande av statsunderstöd och inte heller i bestämmelserna om användningen och övervakningen av statsunderstöd.

Avsikten är att följande tjänster ska produceras i anslutning till den föreslagna informationsresursen för statsunderstödsverksamheten:

- 1) En tjänst för publicering av utlysningar av statsunderstöd och för uträttande av ärenden (Sokunderstod.fi),
- 2) En tjänst för publicering och användning av uppgifter om statsunderstöd (Granskaunderstod.fi), samt
- 3) En tjänst för behandling och administration av statsunderstöd (Administreraunderstod.fi).

I tjänsten Sokunderstod.fi kommer meddelandena om utlysning av statsunderstöd att finnas i en enhetlig nationell vy. Dessutom tillämpas enhetliga principer på kommunikationen om utlysningar av statsunderstöd. Det ska också gå att ansöka om statsunderstöd via tjänsten. Informationsresursen för statsunderstödsverksamheten ska innehålla de uppgifter som lagrats om samtliga förvaltningsområdets statsunderstöd. Informationsresursen ska omfatta 1) sådana uppgifter om ansökan om och beviljande, utbetalning, användning och övervakning av statsunderstöd samt återbetalning och återkrav av statsunderstöd som lagrats i samband med administrationen av statsunderstöd och som behövs för skötsel av de uppgifter som avses i statsunderstödslagen samt 2) sådana uppgifter som lagrats i informationsresursen på basis av skyldigheten att lämna minimiuppgifter, om vilka det föreskrivs särskilt. I tjänsten Granskaunderstod.fi publiceras en liten del av de uppgifter som lagrats i informationsresursen. Det föreskrivs särskilt om vilka

uppgifter som publiceras. Transparensen i statsunderstödsverksamheten förbättras med hjälp av tjänsten.

Syftet med reformen för införande av informationsresursen för statsunderstödsverksamheten är att ge såväl statsunderstödssökandena som statsbidragsmyndigheterna och andra beslutsfattare en heltäckande bild av statsunderstödsverksamheten. Avsikten är att information om alla de statsunderstöd som omfattas av begreppet statsunderstöd, som det definieras i statsunderstödslagen, ska lagras i informationsresursen eller lämnas för lagring på det sätt som särskilt föreskrivs. I samband med reformen föreslås det inga ändringar i de bestämmelser i 1 kap. i statsunderstödslagen som fastställer gränsdragningen mellan å ena sidan begreppet statsunderstöd och å andra sidan andra stöd, ersättningar och förmåner som betalas ut av staten. Statsunderstödslagens tillämpningsområde, förhållande till annan lagstiftning och definition av statsunderstöd har i praktiken blivit relativt tydligt etablerade, med undantag för vissa enstaka stödformer.

Under beredningen av reformen har det inom vissa förvaltningsområden diskuterats om uppgifter om statsunderstöd som beviljas av Europeiska unionens medel ska lagras i den nya informationsresursen för statsunderstödsverksamheten, eftersom det finns särskilda detaljerade bestämmelser om lagring av och offentlighet för uppgifter om dessa stöd. Med tanke på målen med reformen är det viktigt att minimiuppgifter om i synnerhet de största statsunderstöden lagras i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten, även om motsvarande uppgifter finns också i någon annan informationsresurs. De minimiuppgifter som enligt förslaget ska lagras i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten innehåller dessutom sådan information som i vilket fall som helst behöver uppges innan understöd beviljas eller som uppstår när statsunderstödsbeslutet fattas. Inga uppgifter som ska lagras i eller lämnas till informationsresursen för statsunderstödsverksamheten står i praktiken i strid med speciallagstiftning om statliga stöd eller andra stöd. Det kan alltså bedömas att gränsdragningen mellan den allmänna statsunderstödslagen och speciallagstiftningen om statliga stöd och andra stöd inte orsakar några avsevärda tillämpningsproblem. Med tanke på målen med reformen är det viktigt att också minimiuppgifter om de statsunderstöd som beviljas av Europeiska unionens medel lämnas till informationsresursen för statsunderstödsverksamheten, även om det innebär att samma uppgifter till denna del lagras i två separata informationsresurser. Om det i ett enskilt fall uppstår frågor om statsunderstödslagens tillämpningsområde, ska 2 § i statsunderstödslagen tillämpas. Enligt paragrafen gäller 8–37 § i statsunderstödslagen i tillämpliga delar stöd som beviljas av Europeiska gemenskapens medel eller av andra medel från Europeiska unionen, om inte något annat följer av någon annan lag eller av Europeiska gemenskapens lagstiftning. Således ska det exempelvis inte krävas att minimiuppgifter om ansökan om eller beviljande av statsunderstöd lämnas för lagring i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten, om lagringen av uppgifterna kan anses stå i strid med en bestämmelse i en speciallag.

Det är ändamålsenligt att iaktta den tolkning av reformens tillämpningsområde som beskrivs ovan även vid bedömning av hur statsunderstödslagens tillämpningsområde förhåller sig till sådana nationella författningar som gäller verkställighet och administration av beviljandet av stöd som beviljas av Europeiska unionens medel. Det finns även nationella stödssystem där det föreskrivs detaljerat om grunderna för beviljande av stöd och där dessutom prövningsrätten vid beviljande av stöd i olika grad är begränsad. I dessa fall måste gränsdragningen i fråga om statsunderstödslagens tillämpningsområde bedömas med beaktande av 3 § i statsunderstödslagen. I 3 § 1 mom. föreskrivs det att om det i någon annan lag finns bestämmelser som avviker från statsunderstödslagen, ska de iakttas i stället för statsunderstödslagen. I detaljmotiveringen i regeringens proposition om statsunderstödslagen (RP 63/2001 rd, s. 30–31) konstateras det i fråga om detta att statsunderstödslagen åsidosätts i sin helhet, om avsikten är att någon annan

lag ska innehålla heltäckande bestämmelser om något statsunderstöd och förfarandena i anslutning därtill. Med stöd av senare rättspraxis kan en sådan principiell avgränsning ändå inte anses vara entydig. I rättsfallet HFD:2013:54 bedömdes statsunderstödslagens tillämpningsområde i förhållande till lagen om stödjande av företagsverksamhet (1068/2000), som gällde som speciallag. I avgörandet ansågs det att beslutet om återkrav av investeringsstöd med stöd av 35 § i statsunderstödslagen var direkt utsökbart i den ordning som föreskrivs i lagen om verkställighet av skatter och avgifter, eftersom speciallagen inte innehöll någon bestämmelse om i vilken ordning beslutet kunde verkställas. I fallet ansågs en enskild bestämmelse i statsunderstödslagen vara sekundärt tillämplig i förfarandet för återkrav av stöd, trots att speciallagen till andra delar innehöll detaljerade bestämmelser om återkrav av stöd och trots att speciallagen inte innehöll några hänvisningar till att statsunderstödslagen skulle tillämpas.

Enligt 3 § 3 mom. 1 punkten i statsunderstödslagen betraktas stöd, ersättningar eller andra förmåner inte som statsunderstöd, om rätten till dem baserar sig på lag och grunden för bestämmandet av det belopp som ska beviljas anges detaljerat i lag. I den detaljmotivering som det hänvisas till ovan motiveras bestämmelsen med att den myndighet som beviljar ersättningen, stödet eller förmånen då inte har någon prövningsrätt beträffande ändamålsenligheten eller verkställandet av budgeten i fråga om beviljandet eller det belopp som beviljas. Som exempel på sådana lagstadgade stöd och förmåner nämns studiestödet.

Med stöd av de ovannämnda exemplen på innehållet i och tolkningen av 3 § i statsunderstödslagen är förhållandet mellan bestämmelser i statsunderstödslagen och i olika speciallagar om stöd och förmåner, samt tillämpningen av statsunderstödslagen som sekundär lag, beroende av tolkning. Bedömningen av förhållandet mellan den allmänna lagen och speciallagarna försvåras ytterligare av att antalet speciallagar som gäller statsunderstöd är väldigt stort. Den kartläggning av lagstiftningen som gjorts inom projektet för utveckling och digitalisering av statsunderstödsverksamheten visar att det finns närmare hundra speciallagar som gäller statsunderstöd, utöver vilka det finns ett stort antal författningar om statsunderstödsverksamheten på lägre nivå. Det är typiskt för nya lagstadgade stödsystem att det i lag och eventuellt i en förordning som utfärdas med stöd av lagen föreskrivs detaljerat om hur grunderna för stödet bestäms, men i vilken utsträckning det föreskrivs om beviljandet av stöd och om sökandens rätt till stöd varierar från författning till författning. Exempelvis kan tolkningen av specialbestämmelser om stödbelopp vara förenad med prövning. Det är emellertid också möjligt att beviljandet av ett stöd eller en förmån förutsätter en bedömning av om sökanden eller sökandens verksamhet uppfyller vissa förutsättningar samt prövningsrätt i anslutning till detta. Vidare varierar den terminologi som används i speciallagstiftningen om olika stöd och förmåner, och utifrån den kan man inte avgöra om det är fråga om sådant statsunderstöd som omfattas av statsunderstödslagens tillämpningsområde eller inte. I speciallagstiftningen finns i viss utsträckning olika typer av bestämmelser om lagring och offentliggörande av uppgifter om stöd och förmåner och om de informationsresurser som ska användas. Sådana bestämmelser finns exempelvis i lagstiftningen inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde och när det gäller statligt stöd i lagen om kundinformationssystemet för företagstjänster. Enligt 7 a § i den lagen omfattas statliga stöd till jord- och skogsbruket och fiskerinäringen inte av den skyldighet att lagra uppgifter som enligt lagen gäller andra statliga stöd. I denna proposition är utgångspunkten att informationsresursen för statsunderstödsverksamheten ska vara heltäckande, och avsikten är därför att uppgifter om alla stöd som omfattas av begreppet statsunderstöd i enlighet med statsunderstödslagen ska lagras i informationsresursen.

I enlighet med lägesbedömningen ovan är det inte möjligt att utifrån bestämmelserna i den gällande statsunderstödslagen entydigt utröna hur alla olika stöd och förmåner förhåller sig till begreppet statsunderstöd enligt statsunderstödslagen. Det är inte heller möjligt att precisera

statsunderstödslagens bestämmelser om begreppet statsunderstöd eller om statsunderstödslagens förhållande till annan lagstiftning så att det entydigt kan avgöras på vilka stöd och förmåner enligt speciallagstiftningen statsunderstödslagen ska tillämpas. Således bör det i sista hand i varje enskilt fall bedömas hur begreppet statsunderstöd ska tolkas och om minimiuppgifter om ett visst stöd eller en viss förmån ska lämnas för lagring i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten. Med beaktande av målen med informationsresursen för statsunderstödsverksamheten är det motiverat att minimiuppgifter om nationella stöd och förmåner i gränsfall lagras i informationsresursen. Dessutom bör exempelvis bestämmelserna om publicering av uppgifter om beviljade stöd vid behov bedömas i förhållande till de föreslagna bestämmelserna om informationsresursen för statsunderstödsverksamheten. Sådana enskilda bestämmelser i speciallagar som gäller innehållet i de uppgifter som publiceras ska tillämpas i första hand, om de står i strid med bestämmelserna om publicering av uppgifter i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten. I stort sett kan det ändå bedömas att de föreslagna bestämmelserna om informationsresursen för statsunderstödsverksamheten sällan kommer att direkt stå i strid med speciallagstiftningen.

Det är även viktigt att försöka förbättra förutsägbarheten vid tillämpningen av statsunderstödslagen. Inom projektet för utveckling och digitalisering av statsunderstödsverksamheten utvecklas i samarbete med statsbidragsmyndigheterna ett verktyg för avgränsning av statsunderstöden, med hjälp av vilket man i enskilda fall närmare kan bedöma stödets och förmånernas innehåll och karaktär i förhållande till bestämmelserna i statsunderstödslagen.

I anslutning till informationsresursen för statsunderstödsverksamheten produceras tjänsten för behandling och administration av statsunderstöd, som är avsedd för alla statsbidragsmyndigheter. För detta innehåller tjänsten Administreraunderstod.fi ett enhetligt system som täcker de olika skedena av behandling av statsunderstöden och övervakning av användningen av understöd, som statsbidragsmyndigheterna kan ta i bruk i stället för sina nuvarande separata behandlingssystem. Eftersom det finns betydande skillnader i omfattningen av och karaktären hos de existerande behandlingssystemen, förutsätter ibruktagandet av informationsresursen för statsunderstödsverksamheten och tjänsterna i anslutning till den inte att statsbidragsmyndigheterna omgående eller ens inom en separat fastslagen övergångsperiod övergår till tjänsten Administreraunderstod.fi.

Tjänsten Administreraunderstod.fi täcker de krav och funktionaliteter som gäller ärendehantering i statsunderstödsverksamheten. Målet är att genom informationsresursen för statsunderstödsverksamheten i så stor utsträckning som möjligt få tillgång till information om verksamheten och ekonomin inom statsbidragsmyndigheternas statsunderstödsverksamhet och att utnyttja informationen i utvecklingen, styrningen och ledningen av verksamheten inom statsförvaltningen. Samtidigt är målet att främja modellen för informationsledning inom statsförvaltningen.

I enlighet med vad som beskrivs ovan föreskrivs det i vissa speciallagar om statsunderstödssystem att statsunderstöd beviljas av någon annan juridisk person än en myndighet och att en viss myndighet är behörig att sköta vissa sådana uppgifter vid administrationen av understöden som omfattar betydande utövning av offentlig makt. Exempelvis har Finlands filmstiftelse en sådan uppgift att bevilja understöd som anknyter till skötseln av uppgifter som statsbidragsmyndighet. Närmare bestämmelser om denna uppgift och om behörighetsförhållandena mellan Finlands filmstiftelse och Centret för konstfrämjande, som har myndighetsställning, finns i lagen om statlig finansiering för främjande av filmkulturen. Den lagen innehåller inga särskilda bestämmelser om skyldigheter vid informationshantering, men 12 § innehåller bestämmelser om tillämpningen av allmänna förvaltningslagar. Vid skötseln av den offentliga förvaltningsuppgiften

enligt den lagen ska iakttas förvaltningslagen, offentlighetslagen, språklagen (423/2003), samiska språklagen (1086/2003), arkivlagen, lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet och dataskyddslagen. Därmed ska Finlands filmstiftelse vid skötseln av den offentliga förvaltningsuppgiften, det vill säga beviljandet av statsunderstöd, iakttä de bestämmelser i de allmänna förvaltningslagarna som gäller informationshantering. I informationshanteringslagen finns särskilda bestämmelser om de ansvar som ankommer på andra än myndigheter till den del de sköter offentliga förvaltningsuppgifter. Med stöd av 3 § 4 mom. i informationshanteringslagen ska bestämmelserna i 4 kap. samt 22–24 och 25–27 § tillämpas på privatpersoner, privaträttsliga sammanslutningar och sådana offentlighetsrättsliga samfund som inte är myndigheter till den del dessa sköter offentliga förvaltningsuppgifter. På privatpersoner, privaträttsliga sammanslutningar och sådana offentlighetsrättsliga samfund som inte är myndigheter tillämpas dessutom vad som föreskrivs i 4 och 28 § i den lagen när de utövar offentlig makt på det sätt som avses i 4 § 2 mom. i offentlighetslagen eller när det särskilt föreskrivs att den lagen ska tillämpas på deras verksamhet. Också de sistnämnda bestämmelserna är tillämpliga på exempelvis Finlands filmstiftelse när den beviljar statsunderstöd.

Utöver Finlands filmstiftelse finns det även vissa andra juridiska personer som inte är myndigheter och som har en särskild lagstadgad behörighet att bevilja statsunderstöd. I lagen om Innovationsfinansieringsverket Business Finland och aktiebolaget Business Finland (1146/2017) föreskrivs det om Business Finlands behörighet, i lagen om Finlands skogscentral (418/2011), den temporära lagen om finansiering av hållbart skogsbruk (34/2015) och lagen om temporärt stöd för beskogning (1114/2020) om Finlands skogscentralers behörighet och i lagen om jaktvårdsavgift och jaktlicensavgift (616/1993) om Finlands viltcentralers behörighet att bevilja statsunderstöd.

Med tanke på målen med reformen är det mycket viktigt att bestämmelserna om informationsresursen för statsunderstödsverksamheten tillämpas inte bara på statsbidragsmyndigheterna, utan också på de samfund som inte är myndigheter och som med stöd av lag beviljar statsunderstöd, oberoende av vilken typ av juridisk person det är fråga om. Förslaget gör det möjligt för statsbidragsmyndigheterna och andra som med stöd av lag beviljar statsunderstöd att fortsättningsvis använda sina egna system för behandling och hantering av statsunderstöd, men det är på längre sikt ytterst motiverat att samtliga statsbidragsmyndigheter och andra som med stöd av lag beviljar statsunderstöd frångår dessa separata behandlingssystem och helt och hållet övergår till att använda informationsresursen för statsunderstödsverksamheten och tjänsterna i anslutning till den.

Det föreslås att Statskontoret ska få den nya uppgiften att förvalta informationsresursen för statsunderstödsverksamheten och tjänsterna i anslutning till den. Statskontoret ska svara för förvaltningen av informationsresursen och för sådana uppgifter i anslutning till det som det föreskrivs om särskilt. Statskontoret ska i anslutning till dessa uppgifter också svara för serviceproduktionen inom en enhetlig kundorienterad digitaliserad verksamhetsmodell inom statsunderstödsverksamheten, till exempel för utvecklingen av inloggningen i och övrig användning av tjänsterna i anslutning till informationsresursen för statsunderstödsverksamheten. Det föreskrivs vidare att Statskontoret ska ha i uppgift att förvalta tjänsten Granskaunderstod.fi, att producera och publicera informationsmaterial i den öppna informationstjänsten och att vara gemensamt personuppgiftsansvarig med ansvar för all behandling av personuppgifter i anslutning till detta. Statskontorets nya serviceuppgift omfattar också analys- och rapporteringstjänster för statsförvaltningens bruk som stöd för statsrådets beslutsfattande. Det föreskrivs om Statskontorets nya uppgifter i nya 6–9 punkter som fogas till 2 § 1 mom. i lagen om statskontoret. Det är motiverat att bestämmelserna införs i lag eftersom det är fråga om betydande och bestående myndighetsuppgifter. Omständigheter som talar för Statskontorets myndighetsansvar är i synnerhet tidigare

erfarenhet av situationer där tjänsteverksamhet har utvecklats på statskoncernnivå samt erfarenhet av regulatorrollen. Statskontoret har dessutom utfört betydande utvecklingsarbete inom informationsledning, till exempel inom utvecklingen av kommunernas informationsresurs samt elektroniska tjänster. På det allmänna planet har ämbetsverket fungerande tjänster av samma typ i anknytning till behandling av ansökningar, utbetalning av understöd samt stöd, och det erbjuder tjänster också till andra än statliga ämbetsverk.

Statskontorets nya serviceuppgift anknyter i praktiken till den operativa produktionen av statsunderstödstjänsterna. I början kommer Statskontorets uppgift därmed att vara att inleda beredningen av statsunderstödstjänsterna och organisera produktionen av informationsresursen för statsunderstödsverksamheten och av tjänsterna i anslutning till den samt senare att vidareutveckla tjänsterna och samordna utvecklandet. Separat från serviceproduktionen kommer Statskontoret fortfarande att vara statsbidragsmyndighet i den utsträckning som det särskilt föreskrivs om det.

En sammanställning av den helhet som utgörs av informationsresursen för statsunderstödsverksamheten och tjänsterna i anslutning till den samt myndighetsuppgifterna och myndighetsansvaren i anslutning till dessa presenteras i tabell 1.

Tabell 1. Informationsresursen för statsunderstödsverksamheten och tjänsterna i anslutning till den

	Statsbidragsmyndigheterna eller andra som med stöd av lag beviljar statsunderstöd	Statskontoret
Informationsresursen för statsunderstödsverksamheten Här lagras uppgifter om ansökan om och beviljande, utbetalning, användning och övervakning av statsunderstöd samt om återbetalning och återkrav av statsunderstöd.	Lagrar uppgifter i samband med administrationen av statsunderstöd. Lämnar uppgifter för lagring utifrån skyldigheten att lämna minimiuppgifter. Använder uppgifterna med hjälp av funktionerna i informationsresursen och tjänsterna i anslutning till informationsresursen. Gemensamt personuppgiftsansvar. Är kontaktpunkt för de registrerade, svarar för informationen till de registrerade och svarar för tillgodosendandet av de registrerades rättigheter inom sin egen statsunderstödsverksamhet. Är med stöd av offentlighetslagen behöriga myndigheter i fråga om de uppgifter de själva har lagrat och lämnat.	Förvaltar informationsresursen och dess funktioner, exempelvis mottagandet av uppgifter om statsunderstöd, bevarandet och förmedlingen av uppgifter och möjligheten att granska uppgifter. Gemensamt personuppgiftsansvar. Svarar för den tekniska funktionen i informationsresursen och i dess funktioner, för det tekniska gränssnittet för lagring, behandling och utlämnande av uppgifter, för användbarheten i informationsresursen och i tjänsterna i anslutning till den, för integriteten, oföränderligheten, skyddet och bevarandet av uppgifterna samt för de uppgifter inom informations säkerhet som det föreskrivs om i 4 kap. i informationshanteringslagen.

Tjänsten Administrera-understod.fi Ett operativt system för behandling av statsunderstödsärenden och för de olika faserna av övervakningen av användningen av statsunderstöd.	Kan använda tjänsten för administrationen av statsunderstöden inom den egna behörigheten. Gemensamt personuppgiftsansvar liksom ovan. Svarar i egenskap av informationshanteringsenheter för informationshanteringen i enlighet med informationshanteringslagen.	Förvaltar tjänsten och dess funktioner, exempelvis funktionerna för ärendehantering, gränssnitt och elektroniska förbindelser för åtkomst till andra tjänster och informationsresurser samt elektroniska förbindelser för åtkomst inom informationsresursen för statsunderstödsverksamheten. Gemensamt personuppgiftsansvar liksom ovan. Sköter tekniska uppgifter i anslutning till förvaltningen av informationshanteringen.
Tjänsten Sokunderstod.fi En öppen informationstjänst för utlysningar av statsunderstöd och en elektronisk tjänst för uträttande av ärenden. Sökandena uträttar alla sina ärenden som gäller statsunderstöd i tjänsten.	Publicerar alla sina utlysningar av stöd i informationstjänsten, i praktiken genom att använda tjänsten Administreraunderstod.fi eller genom att lämna de föreskriva minimiuppgifterna om utlysningarna. Svarar för processerna för ansökning och övervakning av statsunderstöden inom den egna behörigheten, exempelvis rådgivning om statsunderstöd. Gemensamt personuppgiftsansvar liksom ovan.	Förvaltar tjänsten och svarar för exempelvis den elektroniska identifieringen och tjänstens tillgänglighet och informationssäkerhet. Gemensamt personuppgiftsansvar liksom ovan.
Tjänsten Granska-understod.fi En informations-tjänst för statsunderstödsverksamheten som är öppen för alla.		Förvaltar den öppna informationstjänsten och svarar för exempelvis tjänstens tillgänglighet och informationssäkerhet. Producerar och publicerar informationsmaterialet i tjänsten utifrån de uppgifter som ska lagras i informationsresursen. I tjänsten Granskaunderstod.fi svarar Statskontoret för den personuppgiftsansvariges alla uppgifter.
Analys- och rapporteringstjänster inom statsunderstödsverksamheten för statsrådet till	Kan på begäran på basis av ett uppdrag lämna ut sekretessbelagda uppgifter och uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter för en viss analys eller rapport.	Producerar tjänster på uppdrag av statsrådet med hjälp av uppgifter som lagrats i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten.

stöd för beredningen och beslutsfattandet		
--	--	--

Den strategiska, administrativa och legislativa utvecklingen av statsunderstödsverksamheten, det vill säga den nationella utvecklingen och samordningen, ska i framtiden höra till finansministeriets uppgifter. På så sätt tryggas en samordnad, kontinuerlig och övergripande utveckling av statsunderstödsverksamheten också efter projektperiodens slut.

4.1.2 Informationshantering och sekretess

Det föreslås att närmare bestämmelser i olika avseenden utfärdas om behörighetsförhållandena mellan och skyldigheterna för Statskontoret och de olika statsbidragsmyndigheterna eller andra som med stöd av lag beviljar statsunderstöd samt om gränsdragningen mellan dem i den nya informationsresursen för statsunderstödsverksamheten och i tjänsterna i anslutning till den. Den serviceuppgift som föreslås för Statskontoret i egenskap av myndighet med ansvar för förvaltningen av informationsresursen för statsunderstödsverksamheten med tillhörande tjänster anknyter särskilt till den tekniska förvaltningen av systemet och till stödtjänsterna. När det gäller innehållsmässiga frågor kring statsunderstöd, uppgifter om statsunderstöd och lagring av uppgifterna är den ändamålsenliga utgångspunkten däremot att myndighetsbehörigheten och ansvaret i första hand faller på statsbidragsmyndigheterna och andra som med stöd av lag beviljar statsunderstöd. De ansvar och uppgifter inom informationshantering som ankommer på statsbidragsmyndigheterna och andra som med stöd av lag beviljar statsunderstöd förändras huvudsakligen inte, med undantag för ansvar och uppgifter i anslutning till teknisk informationshantering och informationssäkerhet i informationsresursen och i tjänsterna i anslutning till den. Närmare bestämmelser om ordnande av informationshanteringen inom informationshanteringsenheten finns i 4 § i informationshanteringslagen. I den bestämmelsen ställs det flera krav på ledningen för en informationshanteringsenhet i anknytning till det praktiska ordnandet och anvisningarna, utbildning för anställda, ordnande av instrument samt övervakning. En informationshanteringsenhet ska också enligt 5 § i informationshanteringslagen upprätthålla en informationshanteringsmodell som definierar och beskriver informationshanteringen i dess verksamhetsmiljö. I de föreslagna nya bestämmelserna i statsunderstödslagen behöver det inte beskrivas närmare om de uppgifter för statsbidragsmyndigheterna och andra som med stöd av lag beviljar statsunderstöd som grundar sig på informationshanteringslagen.

Centrala behörighetsförhållanden och uppgifter i fråga om informationshanteringen presenteras i tabell 2.

Tabell 2. Fördelningen av uppgifter och ansvar i fråga om informationshanteringen i vissa fall

	Statsbidragsmyndigheterna eller andra som med stöd av lag beviljar statsunderstöd	Statskontoret
Sökanden i statsunderstödsärenden	Sökanden uträttar sina ärenden hos den behöriga statsbidragsmyndigheten eller den som med stöd av lag beviljar statsunderstöd. Den behöriga aktören svarar för hela statsunderstödsprocessen och för	Förvaltar den elektroniska tjänsten för uträttande av ärenden. Överför vid behov sådana frågor och ansökningar som sökande sänt Statskontoret till den behöriga myndigheten.

RP 88/2022 rd

	exempelvis rådgivning till sökanden i statsunderstödsärendet.	
Registrering i ärenderegistret och de uppgifter som ska registreras	Svarar för anteckningarna och kvaliteten i ärenderegistret med avseende på innehållet.	Svarar för att strukturen i tjänsten Administreraunderstod.fi tekniskt gör det möjligt att förvalta uppgifterna i ärenderegistret.
Begäran om information enligt offentlighetslagen	Svarar för behandlingen av begäranden om information.	Överför vid behov begäran om information till den behöriga myndigheten.
Begäran om granskning av personuppgifter enligt dataskyddsförordningen	Gemensamt personuppgiftsansvar; är kontaktpunkt för de registrerade och besvarar begäranden om granskning inom sin egen statsunderstödsverksamhet.	Gemensamt personuppgiftsansvar; den registrerade har rätt att utöva sina rättigheter också i förhållande till Statskontoret.
Omvandling av informationsmaterial till elektroniskt format samt tillgänglighet	Svarar vid behov.	
Fastställande av tiderna för bevarande av uppgifter	I regel lagstadgade, enhetliga bevaringstider. Informationshanteringsenheten kan besluta om en längre bevaringstid.	Säkerställer att informationsmaterialet är tekniskt säkert och att det kan arkiveras i behövlig utsträckning.
Arkivering och förstörande av uppgifter	Kan ge Statskontoret i uppdrag att framställa förslag om arkivering. Godkänner att uppgifter överförs till arkiv eller förstörs efter bevaringstiden.	Framställer på uppdrag förslag om arkivering. Säkerställer tekniskt att handlingarna kan överföras till arkiv eller förstöras.

När statsrådet eller ett ministerium är statsbidragsmyndighet ska dessutom 2 § i lagen om statsrådet beaktas vid ordnandet av informationshanteringen. Statsrådets kansli är behörigt att sköta statsrådets och ministeriernas gemensamma informationshanteringsuppgifter. När det gäller statsrådets kanslis behörighet och uppgifter preciseras, vid den fortsatta beredningen av uttåtandet av ärenden och produktionen av tjänster, behandlingen av statsunderstödsärenden vid statsrådet i fråga om registrering och behandling på behörigt sätt av handlingar som inkommer per e-post eller på papper samt bedöms den mängd arbete som detta föranleder och eventuella resursbehov inom förvaltningen. Handlingar som per e-post eller på papper har kommit in till ett ministerium i egenskap av statsbidragsmyndighet ska överföras tillbaka till ministeriet efter att de tagits emot vid statsrådets kansli, och ministeriet ska svara för att de inkomna handlingarna och uppgifterna lagras i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten. Dessutom ska Statskontoret för informationsresursen för statsunderstödsverksamheten och tjänsterna i anslutning till den producera ett gemensamt tekniskt gränssnitt, genom vilket informationshanteringsenheten kan få uppgifter om statsunderstödsärenden och, om den så vill, överföra uppgifter till andra system via den integration som gränssnittet utgör.

Enligt 31 § 1 mom. i statsunderstödslagen tillämpas på statsbidragsmyndighetens rätt att få uppgifter från en annan myndighet vad som föreskrivs i offentlighetslagen. Enligt 32 § 1 mom. i statsunderstödslagen tillämpas likaså på utlämnandet av uppgifter som erhållits med stöd av den lagen vad som föreskrivs i offentlighetslagen. De nämnda paragraferna innehåller även särskilda bestämmelser om de enskilda fall där statsbidragsmyndigheten trots sekretessbestämmelserna har rätt att av andra myndigheter få för skötseln av sina uppgifter nödvändiga upplysningar eller där statsbidragsmyndigheten trots sekretessbestämmelserna har rätt att lämna ut uppgifter. I bruktagandet av informationsresursen för statsunderstödsverksamheten med tillhörande tjänster varken medför eller förutsätter justeringar i dessa bestämmelser. Vid beredningen har man utgått från att statsunderstödslagens nuvarande bestämmelser om rätten att få information kan lämpa sig exempelvis för situationer där det i anslutning till den nya informationsresursen för statsunderstödsverksamheten har skapats funktioner med hjälp av vilka det i enlighet med informationshanteringslagen öppnas elektroniska förbindelser för åtkomst myndigheter emellan.

Till 2 § 1 mom. i lagen om statskontoret fogas enligt förslaget Statskontorets nya uppgifter att vara ansvarig myndighet för förvaltningen av informationsresursen för statsunderstödsverksamheten och tjänsterna i anslutning till den, att producera och publicera informationsmaterial i den öppna informationstjänsten för statsunderstödsverksamheten, att svara för andra i 6 a kap. i statsunderstödslagen föreskrivna uppgifter som gäller behandling av uppgifter som lagrats i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten och att producera analys- och rapporteringstjänster inom statsunderstödsverksamheten för statsrådet till stöd för beredningen och beslutsfattandet. Det föreslås att 2 b §, där det föreskrivs om Statskontorets rätt att behandla personuppgifter, för tydlighetens skull ändras så att den beaktar de nya uppgifter som föreskrivs för Statskontoret. Statskontoret ska ha rätt att behandla sådana personuppgifter och sådana uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter som är nödvändiga för utförandet av uppgifter för förvaltning av informationsresursen för statsunderstödsverksamheten och av tjänsterna i anslutning till den och för utförandet av andra uppgifter för behandling och publicering av uppgifter. Det föreslås dessutom att 2 c § 2 mom. ändras på motsvarande sätt så att Statskontoret har rätt att avgiftsfritt och oberoende av sekretessbestämmelserna få de uppgifter som är nödvändiga för skötseln av den nya serviceuppgift som gäller analys- och rapporteringstjänsterna inom statsunderstödsverksamheten ur informationsresursen för statsunderstödsverksamheten samt av den myndighet som är behörig enligt offentlighetslagen ur sådana register som förs av statsbidragsmyndigheterna och andra som med stöd av lag beviljar statsunderstöd och som innehåller uppgifter om statsunderstödsverksamheten. Statskontoret och den myndighet som lämnar ut uppgifterna ur informationsresursen eller ur ett annat register ska i samverkan bestämma vilka uppgifter som ska lämnas ut för analys- och rapporteringstjänster. Bestämmelserna om analys- och rapporteringsuppgifterna inom statsunderstödsverksamheten och om Statskontorets rätt att få uppgifter i anslutning till dem följer därmed motsvarande princip som de nuvarande bestämmelserna om rätten att få uppgifter för produktionen av analys- och rapporteringstjänster inom statsförvaltningen.

4.1.3 Behandling av personuppgifter

I samband med användning av informationsresursen för statsunderstödsverksamheten och tjänsterna i anslutning till den lagras personuppgifter i olika slags situationer och tjänster, och även ändamålet med lagringen av personuppgifterna varierar. I anslutning till produktionen av informationsmaterial i tjänsten Granskaunderstod.fi lagras i informationsresursen en fysisk persons namn och personbeteckning i de situationer där personen är understödstagare. Personbeteckningen används för identifiering av understödstagaren. Vid användningen av tjänsten Sokunderstod.fi lagras i informationsresursen på motsvarande sätt namnet och personbeteckningen på en fysisk person som använder den elektroniska tjänsten i samband med stark identifiering

för att personen ska kunna använda tjänsten antingen som privatperson eller med befullmäktigande som representant för en juridisk person. I samband med tjänsten Administreraunderstod.fi lagras av användarens personuppgifter namn, kontaktuppgifter samt uppgifter som behövs för identifikation av tjänsteinnehavarens ställning och verksamhetsställe. Uppgifterna fås i detta fall ur organisationens användarregister i samband med Virtu-inloggning. I samband med behandlingen av statsunderstödsansökningarna lagras i informationsresursen personens namn, personbeteckning, nödvändiga kontaktuppgifter samt bankens kontaktuppgifter, om statsunderstödsstagaren är en fysisk person. Om statsunderstödsstagaren är en organisation med FO-nummer lagras på motsvarande sätt namnet på och kontaktuppgifterna till den person som är kontaktperson för organisationen.

I samband med behandling av statsunderstödsansökningar lagras i allmänhet inte personuppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter, eftersom sådana uppgifter inte behövs när beslut om statsunderstöd fattas. Det är dock möjligt att personens funktionsförmåga eller hälsotillstånd har betydelse för förutsättningar för beviljande av statsunderstöd eller vid bedömning av understödsvillkoren exempelvis i samband med vissa statsunderstöd avsedda för fysiska personer. Det är också möjligt att det exempelvis i bilagorna till ansökningarna eller övrigt material kan finnas särskilda kategorier av personuppgifter, även om sökanden inte ombeds lämna dem i samband med ansökningsprocessen. Statsbidragsmyndigheterna och andra som med stöd av lag beviljar statsunderstöd, som är informationshanteringsenheter, bör förbereda sig på detta i sin interna riskkartläggning.

Bestämmelserna om behandlingen av personuppgifter grundar sig på EU:s allmänna dataskyddsförordning och den nationella dataskyddslagen. Behandling av personuppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter är i regel förbjuden enligt artikel 9.1 i dataskyddsförordningen. Personuppgifter som hör till de särskilda kategorierna av personuppgifter får dock behandlas när det finns en undantagsbestämmelse i dataskyddsförordningen eller separat i unionens rätt eller den nationella lagstiftningen. I 6 § i den nationella dataskyddslagen finns närmare bestämmelser om behandling av särskilda kategorier av personuppgifter. Med stöd av den bestämmelsen tillämpas förbudet om behandling av personuppgifter inte på sådan behandling av uppgifter som grundar sig på lag eller som beror direkt på den personuppgiftsansvariges i lag fastställda uppgift. Vid behandlingen av personuppgifter ska den personuppgiftsansvarige och personuppgiftsbiträdet vidta korrekta och särskilda åtgärder för skyddandet av den registrerades rättigheter. Närmare bestämmelser om dessa åtgärder finns 6 § 2 mom. i dataskyddslagen.

I samband med beredningen av reformen har det bedömts om det bör utfärdas separata bestämmelser om lagringen och behandlingen av de personuppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten och i tjänsterna i anslutning till den och om det nationella handlingsutrymmet i anknytning till detta. Det allmänna syftet med reformen är inte att justera omfattningen av eller innehållet i statsbidragsmyndighetens rätt till information och inte heller bestämmelserna om offentligheten i de dokument eller uppgifter som i allmänhet anknyter till statsunderstödsverksamheten. Bestämmelserna om statsbidragsmyndighetens rätt att få och lämna uppgifter finns i 6 kap. i den gällande statsunderstödslagen. Därtill kan det uppskattas att personuppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter endast ytterst sällan är av betydelse för bedömningen av förutsättningarna för beviljande av statsunderstödet eller uppföljning av användningen av statsunderstödet för någon annan statsbidragsmyndighet än den statsbidragsmyndighet som har beviljat statsunderstödet. I samband med reformen föreslås det inte att nya uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter ska lagras i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten. Det är ändå möjligt att uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter behandlas vid administrationen av statsunderstöd med stöd av 6 § i dataskyddslagen eller eventuell speciallagstiftning. Därför föreslås det att det till statsunderstödslagen fogas en bestämmelse

om att också uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter får lagras i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten. Det föreslås även att lagen om statskontoret ändras så att det föreskrivs närmare om Statskontorets rätt att behandla sådana personuppgifter och uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter som är nödvändiga för tjänsteutövningen vid Statskontoret.

Utgångspunkten är att statsbidragsmyndigheten eller den som med stöd av lag beviljar statsunderstöd svarar för skyldigheterna enligt informationshanteringslagen i de statsunderstödsärenden som hör till dess uppgifter. Det är emellertid administrativt sett ändamålsenligt om Statskontoret, i egenskap av den myndighet som svarar för förvaltningen av informationsresursen för statsunderstödsverksamheten med tillhörande tjänster, centraliserat svarar för vissa av de informationshanteringsuppgifter enligt informationshanteringslagen där man kan utnyttja information som allmänt gäller ansökan om och beviljande av statsunderstöd eller ett förvaltningssektoröverskridande perspektiv. Därmed är det motiverat att statsbidragsmyndigheten eller den som med stöd av lag beviljar statsunderstöd verkar som gemensamt personuppgiftsansvarig tillsammans med Statskontoret, så att Statskontoret svarar för att informationsresursen med tillhörande tjänster fungerar tekniskt sett samt svarar för det tekniska gränssnittet för lagring, behandling och utlämnande av uppgifter. Statskontoret ska också svara för användbarheten i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten och tjänsterna i anslutning till den och för integriteten, oföränderligheten, skyddandet och bevarandet av uppgifterna. Dessutom ska Statskontoret svara för särskilt föreskrivna skyldigheter i anslutning till informationssäkerhet enligt 4 kap. i informationshanteringslagen. Statsbidragsmyndigheten eller den som med stöd av lag beviljar statsunderstöd svarar i sin tur som den andra gemensamt personuppgiftsansvarige för den personuppgiftsansvariges övriga uppgifter och fungerar som kontaktpunkt för de registrerade inom sin egen verksamhet. Vidare ska statsbidragsmyndigheten eller den som med stöd av lag beviljar statsunderstöd besluta om utlämnande av andra uppgifter än de uppgifter som ska publiceras i en öppen informationstjänst.

I de nya 6–9 punkter som fogas till 2 § 1 mom. i lagen om statskontoret föreskrivs det om Statskontorets uppgifter att vara ansvarig myndighet för förvaltningen av informationsresursen för statsunderstödsverksamheten och tjänsterna i anslutning till den, att producera och publicera informationsmaterial i den öppna informationstjänsten för statsunderstödsverksamheten, att svara för andra i 6 a kap. i statsunderstödslagen föreskrivna uppgifter som gäller informationshantering och dataskydd och att producera analys- och rapporteringstjänster inom statsunderstödsverksamheten för statsrådet till stöd för beredningen och beslutsfattandet. Det föreslås att de särskilda bestämmelser om behandling av personuppgifter och dataskydd som ingår i den gällande lagen ändras. Det beaktas då att Statskontoret föreslås få flera nya serviceuppgifter av olika slag. De personuppgifter som är nödvändiga för skötseln av serviceuppgifterna samt behandlingen av och dataskyddet för dem bedöms och regleras separat.

De föreslagna ändringarna av Statskontorets rättigheter och skyldigheter vid behandlingen av personuppgifter gäller bara de nya uppgifter som föreslås för Statskontoret. I den utsträckning som Statskontoret fungerar som statsbidragsmyndighet bör dess rätt att få uppgifter i det uppdraget bedömas utgående från de allmänna bestämmelserna i statsunderstödslagen.

4.1.4 Bevarande och arkivering av uppgifter och handlingar

Den gällande statsunderstödslagen saknar bestämmelser om bevarande av uppgifter och handlingar i anknytning till ansökan om och beviljande av statsunderstöd. Den allmänna målsättningen för reformen är harmonisering av statsunderstödsverksamheten, vilket också ska märkas på att bestämmelserna om uppgifterna i anknytning till verksamheten, om handlingarnas ur-

sprungliga ändamål och om bevaringstiderna ska vara så enhetliga som möjligt. Även bestämmelserna om senare förstörande av uppgifter och handlingar eller arkivering i enlighet med behovet av arkivering av allmänt intresse, vetenskapliga eller historiska forskningsbehov samt statistiska behov ska vara enhetligare än i dag. På dessa grunder föreslås det att det införs närmare bestämmelser om bevarande och arkivering av de uppgifter och handlingar som lagras i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten. Enligt förslaget ska de uppgifter och handlingar om beviljade statsunderstöd som lagras i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten bevaras i 10 år från utbetalningen av statsunderstödet sista post. Bevaringstiden för de uppgifter och handlingar om negativa statsunderstödsbeslut som lagras i informationsresursen föreslås å sin sida vara 5 år från det att beslutet fattades.

De föreslagna enhetliga bevaringstiderna är ett administrativt sett enkelt och i de flesta fall motiverat alternativ, som också tryggar tillgången till information vid senare övervakning av användningen av statsunderstödet och i situationer då beslut ska fattas om eventuellt avbrytande av utbetalning eller återkrav. Statsbidragsmyndigheten eller den som med stöd av lag beviljar statsunderstöd ska dock av särskilda skäl kunna fatta beslut om en längre bevaringstid för uppgifterna och handlingarna. Detta är motiverat exempelvis i samband med statsunderstöd för investeringar, där långsiktiga begränsningar kan sättas för användning och eventuell överlåtelse av egendomen. I dessa situationer bör statsbidragsmyndigheten eller den som med stöd av lag beviljar statsunderstöd särskilt beakta de bestämmelser i informationshanteringslagen som gäller fastställande av behovet att förvara informationsmaterial.

Skyldigheterna och befogenhetsförhållandena i fråga om arkivering av handlingar och arkivbildarens ställning fastställs i princip i enlighet med bestämmelserna i arkivlagen, och när det gäller innehållsfrågorna är det arkivbildaren, i praktiken statsbidragsmyndigheten eller den som med stöd av lag beviljar statsunderstöd, som är behörig. Det föreslås dock att Statskontoret ska svara för att uppgifterna och handlingarna tekniskt går att arkivera i enlighet med bestämmelserna i arkivlagen och lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet. Den sistnämnda skyldigheten gäller i synnerhet ansvaret för att den ursprungliga informationen bevaras oförändrad. Detta kan anses vara en del av Statskontorets ansvar för förvaltningen av informationsresursen för statsunderstödsverksamheten i egenskap av tekniskt ansvarig myndighet. Statskontoret ska också kunna framställa förslag om arkivering av uppgifter och handlingar centraliserat på uppdrag av statsbidragsmyndigheterna. Tjänsten för publicering och användning av uppgifter om statsunderstöd ska vara en informationstjänst som är öppen för alla. Informationsmaterialet i tjänsten ska produceras och publiceras av Statskontoret. Statskontoret ska även vara gemensamt personuppgiftsansvarig med ansvar för all behandling av personuppgifter i den öppna informationstjänsten i det avseendet att behandlingen utgår från ett enda register, men med anledning av omfattningen av Statskontorets befogenheter är det naturligt att alla uppgifter och ansvar i egenskap av personuppgiftsansvarig ankommer på Statskontoret. Statskontoret ska besluta om bevaringstiderna för och eventuell arkivering av uppgifterna och handlingarna i tjänsten, men det behövs ingen särskild bestämmelse om detta. När det gäller bevarandet av personuppgifter i tjänsten Granskaunderstod.fi ska Statskontoret bland annat beakta principerna om behövlig behandling och uppgiftsminimering, som följer av den allmänna dataskyddsförordningen.

De föreslagna nya bestämmelserna om informationsresursen för statsunderstödsverksamheten och tjänsterna i anslutning till den ändrar i princip inte statsunderstödssökandens och statsunderstödstagarens ställning. Bestämmelserna om statsunderstödssökandens utredningsskyldighet och statsunderstödstagarens informationsskyldighet i statsunderstödslagen förblir oförändrade.

4.1.5 Finansiering

Finansieringen av beredningen av statsunderstödsverksamheten och tjänsterna i anslutning till den har grundat sig på projektfinansiering som anvisats via finansministeriets huvudtitel. I samband med beredningen av modellen för serviceproduktion har en bedömning gjorts av strukturen inklusive kostnader för Statskontorets nya tjänster. Kostnaderna omfattar främst personalkostnader samt kostnader för utveckling och förvaltning av webbtjänsterna.

Avsikten är att finansieringen av informationsresursen för statsunderstödsverksamheten med tillhörande tjänster på längre sikt i princip ska grunda sig på en modell med centraliserad budgetfinansiering. I den centraliserade budgetfinansieringen täcks kostnaderna för den fortlöpande servicen centraliserat också efter projektperioden.

I finansieringsmodellen är användningen av informationsresursen för statsunderstödsverksamheten med tillhörande tjänster kostnadsfri för alla statsbidragsmyndigheter och andra som med stöd av lag beviljar statsunderstöd. Om myndigheten eller den som med stöd av lag beviljat statsunderstöd använder sina egna behandlings- och administrationssystem som stöd för statsunderstödsverksamheten, får de kostnadsfritt lämna in informationen i tjänsterna Sokunderstod.fi och Granskaunderstod.fi. Användningen av dessa tjänster är gratis också för sökande.

Statsbidragsmyndigheten eller den som med stöd av lag beviljar statsunderstöd kommer att ur sina egna verksamhetsutgifter svara för kostnaderna exempelvis för egenskaper och funktioner som utvecklas för dess eget behov i tjänsterna i anslutning till informationsresursen, för planering, definitioner, genomförande och testning av eventuella ändringar i programvaran som görs i de egna informationssystemen hos statsbidragsmyndigheterna, andra som med stöd av lag beviljar statsunderstöd eller andra berörda grupper, för de indirekta kostnaderna för arbetet med att lämna information samt för eventuella utvidgade tjänster som köps av Statskontoret, exempelvis mera omfattande stödtjänst än normalt.

Helhetsmålet för propositionen är att den kan genomföras kostnadsneutralt i jämförelse med finansieringen av de nuvarande separata informationssystem som används för behandling och administration av statsunderstöden. Detta förutsätter att de bestående kostnaderna för användningen av informationsresursen för statsunderstödsverksamheten med tillhörande tjänster på ett välgrundat och rättvist sätt avdras från anslagen till statsbidragsmyndigheterna och till de andra som med stöd av lag beviljar statsunderstöd. Ett administrativt sett enkelt alternativ är att bestående skära ner på den allmänna kalkylmässiga andelen av verksamhetsanslagen till samtliga statsbidragsmyndigheter och andra som med stöd av lag beviljar statsunderstöd.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

4.2.1 Ekonomiska konsekvenser

De föreslagna ändringarna har inga direkta konsekvenser för statsunderstödens belopp eller ändamål eller för vart understöden riktas. I det första skedet är det utvecklingen av informationsresursen för statsunderstödsverksamheten och tjänsterna i anslutning till den och på längre sikt förvaltningen av tjänsterna som orsakar konsekvenser för statsfinanserna. På längre sikt kan man genom enhetlig och omfattande användning av informationsresursen med tillhörande tjänster förbättra uppföljningen av användningen och av de eftersträlvade effekterna av statsunderstöd beviljade för olika ändamål, vilket främjar effektivare allokering av statsunderstöden till de uppställda målen.

Den verksamhet som är inriktad på digitalisering av statsunderstöden har 2016–2019 finansierats ur anslag reserverade för statsminister Sipiläs regerings spetsprojekt Digitalisering av offentliga tjänster med sammanlagt 2,75 miljoner euro. Förutom till genomförandet av förstudien har finansiering också hänförs till förberedande åtgärder både före och efter tillsättandet av projektet 2019. Kostnaderna under projektperioden har uppskattats till sammanlagt cirka 19,6 miljoner euro 2020–2023. Av detta är de externa projektkostnaderna 8 941 000 euro (9 934 dagsverken), interna projektkostnader 7 631 000 euro (13 388 dagsverken) samt kontinuerliga program- och infrastrukturkostnader under projektet 2 992 000 euro. Det är svårt att göra en exakt uppskattning av kostnaderna för användning och förvaltning av de existerande informationssystemen för behandling och administration av statsunderstöd. Detta beror på att systemen till sin storlek och sitt innehåll är mycket olika samt att det är svårt att skilja kostnaderna för informationssystemen från kostnaderna för exempelvis ärendehanteringssystem som är avsedda att användas i bredare utsträckning också för annat hos statsbidragsmyndigheten. Därtill har kostnaderna för den egna personalen inte alltid uppskattats exakt i utredningar av kostnaderna för användning av informationssystem. Man kan dock uppskatta att de årliga kostnaderna för användning och förvaltning av de nuvarande informationssystemen för behandling och administration av statsunderstöd uppgår till minst 3,6 miljoner euro.

Vid projektets slut uppstår det från och med 2024 kostnader för Statskontoret som serviceproducent, när Statskontoret som sin lagstadgade uppgift centraliserat förvaltar och utvecklar tjänsterna i anslutning till informationsresursen för statsunderstödsverksamheten (förvaltning av informationsresursen, organisering av produktionen av tjänsterna, stöd för ibruktagande av tjänsterna i anslutning till informationsresursen, vidareutveckling och samordning av utvecklandet samt centraliserade stödtjänster). Med de gemensamma lösningarna kan inbesparingar göras i kostnaderna för utveckling och förvaltning. På årsnivå uppskattas kostnaderna för förvaltning och utveckling av informationsresursen med tillhörande tjänster vara cirka 2,635 miljoner euro från år 2024 framåt. Av detta uppgår de interna och externa arbetskostnaderna till 1 910 000 euro och de fortlöpande program- och infrastrukturkostnaderna till 725 000 euro. Enligt uppskattning kräver Statskontorets nya uppgifter en tilläggsresurs på 10 årsverken, vilket bör beaktas i Statskontorets anslag för omkostnaderna. Uppskattningen är därmed att användningen av informationsresursen för statsunderstödsverksamheten och tjänsterna i anslutning till den på årsnivå som helhet möjliggör cirka 1 miljon euro i inbesparade kostnader för förvaltning och utveckling av informationssystemen, om det nya systemet heltäckande tas i bruk efter övergångsperioden från 2024 framåt. När ämbetsverken befrias från kostnaderna för förvaltningen av de nuvarande systemen kan det uppskattas att ibruktagandet av de gemensamma lösningarna ger minst 4 miljoner euro i inbesparingar innan 2029. I praktiken blir en eventuell kostnadsinbesparing av olika orsaker mindre än det nämnda. Det här beror bland annat på att ibruktagandet av den nya informationsresursen sker stegvis och att en del av statsbidragsmyndigheterna och av de andra som med stöd av lag beviljar statsunderstöd fortfarande kommer att använda sina egna separata informationssystem. I samband med reformen behövs sannolikt också mera tjänster som produceras av specialsakkunniga utöver kostnaderna för den grundläggande förvaltningen och utvecklingen av informationssystemen. Utvecklingskostnaderna för informationsresursen för statsunderstödsverksamheten kan stiga också i det fallet att tjänsterna utvecklas för att ersätta Europeiska unionens strukturfonders nuvarande informationssystem.

Finansministeriet svarar nuförtiden för statsunderstödslagstiftningen på den allmänna nivån samt för den strategiska utvecklingen och samordningen av statsunderstödsverksamheten. I fortsättningen svarar ministeriet också för styrning av de statsunderstödsuppgifter som baserar sig på lagförslaget.

Statsbidragsmyndigheterna och andra som med stöd av lag beviljar statsunderstöd orsakas i någon mån kostnader för ersättandet av de egna informationssystemen med tjänsterna i anslutning

till informationsresursen för statsunderstödsverksamheten. Det är möjligt att det blir nödvändigt att utveckla också de nuvarande informationssystemen, eftersom statsbidragsmyndigheterna och de andra som med stöd av lag beviljar statsunderstöd i vilket fall som helst behöver kunna lagra de föreskrivna uppgifterna om sina statsunderstöd i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten.

Det har uppskattats att det i och med ibruktagandet av informationsresursen för statsunderstödsverksamheten med tillhörande tjänster blir möjligt att avsevärt förbättra allokeringen av statsunderstöden och i synnerhet på längre sikt uppnå nyttoeffekter av statsunderstödens påverkan. Statsunderstödsverksamhetens transparens förbättras också. Detta betyder i praktiken att man med den nuvarande finansiering som används för statsunderstöd kan finansiera mera verksamhet och projekt eller på motsvarande sätt att statsunderstödsverksamheten på nuvarande nivå kan fortsätta i samma omfattning men med mindre finansiering.

4.2.2 Konsekvenser för myndigheternas verksamhet

Genom propositionen får Statskontoret den nya uppgiften att ordna och förvalta informationsresursen för statsunderstödsverksamheten med tillhörande tjänster samt de rättigheter att behandla uppgifter som detta kräver. Propositionen stärker statsbidragsmyndigheternas och de andra statsunderstödsbeviljarnas sätt att verka och samarbeta som ett nätverk när det gäller utnyttjandet av den information som samlats i statens informationsresurser. Med propositionen eftersträvas fördjupad transparens, enhetlighet och utnyttjande av informationen om statsunderstöden, informationsledning och informationsbaserat beslutsfattande som stöd för statsförvaltningens beredning och beslutsprocess. Samtidigt stärks metoderna för informationsledning och iakttagandet av principerna för god förvaltning inom statsförvaltningen. I fråga om processen för behandling av statsunderstöden strävar man efter att utveckla den nuvarande verksamhetskulturen i en sådan riktning att man parallellt med den sedvanliga behandlingen av understödsärenden klart stärker å ena sidan den strategiska planeringen i inledningsskedet och å andra sidan bedömningen av hur de projekt som genomförts med statsunderstöd förverkligats och resultatet av hela statsunderstödsverksamheten.

Vid beredningen har det uppskattats att ibruktagandet av informationsresursen för statsunderstödsverksamheten med tillhörande tjänster möjliggör en betydande effektivitetsnytta, som grundar sig på möjligheten att förverkliga statsunderstödsprojekt i större helheter än tidigare och också i övrigt så att antalet ansökningar om statsunderstöd minskar. Därmed minskar den arbetsmängd som statsbidragsmyndigheterna och andra som med stöd av lag beviljar statsunderstöd använder för rutinuppgifter, och det blir också möjligt att få ekonomiska inbesparingar. Under beredningen uppskattades det att effektivitetsnyttan mätt i euro är mindre än den ovan nämnda påverkansnyttan. Det är dessutom ytterst svårt att göra en noggrann uppskattning av effektivitetsnyttan med beaktande av hur olika de nuvarande statsunderstödssystemen och de informationssystem som används för dem är. I vilket fall som helst kan storleken på effektivitetsnyttan anses vara betydande i synnerhet på längre sikt.

Ibruktagandet av informationsresursen för statsunderstödsverksamheten med tillhörande tjänster och kompatibiliteten med myndigheternas övriga informationssystem skapar också på allmän nivå förutsättningar för effektivare hantering och användning av informationen exempelvis så att uppgifter som lagrats i ett informationssystem kan utnyttjas också för beslutsfattande som baserar sig på användning av andra informationssystem. Det har emellertid identifierats en risk för att det i synnerhet vid reformens övergångsskede i fråga om vissa statsunderstöd som också anses vara statens företagsstöd kan uppstå en dubbel skyldighet att lagra uppgifter i olika informationsresurser. Det har även identifierats att det också finns andra informationsresurser

inom vissa förvaltningsområden och vissa ansvarsområden, såsom livsmedelsförvaltningens informationsresurs inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde samt undervisnings- och kulturministeriets informationsresurs för forskningsdata. Det här strävar man efter att beakta vid planeringen och genomförandet av informationsresursen för statsunderstödsverksamheten. I övergångsskedet strävar man efter att begränsa mängden minimiuppgifter som lämnas till informationsresursen till de mest nödvändiga uppgifterna, och uppgifterna kan lämnas antingen automatiserat via systemens gränssnitt eller i filformat i användargränssnittet. Därmed anses skyldigheten att lämna uppgifter inte orsaka så mycket ytterligare arbete att det väsentligt skulle fördröja genomförandet av reformen eller orsaka statsbidragsmyndigheterna oskäligt mycket extra kostnader.

4.2.3 Samhälleliga konsekvenser

4.2.3.1 Konsekvenser för utvecklingen av statsunderstödsverksamheten

Propositionen stärker ett mera omfattande utnyttjande av uppgifter om statsunderstödsverksamheten och effektiviserar informationsledningen och principerna för god förvaltning inom ramen för en effektiv statsförvaltningsverksamhet. Den allmänna ökade öppenhet och transparens som uppnås med informationsresursen för statsunderstödsverksamheten och tjänsterna i anslutning till den hjälper dem som ansöker om statsunderstöd och understödstagarna i planeringen av sin verksamhet och ansökningsprocesserna samt utvecklar samarbetet mellan understödstagarna och statsbidragsmyndigheterna.

En uppskattning av nyttan och riskerna med reformen kan på ett allmänt plan göras ur mål- och metodperspektiv. Ett av målen för reformen är att stärka förutsättningarna för strategisk styrning genom att förtydliga statsunderstödens roll som verktyg för den politiska styrningen, bland annat genom att beskriva statsunderstödsverksamheten och -finansieringen på informations- och påverkansgrunder. Den uppskattade nyttan är att beslutsfattarna får en klart bättre helhetsbild än i dag av statsunderstödsverksamheten och -finansieringen och kan göra strategisk planering och fatta beslut utgående från en klart bättre informationsgrund än i nuläget. Riskerna med tväradministrativ utveckling är exempelvis avsaknaden av ett gemensamt språk och en gemensam praxis. Speciallagstiftningen kan påverka möjligheterna att utveckla en gemensam praxis, exempelvis vid beviljandet av statsunderstöd till företag. Statsunderstödens varierande betydelse som styrmedel inom olika förvaltningsområden kan hamna i skuggan av att granskningen av helheten betonas.

Det andra målet för reformen är att öka statsunderstödsverksamhetens påverkan bland annat genom systematisering och harmonisering av informationsinsamlingen och utvärderingen av effekterna. Den uppskattade nyttan är att understöden allt bättre allokteras till samhälleliga målsättningar som anses behövliga och att dessa målsättningar uppnås. Överförenkling av den mycket mångfacetterade statsunderstödsverksamhetens påverkan kan anses vara en risk. För att målet ska uppnås krävs det dessutom betydande enhetlig utveckling av informationsledningen inom statsförvaltningen och av påverkansbedömningen. När det gäller skapandet av påverkan omfattar de allmänna riskerna exempelvis frågor i anknytning till kvaliteten på och tillförlitligheten vid mätningen av effekterna.

Det tredje allmänna målet för reformen är att öka effektiviteten i statsunderstödsverksamheten genom utveckling av en digitaliserad statsunderstödsprocess som täcker hela statsförvaltningen. Nyttan är att de sökande bättre än i dagsläget ser de utlysta statsunderstöden och kan välja de alternativ som passar dem bäst. Samarbetet mellan parterna ökar och kvaliteten på projekten förbättras. Därtill blir det klarare och smidigare att ansöka om och bevilja understöd. Den sö-

kandes administrativa börda minskar eftersom den sökande inte separat behöver ge sådan information som finns tillgängliga i andra register eller efter tidigare utlysningar och inte heller sådan information som är offentlig eller som statsbidragsmyndigheten har tillstånd att använda. Statsbidragsmyndigheterna och andra som med stöd av lag beviljar statsunderstöd får en klart bättre helhetsbild av statsunderstöden än i dag och kan följa upp eventuella överlappande understöd och missbruk.

Risken med denna målsättning och metod är att statsunderstödsprocessen blir överspecialiserad, vilket leder till att en gemensam lösning inte är lämplig för alla parter, eller överförenklad, vilket innebär att verksamhet som på avstånd ser liknande ut ändå inte ryms inom en gemensam lösning. Det finns större risker för misslyckanden vid hanteringen av stora utvecklingshelheter än vid hanteringen av mindre helheter. Som risk kan även nämnas oron över tillgängligheten i den digitala tjänsten, särskilt när det gäller privatpersoner. För att effektivitetsnyttan ska uppnås på längre sikt bör dessutom hela statsförvaltningen och samtliga statsbidragsmyndigheter och andra som med stöd av lag beviljar statsunderstöd förbinda sig till gemensam praxis samt fortlopande utveckling av kompetensen och verksamheten.

Det fjärde allmänna målet för reformen är god och öppen förvaltning genom ökad öppenhet och transparens i statsunderstödsverksamheten. Nyttan bedöms vara att möjligheterna att övervaka användningen av offentliga medel ökar. Den information som uppstår i statsunderstödsverksamheten kan utnyttjas i större omfattning än i dag. Informationen kan också utnyttjas i exempelvis forsknings- och utvecklingsverksamheten samt näringsverksamheten. Processen för ansökan om och beviljande av statsunderstöd blir öppnare och mera transparent än i nuläget för både beviljare och sökande. Som risker kan nämnas datasäkerheten i tjänsten Granskaunderstod.fi och frågor kring god offentlighets- och sekreterstruktur samt farhågor som gäller öppenhet och transparens i fråga om vad den information som publicerats i den öppna informations-tjänsten används till. Under beredningen har det även framkommit oro för hur öppenheten påverkar intresset för att söka statsunderstöd.

En bedömning av de samhälleliga konsekvenserna av reformen kan också göras ur de olika aktörernas perspektiv. Målen för reformen hänför sig till de beslutsfattare som svarar för den strategiska planeringen av statsunderstödsfinansieringen samt till dem som beviljar statsunderstöd och dem som ansöker om statsunderstöd. Målen för projektet påverkar dessutom i stor omfattning medborgarna, medierna samt de forskare och företag som utnyttjar informationen.

Jämlikheten mellan, likabehandlingen av och rättssäkerheten för dem som ansöker om och lyfter understöd förbättras i och med att till exempel målen och kriterierna för utlysningarna av understöd blir öppnare och mera transparenta än i nuläget. All information om utlysningarna av statsunderstöd ska finnas i en och samma informationsresurs. Nya aktörer hittar lätt utlysta ansökningar. Det blir också lättare att hitta samarbetspartner. Det blir lättare att göra en ansökan eftersom exempelvis grunduppgifterna för ansökan inte varje gång behöver lämnas in på nytt till statsbidragsmyndigheten eller den som med stöd av lag beviljar statsunderstöd (principen är att fråga efter informationen bara en gång). Rapporteringen av resultaten förenklas och förenhetligas. Det går bättre än i nuläget att utnyttja information som samlats in för tidigare projekt för att utveckla den egna verksamheten och för att förstå verksamheten på fältet. Utvärderingen av effekterna av den egna verksamheten och de egna projekten förbättras och påverkan ökar. Risken finns att den nya tjänsten inte underlättar inlämnandet av ansökningar, utan att den endast blir en tjänst bland andra. Det kan ha mycket negativa konsekvenser för understödstagarna att understöd som felaktigt har etablerat sig eller överlappat varandra minskas eller slopas, beroende på de andra finansieringsalternativen för verksamheten. Strävan efter större projekthelheter och kompanjonskap kan uppfattas som ett hot mot självständigheten i den egna verksamheten.

De samhälleliga konsekvenserna av reformen kan också noggrannare bedömas ur perspektivet för de olika slags grupper som ansöker om och får understöd. Inom målgruppen för statsunderstöd som beviljas organisationer, föreningar och stiftelser finns det väldigt olika aktörer, med olika struktur, andel offentligt understöd, storlek på finanserna och verksamheten samt skillnader i typen av verksamhet som stöder civilsamhället. Till exempel kan ett verksamhetsbidrag som beviljas som allmänt understöd vara en förutsättning för hela organisationens verksamhet. Det kan betraktas som en positiv konsekvens att de utlysningar av statsunderstöd som är avsedda för organisationer och övrig information om statsunderstöd till organisationer kommer att finnas i en och samma informationsresurs. Utvecklingen av statsunderstödsverksamheten kan ses som en möjlighet att med informationen som grund utveckla den egna organisationens verksamhet och kvaliteten på den. Exempelvis kan organisationernas förmåga och förutsättningar att ansöka om statsunderstöd förbättras. Det blir också lättare än i dag för nya aktörer att delta i ansökningsförfaranden.

Avsikten är inte att omgående ändra allokeringen av statsunderstöden för olika ändamål och mottagargrupper i samband med reformen. På längre sikt kan effektivare sammanställning och analys av informationen i statsunderstödsverksamheten uppfattas som en osäkerhetsfaktor för bestående finansiering. En konsekvens av reformen kan, utgående från en informationsbaserad omvärdering av allokeringen av statsunderstöden, också vara att förutsättningarna för de icke-statliga organisationernas verksamhet minskar jämfört med i dag exempelvis beroende på verksamhetens resultat och uppskattade påverkan. Särskilt inom sådan verksamhet som i större omfattning grundar sig på statsunderstödsfinansiering kan en risk ur understödstagarens perspektiv anses vara de principiella utgångspunkterna för statsunderstödspolitiken, det vill säga om verksamheten finansieras för att genomföra statens mål och samhälleliga målsättningar eller för att stödja organisationernas stadgeenliga verksamhet och trygga livskraftig icke-statlig verksamhet. Det första perspektivet innebär att understöd allokeras i enlighet med den rådande visionen i samhället och det senare refererar till modellen med allmänna understöd. För de icke-statliga organisationerna betyder allokering i enlighet med den rådande visionen i samhället en osäkrare finansieringsgrund än vid finansiering enligt den traditionella modellen med allmänna understöd.

Nytan av reformen av statsunderstödsverksamheten kan för högskolornas och forskningsinstitutens del vara möjligheten att hitta nya samarbetsparter och förverkliga forsknings- och utvecklingsprojekt som är mera omfattande och mera högklassiga och som har större påverkan än i dag. Genom reformen ändras inte de bestämmelser och principer som gäller offentligheten för information och material i anknytning till forskningsprojekt. Den ökade öppenheten och transparensen i statsunderstödsverksamheten kan dock orsaka osäkerhet i anknytning till sekretessen inom forskningen.

Inom kommunsektorn skapas en tydligare helhetsbild av statsunderstöden än i nuläget. Överlappande utlysningar av statsunderstöd och eventuella mål som står i konflikt med varandra försvinner och målen harmoniseras med beaktande av helhetsmålsättningarna inom kommunens välfärdsuppgift. Det går effektivt att påverka hur kommunerna organiserar sina tjänster genom ett statsunderstöd som allokerats utgående från tillgänglig information. Det tillfälliga projektutvecklandet minskar och utvecklingen av bestående verksamhet och tjänster ökar.

Företagens administrativa börda minskar när principen blir att informationen inhämtas endast en gång exempelvis genom utnyttjandet av informationen i handelsregistret för identifikation av den som ansöker om statsunderstöd. Den ökade öppenheten och transparensen i statsunderstödsverksamheten kan orsaka osäkerhet i anknytning till affärshemligheter. Det faktum att allmänheten och konkurrerande företag lättare än i dag får tillgång till information om statsunderstödsansökningar som fått avslag kan också anses vara en negativ konsekvens.

När statsunderstödsverksamheten omarbetas underlättas ansökningarna och rapporteringen om statsunderstöd också för privatpersonerna. För medborgarna kan det betraktas som en positiv konsekvens att ökad öppenhet och transparens om statsunderstöden främjar förverkligandet av den öppenhets- och offentlighetsprincip som ingår i de grundläggande fri- och rättigheterna. Med ökad öppenhet förbättras också den grundlagsenliga rätten till inflytande och möjligheterna att informationsbaserat påverka frågor som berör en själv. Till riskerna kan däremot räknas en oro för hur den ökande öppenheten påverkar skyddet för privatlivet.

Med informationsresursen för statsunderstödsverksamheten och tjänsterna i anslutning till den harmoniseras statsbidragsmyndigheternas processer. Denna ändring förbättrar jämlikheten mellan, likabehandlingen av och rättssäkerheten för dem som ansöker om och får understöd. Ur jämlikhetsperspektiv kan det emellertid uppstå problem eller farhågor i anknytning till exempelvis tillgängligheten till information. Digitaliseringen av statsunderstödsverksamheten främjar som regel tillgången till information om statsunderstöden och likaså informationens tillgänglighet. Beaktas bör dock att det bland dem som ansöker om statsunderstöd kan finnas befolkningsgrupper eller individer som inte besitter tillräckliga kunskaper och resurser för användning av digitala tjänster. De elektroniska tjänsterna för utträttande av ärenden fyller inte nödvändigtvis behovet hos vissa specialgrupper, exempelvis äldre, sjuka personer och personer med funktionsnedsättning. Om kraven på tillgänglighetsanpassning beaktas kan specialgruppernas möjligheter att utnyttja tjänsten emellertid också främjas.

Det bör anses att lagstiftningen har positiva effekter på informationssamhället, om den ökar medborgarnas möjligheter att delta och påverka med hjälp av informationsteknik samt erbjuder ett alternativ till utträttande av ärenden som kräver att personen är fysiskt närvarande. Enligt informationen i förstudien om digitaliseringen av statsunderstödsverksamheten kan det uppskattas att inte alla de som ansöker om statsunderstöd ännu har möjlighet att utträta sina ärenden elektroniskt. Den föreslagna harmoniserade digitaliseringen av utlysningarna av statsunderstöd genom utveckling av informationsresursen för statsunderstödsverksamheten med tillhörande tjänster ger alla dem som ansöker om statsunderstöd den här möjligheten. Öppnandet av informationen om statsunderstöden genom utvecklingen av informationsresursen och tjänsterna ökar dessutom medborgarnas möjligheter att delta i och påverka övervakningen av användningen av offentliga medel. Det kan därmed bedömas att utvecklingen av informationsresursen och tjänsterna har positiva konsekvenser för informationssamhället.

4.2.3.2 Konsekvenser för publiceringen av uppgifter om statsunderstödstagare

I propositionen föreslås det att det inrättas en ny, omfattande öppen informationstjänst för statsunderstödsverksamheten (Granskaunderstod.fi). I de informationsmaterial som publiceras i tjänsten används sådana offentliga uppgifter om statsunderstöd som lagrats i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten. Uppgifterna lagras i informationsresursen i samband med användningen av tjänsterna Sokunderstod.fi och Administreraunderstod.fi och med stöd av den föreslagna skyldigheten att lämna minimiuppgifter. Möjligheten att administrera statsunderstöd i tjänsten Administreraunderstod.fi eller alternativt skyldigheten att lämna minimiuppgifter ska gälla alla statsbidragsmyndigheter och andra som med stöd av lag beviljar statsunderstöd samt alla statsunderstöd som omfattas av statsunderstödslagens tillämpningsområde. I tjänsten Granskaunderstod.fi kommer det därmed att publiceras omfattande information om alla statsunderstödstagare inom olika förvaltningsområden. Det utfärdas särskilda bestämmelser om de uppgifter som publiceras.

I nuläget varierar praxis för publicering av uppgifter om statsunderstödstagare. Under beredningen har man identifierat tre huvudsakliga typer av situationer då uppgifter publiceras: 1) uppgifter publiceras på webbplatsen för statsbidragsmyndigheten eller den som med stöd av lag

beviljar statsunderstöd med beaktande av offentlighetsprincipen och skyddet för personuppgifter, 2) uppgifter publiceras i enlighet med lagstiftningen om EU:s strukturfonder, och 3) uppgifter publiceras på nationella webbplatser i enlighet med reglerna om statligt stöd, antingen direkt med stöd av en EU-förordning eller med stöd av en bestämmelse i en nationell lag genom vilken skyldigheten att publicera statliga stöd har implementerats.

I situationer av den första typen är det fråga om att statsbidragsmyndigheter och andra som med stöd av lag beviljar statsunderstöd publicerar uppgifter enligt prövning. I nuläget varierar praxis i fråga om huruvida man begär statsunderstödstagarens samtycke till publiceringen av uppgifter när det gäller statsunderstöd till fysiska personer. I och med förslaget förändras detta genom att man inte längre behöver begära samtycke till publicering av uppgifter om statsunderstöd som beviljas fysiska personer, utan uppgifter om statsunderstödstagarens namn och om beviljat statsunderstöd publiceras direkt med stöd av lagstiftningen.

I situationer av den andra typen, som gäller EU:s strukturfonder, fastställs de uppgifter som publiceras i nuläget med stöd av EU-lagstiftningen om programmen för strukturfonderna. I och med förslaget förändras detta genom att uppgifterna, även personuppgifter, i fortsättningen publiceras på två ställen: på fondens nationella webbplats och i tjänsten Granskaunderstod.fi. Överlappningen orsakar i någon mån administrativt arbete. Detta har i förslaget beaktats så att de minimiuppgifter som ska lämnas om statsunderstöden i fråga är mindre omfattande.

Situationer av den tredje typen handlar om skyldigheten att publicera uppgifter med stöd av EU:s regler om statligt stöd. Publiceringen kan i dessa fall grunda sig på en direkt tillämplig EU-förordning. Publiceringen kan även grunda sig på nationell speciallagstiftning som innehåller bestämmelser om publicering av statligt stöd. Exempel på detta är livsmedelsförvaltningens informationsresurs och systemet för skoglig information inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde. Bestämmelser om livsmedelsförvaltningens informationsresurs finns i lagen om livsmedelsförvaltningens informationsresurs (560/2021). Enligt 9 § i den lagen offentliggör Livsmedelsverket utifrån uppgifterna i livsmedelsförvaltningens informationsresurs stödtagare och mottagna stöd i enlighet med Europeiska unionens lagstiftning. En motsvarande bestämmelse finns i 36 a § i viltskadelagen (105/2009). Enligt EU-lagstiftningen behöver uppgifter om det som kallas stöd av mindre betydelse inte publiceras. Statsunderstöd beviljas ur nationella medel till annan än ekonomisk verksamhet. Eftersom de sistnämnda inte är statliga stöd, tillämpas skyldigheterna i fråga om publicering av statligt stöd inte på dem. Offentlig information om dessa stöd, det vill säga stöd av mindre betydelse och andra stöd som beviljas av nationella medel än statliga stöd, kan lämnas ut utifrån en begäran om information i enlighet med offentlighetslagen. När det gäller stöd till skogsbruk finns det i nuläget inga bestämmelser om publicering av uppgifter om stödtagare, eftersom den tröskel för publiceringen som fastställs i reglerna om statligt stöd inte överskrids. En reform av EU:s regler om statligt stöd pågår, och avsikten är att den nya lagstiftningen om stöd till skogsbruk ska innehålla en bestämmelse om skyldigheten att offentliggöra stöd, vilket innebär att stöduppgifterna ska publiceras på det sätt som föreskrivs i EU:s lagstiftning.

När det gäller de situationer som beskrivs i föregående stycke ska stödmyndigheten inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde publicera stöduppgifterna på sin webbplats i enlighet med vad som föreskrivs i EU-lagstiftningen, och utöver det ska stöduppgifterna i fortsättningen publiceras i tjänsten Granskaunderstod.fi. Publiceringen av uppgifterna om statligt stöd blir delvis överlappande, och eftersom statsstödstagarna ofta är fysiska personer, innebär detta att samma personuppgifter publiceras på två olika webbplatser. De uppgifter om stödtagarna som publiceras i tjänsten Granskaunderstod.fi är i regel mer omfattande än de som publiceras med stöd av reglerna om statligt stöd, men vid publiceringen ska eventuella begränsningar som följer av speciallagstiftningen beaktas. Under beredningen av propositionen har det framförts

att det faktum att uppgifter ska publiceras i större omfattning än för närvarande kan göra sökandena mindre benägna att ansöka om statsunderstöd. Det har emellertid även förts fram att det skulle kunna få negativa konsekvenser för transparensen och förtroendet om vissa statsunderstöd lämnades utanför den omfattande informationstjänsten.

Eftersom statsunderstöd beviljas för många olika ändamål och målgrupper, varierar det mellan statsunderstödstagarna vilken betydelse statsunderstöden har för mottagarna. De olika situationerna och stödets betydelse påverkar även vad det är man oroar sig för i anslutning till publiceringen av uppgifter. När statsunderstödet handlar om mottagarens grundläggande försörjning, är det offentliga stödet av särskilt stor betydelse för mottagaren och kommer närmare inpå statsunderstödstagarens privatliv än exempelvis allmänna understöd till sammanslutningars verksamhet. Sådana situationer med sina individuella särdrag gäller exempelvis jordbrukare (jordbrukarstöd) samt konstnärer och idrottare (stipendier). Vid publicering av uppgifter om statsunderstöd bör offentlighetsprincipen vägas mot skyddet för privatlivet med tillhörande skydd för personuppgifter. Förslaget att uppgifter om offentliga stöd ska publiceras i den omfattande öppna informationstjänsten för statsunderstödsverksamheten kan orsaka oro över publiceringen, men förslaget påverkar inte kärnan i skyddet för statsunderstödstagarnas privatliv.

4.2.4 Konsekvenser av ändringarna i informationshanteringen

Ett remissförfarande i enlighet med lagen om styrning av informationsförvaltningen inom den offentliga förvaltningen (634/2011) ordnades i anknytning till projektet för utveckling och digitalisering av statsunderstödsverksamheten under hösten 2019 och våren 2020. I oktober 2019 skickade projektledningen ut en begäran om utlåtande, till vilket finansministeriets informations- och kommunikationstekniska avdelning inom den offentliga förvaltningen gav sitt utlåtande i december 2019. I utlåtandet gavs vissa rekommendationer och utvecklingsförslag i anknytning till planeringen och genomförandet av projektet. I april 2020 presenterade projektledningen i enlighet med remissförfarandet en utredning över hur rekommendationerna och utvecklingsförslagen hade beaktats.

Finansministeriet publicerade den 23 juni 2020 en rekommendation om bedömningen av konsekvenserna av ändringarna i informationshanteringen. Rekommendationen innehåller principer och anvisningar, som gäller bedömningen av konsekvenserna av ändringarna i informationshanteringen i samband med lagberedningen. Dessa principer och anvisningar har beaktats i beredningen av lagförslagen.

5 Alternativa handlingsvägar

5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser

Inom statsunderstödsverksamhetens utvecklingsprojekt har strävan varit att identifiera sådana möjliga existerande tekniska lösningar med vilka helhetsekonomisk nytta kan uppnås i förhållande till kraven på och tidsschemat för förverkligandet av informationsresursen för statsunderstödsverksamheten och tjänsterna i anslutning till den. Hösten 2019 utfördes inom projektet en utredning av informationssystemen för att klargöra om någon av statens nuvarande lösningar inom statsunderstödsprocesserna skulle kunna fungera som utgångspunkt för utvecklingsarbetet. I utredningen inkluderades också andra lösningar som används inom statsförvaltningen. Inom ramen för beredningen har också olika typer av tekniska plattformslösningars förmåga undersökts både med tanke på de tjänster som krävs och i fråga om kostnadseffekterna för hela livscykeln, och effekterna har beaktats också när det gäller anskaffningen. Slutresultatet av ut-

redningen var att inget av de granskade systemen lämpar sig för den lösning som projektet eftersträvar utan betydande utvecklingsarbete. Därmed gick man in för att utveckla en helt ny systemlösning.

I samband med beredningen har en närmare bedömning gjorts av karaktären av informationsresursen för statsunderstödsverksamheten med tillhörande tjänster och av deras ställning i förhållande till de författningar som gäller ordnandet av statens gemensamma informations- och kommunikationstekniska lösningar. Innehållsmässigt kan informationsresursen och tjänsterna anses vara en sådan gemensam informationssystemtjänst som avses i de författningarna. Utgående från de föreslagna bestämmelserna kommer skyldigheten att använda de gemensamma tjänsterna dock inte att gälla behandling och administration av statsunderstöd. I synnerhet på längre sikt går det emellertid mycket bra att motivera att man inom statsunderstödsverksamheten i så stor utsträckning som möjligt övergår till användning av ett enhetligt system. Därför har man under beredningen av princip bedömt alternativet att de gällande författningarna om statens gemensamma informations- och kommunikationstekniska tjänster skulle justeras och att de nya bestämmelserna om informationsresursen för statsunderstödsverksamheten på motsvarande sätt i regel till alla delar skulle bli förpliktande för statsbidragsmyndigheterna efter en längre övergångsperiod. Med beaktande av hur splittrade de existerande separata informationssystemen är och hur mycket den tekniska nivån varierar samt vilka kostnader ändringsarbetena skulle föranleda har en närmare bedömning av hur realistiskt ibruktagandet av ett sådant mycket omfattande enhetligt informationssystem är inte kunnat göras i samband med beredningen. Det är sannolikt att man skulle försöka hitta en avsevärd mängd undantag från kravet på att använda de gemensamma tjänsterna, vilket skulle försvaga möjligheterna att uppnå målet inom gränserna för en skälig övergångsperiod. Av dessa orsaker har man vid beredningen gått in för den principiella utgångspunkten att det fortfarande ska vara möjligt att tills vidare använda separata informationssystem för statsunderstödsverksamheten, om statsbidragsmyndigheten klarar av att sköta skyldigheterna i anslutning till lagring av information och informationshantering enligt den föreslagna reformen.

I samband med beredningen har som alternativ finansieringsmodell granskats en modell grundad på kundavgifter där kostnaderna för den fortlöpande tjänsten efter projektperioden täcks med kundavgifter som tas ut av statsbidragsmyndigheterna. Som betalningsgrund kan i så fall användas exempelvis understödsbeloppen i euro eller antalet understödsbeslut. I beredningen har det dock bedömts att en centraliserad finansieringsmodell är administrativt betydligt enklare samtidigt som den orsakar mindre förvaltningskostnader för Statskontoret, statsbidragsmyndigheterna och andra som med stöd av lag beviljar statsunderstöd. Det är också lättare att stödja ett stegvist ibruktagande av informationsresursen för statsunderstödsverksamheten och mera allmänt styra användningen av det nya systemet med en centraliserad finansieringsmodell. Enligt uppskattning är det inte någon betydande skillnad mellan de två nämnda alternativen med avseende på att det ska vara gratis att använda informationsresursen, hur finansieringsansvaret för bastjänsterna och eventuella myndighetsspecifika specialkostnader fördelas eller hur produktiv informationsresursen är. På dessa grunder bör modellen med centraliserad budgetfinansiering anses vara det bättre motiverade alternativet.

I samband med beredningen har också en bedömning gjorts av uppgifterna och ansvaret i anslutning till informationsresursen för statsunderstödsverksamheten och tjänsterna i anslutning till den med beaktande av statsrådets kanslis ställning som informationshanteringsenhet i frågor som gäller statsrådets och dess ministeriers gemensamma informationshantering samt det faktum att en betydande andel av samtliga statsunderstöd administreras på ministerierna. Statsrådets kansli fungerar också i enlighet med vad som nämns ovan som arkivbildare för statsrådets och ministeriernas del. Det har inte ansetts nödvändigt med separata bestämmelser på lagnivå

om vare sig informationshanteringen och arkiveringen i informationsresursen eller statsrådets kanslis befogenheter.

5.2 Lagstiftning och andra handlingsmodeller i utlandet

5.2.1 Sverige

Det finns ingen allmän lag om statsunderstöd i Sverige. I allmänhet finns bestämmelserna om statsunderstöd i förordningar, som bland annat föreskriver vilken myndighet som svarar för beviljande av understöd samt innehåller bestämmelser om förutsättningarna för att få understöd, finansieringsandelarna, ansökan, beslut samt uppföljning och rapportering av understöd. I anknytning till EU:s bestämmelser om statligt stöd finns i statsstödslagen (Lag (2013:388) om tillämpning av Europeiska unionens statsstödsregler) särskilda nationella bestämmelser bland annat om skyldighet att återbetala och återkräva olagligt statsstöd.

Enligt svenska Statskontorets uppgifter finns det för tillfället inte i Sverige några planer på utveckling av enhetliga nationella informationssystem eller digitala tjänster. Diskussioner förs bland annat om samlande av information om lediganslagna understöd samt ändringar som kan underlätta administrationen av understöd inom kommunsektorn, såsom fasta ansökningstider och en enhetligare uppföljning.

På centralförvaltningsnivå är det regeringen som fattar beslut om företagens statsstödsfrågor, och myndigheterna verkställer regeringens stödbeslut. Regeringen säkrar också genom stödprogram, förordningar och budgetar att myndigheterna har tillräckliga möjligheter att sköta verkställandet av statsstöden. Regionerna och kommunerna har egna system för beslutsfattandet. Enligt statsstödslagen ska kommunala och regionala stöd anmälas till Regeringskansliet. Förvaltningen av företagens statsstöd har koncentrerats till marknads- och konkurrensenheten vid Sveriges handels- och industridepartement.

Upphandlingsmyndighetens uppgift är att ge kommunerna och regionerna anvisningar för tillämpning av EU:s statsstödsbestämmelser. Upphandlingsmyndigheten sköter på ett allmänt plan uppgifterna i anknytning till offentlig upphandling.

För rapporteringen av företagens statsstöd svarar myndigheten Tillväxtanalys, vars uppgift är att sköta tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser. På myndighetens sidor finns vissa statistiska uppgifter om företagsverksamhet och tillväxtpolitik att tillgå. Myndigheten Tillväxtverket å sin sida förvaltar den digitala tjänsten Min ansökan. Via tjänsten kan företagen ansöka om exempelvis företagsstöd eller stöd ur fonderna för regional utveckling.

I Sverige finns det ingen allmän, nationell databas med information om exempelvis samtliga statsstöd som betalats ut till företag. Utgångspunkten är att myndigheternas dokument är offentliga, om de inte innehåller sekretessbelagd information, och det här är en orsak till att man för tillfället inte ansett det vara nödvändigt att införa nya system baserade på öppet tillgänglig information.

I Sverige finns det närmare information om storleken och karaktären på de statsstöd som beviljas kommunerna och regionerna. Kommunernas statsstödssystem består som helhet av statsandelar som allmän finansiering samt statsstöd som begränsats enligt ändamål, liksom i Finland. Det fanns 180 olika statsstöd i Sverige 2018, av vilka 151 var avsedda för kommunerna och 29 för regionerna. År 2016 var understöden cirka 2 miljarder euro till kommunerna och cirka 1,1 miljarder euro till regionerna. Statsstödsbeloppen har ökat stadigt under de senaste åren. I anknytning till behovet av utveckling av kommunernas finansieringssystem har det uppskattats att

det beviljas många öronmärkta bidrag, och dessa anses försvaga transparensen i finansierings-systemet samt det kommunala självstyret.

Statskontoret svarar för uppföljningen av utvecklingen i kommunernas och regionernas förvaltning. I anknytning till detta har Statskontoret samlat in uppgifter om statsstöden och publicerat dessa i rapporter. Statskontoret har exempelvis fått i uppgift att för publicering upprätta en förteckning över alla statsstöd som beviljats kommunerna och regionerna. De myndigheter som beviljar statsstöd publicerar information om de stöd som kan sökas på sina webbplatser. Myndigheterna kan också ha egna digitala tjänster för stödansökningarna. Exempelvis har den nationella undervisningsmyndigheten Skolverket en egen tjänst där man kan leta efter lämpliga stöd och lämna in stödansökningar. Likaså finns det samlad information på myndigheten Socialstyrelsens webbplats om stöd till organisationer, kommuner och regioner inom social- och hälsovården. På sidorna finns till exempel en statsstödskalender och en ansökningstjänst. Organisationen Sveriges kommuner och regioner publicerar på sin webbplats en förteckning över olika myndigheter av vilka statsstöd kan sökas. Konsultföretaget Serkon, som stöder de svenska kommunernas verksamhet, upprätthåller dessutom en avgiftsbelagd tjänst (<https://statsbidragsportalen.se/>) där det finns information om tillgängliga statsbidrag och projektfinansiering.

5.2.2 Norge

Det finns ingen allmän lag om statsunderstöd i Norge. På behandlingen av statsunderstöden tillämpas förvaltningslagen (Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker) och offentlighetslagen (offentlighetsloven). Lagen om vissa offentliga stöd (lov om offentlig støtte) och den med lagen anknutna förordningen (forskrift om offentlig støtte) gäller alla offentliga stödåtgärder som omfattas av tillämpningsområdet för artikel 61 i EES-avtalet, OECD-avtalet om normala konkurrensförhållanden för skeppsbyggnadsindustrin och WTO/GATT-avtalet om stöd och utjämningsutgifter. Dessutom innehåller normerna för statens ekonomiförvaltning (Reglement for økonomistyring i staten, Bestemmelser om økonomistyring i staten) och föreskrifterna om ekonomiförvaltning (Økonomiregelverk) bland annat bestämmelser om grundande och administration av statsunderstödssystem. Bestämmelserna gäller exempelvis skyldigheten för det departement inom regeringen som bereder understödsprogrammet att planera elementen i stödssystemet, det vill säga målsättningarna, målgruppen, grunderna för uppnående av målen, kriterierna för beviljande, uppföljningen, övervakningen och utvärderingen. Det föreskrivs dessutom om administrationen av stödet, såsom utlysande av understöd, understödsbeslut, registrering av beslut, utbetalning och återkrav, understödstagarens rapporteringsskyldighet, administratörernas rapporteringsskyldighet samt uppföljning och övervakning. Därtill finns det särskilda instruktioner för skyldigheten att utvärdera stödprogrammen. Utöver bestämmelserna om ekonomiförvaltning ska också instruktionen för utvärdering av understödsprogrammet (Utrekningsinstruksen) beaktas, enligt vilken det alltid ska undersökas om understöd är det bästa verktyget för uppnående av målet innan nya understödsprogram grundas.

Det har dessutom upprättats ett antal anvisningar och övrigt material för administrationen av statsunderstöd. Finansdepartementet upprättade 2008 en uppdaterad instruktion om grundande och förvaltning av statens understödssystem där understödsprocessens primära skeden beskrivs. En separat anvisning om utvärdering av statens understödssystem om hur bra understödssystemet uppfyller de för systemet uppställda samhälleliga målen publicerades 2007.

Økonomidirektoratet (Direktoratet for Økonomistyring, DFØ) publicerade 2012 en så kallad checklista för administration av understödssystemen (Sjekkliste for utvalgte prosesser i tilskuddsforvaltningen) för departementen och understödsadministratörerna. Avsikten med checklistan är att erbjuda departementen och understödsadministratörerna ett arbetsredskap för allokering och strömlinjeformning av arbetet i anknytning till understödssystemen. Checklistan

behandlar i synnerhet de punkter i statsunderstödsprocessen som anknyter till utlysningar av understöd, behandling av ansökningar och utvärdering av de uppnådda målen. Checklistan täcker dock också processen för uppföljning av användningen och övervakningen av understöden samt understödsbesluten.

Ekonomidirektoratet gav 2018 en anvisning (veiledningsnotatet) som gäller kraven i förvaltningslagen samt ekonomiförvaltningsföreskrifterna om planering och förvaltning av statens understödssystem. Anvisningen uppdaterades 2020. Bakgrunden till anvisningen är oklarheterna i vad förvaltningslagen och kraven i ekonomiförvaltningsföreskrifterna leder till vid förvaltningen av understöden. Dessa oklarheter har lett till opassande användning av resurserna bland administratörerna av understöden och understödstagarna samt till fel och brister i behandlingen av fallen. Anvisningen innehåller bland annat en processbeskrivning för ansökan om och beviljande av understöd.

Ekonomidirektoratet publicerade 2018 en rapport om gemensamma digitala lösningar för statsunderstödssystemen. Enligt rapporten har de möjligheter som digitaliseringen medför när det gäller statsunderstöden inte utnyttjats i tillräcklig utsträckning. Tre problemområden lyfts fram i rapporten. För det första är informationen och helhetsbilden av understöden splittrad. För det andra är det möjligt att skapa mera strömlinjeformade processer både för understödstagarna och understödsbeviljarna samt att underlätta utbytet av information mellan regionerna. Det tredje problemet är bristen på harmonisering och standardisering i administrationen av statsunderstöd. I rapporten föreslås det ett pilotprojekt för grundande av ett understödsregister (tilskuddsregister). Avsikten med registret är att erbjuda sådan infrastruktur för information om understöden som kan utvecklas vidare. De uppgifter som samlas in i registret skulle kunna publiceras på en webbplats. Utvecklandet av registret är det första skedet i en långsiktig strävan efter att effektivisera processerna för statsunderstöden, förbättra informationsbasen och öka öppenheten. Enligt rapporten bör man inom ramen för ett sådant pilotprojekt också sträva efter att förenkla och förenhetliga statens samtliga understödssystem. I rapporten föreslås det därtill att tilläggsutredningar görs i anknytning till utvecklingen av ett modulbaserat hanteringssystem samt att automatiseringsmöjligheterna utreds. I rapporten konstateras det också att ekonomidirektoratet i dagsläget förvaltar Norges ekonomiförvaltningsbestämmelser som helhet och att det därför redan har en viktig samordnande roll i anknytning till statsunderstödssystemen. Därmed har ekonomidirektoratet också förutsättningar att ta på sig en viktig roll för utvecklingen av de nya, digitala lösningarna.

I Norge använder regionförvaltningen en separat gemensam tjänst för ansökningar om och hantering av understöd. Samtliga regioner (fylkeskommuner) samt sammanlagt över 275 kommuner och regionråd använder systemet. Tjänsten är avsedd i synnerhet för dem som ansöker om och administrerar understöd i anknytning till regional utveckling. De som beviljar understöden kan använda tjänsten för förvaltning av understöden. Systemet innehåller funktioner för utlysande av understöd, mottagande och behandling av ansökningar samt registrering av betalningar och hantering av rapporter. I tjänsten kan företag, föreningar, stiftelser, kommuner eller privatpersoner lämna in ansökningar. Registreringen i tjänsten sker separat som organisation eller privatperson. I tjänsten publiceras stödprogram samt kontaktuppgifterna till dem som beviljar understöd.

Utgående från förslagen i rapporten från 2018 pågår i Norge Prosjektet Digitilskudd, som är ett samprojekt mellan ekonomidirektoratet och regeringens kulturavdelning. Projektet utvecklar digitaliseringen av statsunderstöden i synnerhet inom organisationssektorn. Avsikten är att senare utvidga modellen till samtliga statsunderstöd. Syftena med projektet är att göra det lättare att hitta utlysta understöd, förbättra samordningen av utlysningarna, få mera välgjorda ansökningar, förbättra stödsystemens påverkan och informationsbas samt bidra till att allmänheten

lätt hittar uppgifter om användningen av understöden. Projektet inleddes 2019 och avsikten är att den nya tjänsten tas i bruk i slutet av 2021. Inom ramen för projektet, som genomförs 2019–2022, görs också en utvärdering av behovet av ändringar i lagstiftningen och nya juridiska verktyg.

I Norge bestod 2019 cirka fem procent (3,4 miljarder euro) av kommunernas och landskapens sammanlagda inkomster av öronmärkta statsunderstöd. Det fanns 244 öronmärkta stödsystem 2016. En sakkunniggrupp utsedd av den norska regeringen gjorde i sin rapport bedömningen att det nuvarande antalet öronmärkta understöd är opraktiskt ur både statens och kommunsektorns perspektiv. Enligt sakkunniggruppen bör understöd föras över till de allmänna statsandelarna. På så sätt kan kommunerna och landskapen själva allokera medlen till de objekt som behöver dem.

5.2.3 Danmark

Det finns ingen allmän lag om statsunderstöd i Danmark. På administrationen av statsunderstöden tillämpas de allmänna bestämmelserna i förvaltningslagen (forvaltningsloven) och offentlighetslagen (offentlighedsloven) samt de allmänna principerna för förvaltningen, såsom legalitetsprincipen, jämlikhetsprincipen och objektivitetsprincipen. Rättsgrunden för beviljande av statsunderstöd kan dessutom ingå i speciallagstiftningen. Exempelvis verksamhetsbidragen till aktörer inom kultursektorn regleras av lagen om understöd till kulturverksamhet (lov om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturministeriet).

Den danska ekonomistyrelsen (Økonomistyrelsen) gav 2016 anvisningar om effektiv administration av statsunderstöd. I anvisningen upptas i synnerhet bestämmelser om användning, bokföring och revision av anslag. Anvisningen innehåller dessutom en modell för effektiv administration av understöden avsedd för dem som beviljar statsunderstöd. Modellen består av elementen planering, förvaltning och uppföljning. Målet för planeringsskedet är att skapa interna anvisningar för förvaltning av understödssystemen, inklusive förvaltningsstadgor och tryggnad av att principerna följs. Förvaltningsskedet omfattar det administrativa arbetet i anknytning till behandling av ansökningarna, såsom information, mottagande och behandling av ansökningar, utbetalning av understöd samt uppföljning och utvärdering av specifika understöd. Uppföljningsskedet omfattar utvärdering och rapportering av hela understödsprogrammet. Målet är att bedöma om understödsprogrammet uppnådde de förväntade samhälleliga effekterna.

I Danmark har tjänsten statens-tilskudspuljer.dk funnits sedan 2017. Tjänsten förvaltas av ekonomistyrelsen. I tjänsten publiceras samtliga olika myndigheters understödsprogram. Tidigare var myndigheterna i Danmark skyldiga att informera sökande om understödsprogrammen, men det fanns ingen allmän bild av utlysningarna av statsunderstöd. Bakom utvecklandet av den nya tjänsten låg statens revisionsmyndighets observation 2015 att det saknas öppenhet i statsunderstödsverksamheten samt en rekommendation att utveckla tillgången på en allmän överblick av understöden. Det danska finansministeriet gjorde tillsammans med olika ministerier en analys av frågan, och utgående från analysen beslutade regeringen att grunda en enhetlig portal dit myndigheterna är skyldiga att anmäla understödsprogram.

Enligt föreskriften om tjänsten (Cirkulære om Statens-tilskudspuljer.dk, 9.12.2019) är avsikten med tjänsten att främja öppenhet och skapa en helhetsbild av statsunderstöden samt att underlätta och harmonisera ansökningarna om understöd. Enligt föreskriften ska de myndigheter som beviljar understöd publicera alla sina meddelanden om understödsprogram i tjänsten. Skyldigheten gäller behovsprövade understöd.

I föreskriften finns dessutom bestämmelser om vilken information om understödsprogrammen myndigheterna ska anmäla till tjänsten. I tjänsten ska anges understödsprogrammets namn, ändamål, ansvariga myndighet, målgrupp, publiceringsdag, stopptid för ansökningar, finansiering, bedömningskriterier och uppskattade behandlingstid för ansökningarna samt huruvida understödsprogrammet innehåller EU-finansiering. I tjänsten ska det också ges information om vem som ger tilläggsinformation och en eventuell elektronisk ansökningsblankett.

Från och med 2020 publiceras myndigheternas samtliga understödsprogram i tjänstens kvartalsvisa kalender. Meddelandet ska alltid publiceras minst 14 dagar innan ansökan ska lämnas in. De myndigheter som beviljar understöd sköter själva om att deras understödsprogram publiceras i tjänsten. De svarar också för att uppgifterna om understödsprogrammet är riktiga och tillräckliga. Respektive myndighet svarar på frågor om sina understödsprogram. Uppgifterna i tjänsten finns också tillgängliga som öppna data.

5.2.4 Estland

I Estland är det finansministeriet och Statens stödtjänstcentral (Riigi Tugiteenuse Keskus) som styr statsunderstödsmyndigheten. I Estland finns det inte en centraliserad digital tjänst där uppgifter om samtliga statsunderstöd finns tillgängliga. Så som i Finland finns en skild, centraliserad tjänst för EU:s strukturfondsprojekt. I tjänsten finns information om lagstiftningen om strukturfonden, myndigheter som behandlar ansökningar samt avslutade och pågående projekt och pågående utlysningar.

I Estland verkar ett nätverk för utveckling av landskapen i form av en icke-statlig organisation, Maakondlike Arenduskeskuste Võrgustik. Nätverket består av sammanlagt 15 centraler i olika landskap. Centralerna grundades 2003 och nätverket 2017. Centralerna är avsedda för företag, icke-statliga organisationer och lokala myndigheter bland annat som stöd för kartläggning av lämplig finansiering.

5.2.5 Holland

I Holland finns de allmänna bestämmelserna om statsunderstöd i den allmänna förvaltningslagen (Algemene wet bestuursrecht, Awb). Dessa bestämmelser gäller exempelvis förfarandet i statsunderstödsärenden. Hollands finansministerium har dessutom utfärdat en förordning om beviljande av understöd (Regeling vaststelling Aanwijzingen voor subsidieverstreking), som kallas den enhetliga understödsramen (Uniform Subsidy Framework). Förordningen innehåller bestämmelser till exempel i anknytning till hur långa understödsprogrammen är, beviljandet av understöd i olika storleksklasser (under 25 000 euro, 25 000–125 000 euro, över 125 000 euro), tidsfrister för beviljandet, utbetalningar och förskott samt förhindrande av missbruk.

I Holland finns det dessutom andra lagar och förordningar som innehåller närmare bestämmelser om specifika understöd. Bestämmelser om statsunderstödsverksamheten finns exempelvis i förordningen om grundande av en gemensam ram för beviljande av undervisnings-, kultur- och vetenskapsministeriets, social- och sysselsättningsministeriets samt hälso-, välmående och idrottsministeriets understöd 2016 (Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS120). Regionernas och kommunernas myndigheter har egna bestämmelser och tillvägagångssätt för statsunderstöden. De lokala myndigheterna tillämpar dock också centralförvaltningens enhetliga understödsram.

Det holländska företagsverket (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, RVO), som verkar under finans- och klimatministeriet, stöder företag, icke-statliga organisationer och övriga or-

ganisationer genom att erbjuda tjänster i anknytning till finansiering, rådgivning och nätverkande. Den webbtjänst som verket förvaltar innehåller en understödsguide för sökande där olika aktörer kan leta efter lämpliga understöd och stödprogram inom olika sektorer. Tjänsten använder funktioner för elektronisk identifikation av sökande och utbyte av information, såsom ett individuellt identifikationsnummer för sökande. Genom utbyte av information mellan myndigheterna kan man exempelvis trygga sökandes rättshandlingsförmåga.

I Holland utlyses ministeriernas, regionernas och kommunernas understöd i allmänhet på deras egna webbplatser. Företagsverkets tjänst samt social- och arbetsministeriets omfattande portal är sammanställande tjänster. I Holland har man för avsikt att utreda möjligheten att grunda ett gemensamt informationssystem för att förhindra missbruk av understöd. Detta har ansetts kräva en reform av lagstiftningen för att uppfylla kraven i den allmänna dataskyddsförordningen.

I Holland publicerar finansministeriet öppna data i anknytning till den offentliga ekonomin. Till detta räknas bland annat data i anknytning till statsbudgeten. Ministeriet sätter upp ramarna för publiceringen, granskar den publicerade informationen och sköter publiceringen av informationen i tjänsten för öppna data. De avdelningar som ansvarar för områdena förblir ägare till den publicerade informationen och de ansvarar också för innehållet. Information som publiceras är bland annat uppgifter om samtliga statsunderstödstagare och beloppen.

I Holland publiceras öppna data från förvaltningen också exempelvis i tjänsten Overheid.nl. I tjänsten hittar man data exempelvis om de offentliga understöd som ministerierna och kommunerna beviljat olika år.

6 Remissvar

6.1 Remissvar från remissbehandlingen

Utlåtanden om lagförslagen begärdes av ministerierna och av ett stort antal centrala statsbidragsmyndigheter och representanter för sammanslutningar som får statsunderstöd. Förslagen fanns också allmänt tillgängliga i utlåtandetjänsten, så även andra hade möjlighet att ge utlåtanden. Remisstiden gick ut den 5 februari 2021 och totalt 35 utlåtanden lämnades in.

I alla utlåtanden understöddes de huvudsakliga syftena för genomförande av utvecklingen och digitaliseringen av statsunderstödsverksamheten. Likaså ansågs de föreslagna bestämmelserna om innehållet i och ibruktagandet av informationssystemtjänsterna, statsbidragsmyndigheternas informationshantering samt bevarande och arkivering av uppgifter och handlingar vara motiverade. Det ansågs att förslaget till bestämmelse om behandling av personuppgifter behövs och att förslaget om statsbidragsmyndigheten och Statskontoret som gemensamt personuppgiftsansvariga är motiverat, men i flera utlåtanden önskade man ytterligare förtydliganden av bestämmelserna om befogenheterna för gemensamt personuppgiftsansvariga. I ett flertal utlåtanden önskade man dessutom att den föreslagna bestämmelsen om lagring av särskilda kategorier av personuppgifter ändras så att den i större omfattning täcker grunderna för beviljande av understöd och beloppet, men samtidigt också nödvändiga uppgifter för uppföljningen och övervakningen av användningen av statsunderstödet.

Förslaget om ändring av lagen om statskontoret inklusive Statskontorets föreslagna nya uppgift som myndighet med ansvar för informationssystemtjänsterna och producent av analys- och rapporteringstjänster inom statsunderstödsverksamheten för statsrådet, ansågs huvudsakligen vara motiverat. I vissa utlåtanden föreslogs det dock att den serviceuppgift som gäller produktion av analys- och rapporteringstjänsterna samt Statskontorets rätt att få tillgång också till sådana sekretessbelagda uppgifter som lagrats i informationssystem uttryckligen bör fastställas i lagen, i

stället för att serviceuppgiften och rätten till information i motiveringarna anses vara en följd av andra föreslagna bestämmelser.

Trots att remissvaren allmänt taget var positiva fanns det i enstaka utlåtanden ett flertal förslag till ändringar av enskilda bestämmelser i propositionen. I många utlåtanden önskade man också kompletteringar av motiveringarna till förslagen exempelvis i fråga om gränserna för myndigheternas befogenheter, statsunderstödsverksamhetens kommande finansiering och styrning samt beskrivningen av lagstiftningsordningen.

I ett flertal utlåtanden lyftes det fram frågor om de föreslagna informationssystemtjänsternas förhållande till och kompatibilitet med de övriga separata informationssystemen och ärendehanteringssystemen i anknytning till administrationen av statsunderstöd och statliga stöd. Statsrådets kansli förutsatte i sitt utlåtande att handlingar som kommer in till ministerierna registreras i statsrådets gemensamma register, som vid behov kan innehålla underregister. I utlåtandet förutsatte man dessutom att det ska gå att automatiskt överföra uppgifter om pågående ärenden och handlingar i anknytning till dem till statsrådets ärenderegister, också när det gäller statsunderstödsprocesser som behandlas av ministerierna. I utlåtandena från vissa ministerier som administrerar statliga stöd föreslogs det att det bör finnas en gränssnittslösning eller annan teknisk lösning mellan statsunderstödsverksamhetens webbtjänster och de informationssystem som används vid administrationen av EU-statstöden med vilken man kunde undvika dubbel lagring i olika informationssystem av de uppgifter och handlingar som gäller statsunderstöd.

Justitiekanslern ombads i november 2021 lämna ett ställningstagande till utkastet till proposition avseende förhandskontroll av lagligheten. I sitt ställningstagande förutsatte justitiekanslern att motiveringen och avsnittet om lagstiftningsordningen skulle preciseras i fråga om vilka lagar som berörs av uppgifterna och tjänsterna i anslutning till informationsresursen och för vilka ändamål informationen används i olika uppgifter. Vidare förutsattes det att bestämmelsen om Statskontorets rätt att få information i anslutning till produktionen av analys- och rapporteringstjänster skulle preciseras. Det förutsattes även en precisering av det i statsunderstödslagen föreslagna bemyndigandet att utfärda förordning, som gäller de uppgifter som lagras i informationsresursen, och av bestämmelsen om sökning av personuppgifter i informationstjänsten. Det förutsattes att det i propositionens motivering närmare behandlas vilka risker det medför att personuppgifterna samlas samt hur uppgifterna färdas. Justitiekanslern ansåg det även motiverat att regeringen önskar att grundlagsutskottet ger ett utlåtande om propositionen.

I januari 2022 ordnades för statsbidragsmyndigheter och andra som med stöd av lag beviljar statsunderstöd ett diskussionsmöte om utkastet till statsrådets förordning om de minimiuppgifter som ska lagras i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten. Vid mötet togs det särskilt upp frågor som gällde gränserna för förordningens tillämpningsområde, förhållandet mellan allmän lag och speciallag, eventuellt lämnande av överlappande uppgifter till två olika informationsresurser samt den övergångstid efter vilken skyldigheten att lämna minimiuppgifter träder i kraft.

6.2 Centrala ändringar utgående från remissvaren och andra ändringar under den fortsatta beredningen

Utgående från den influtna responsen har lagförslagen preciserats till vissa delar. Den bestämmelse om behandling av personuppgifter som föreslås i statsunderstödslagen har justerats så att befogenhetsgränserna mellan statsbidragsmyndigheten och Statskontoret fastställs så exakt som möjligt, och gränsdragningen mellan de personuppgiftsansvariga kan inte hänga på ett avtal mellan parterna. Den föreslagna bestämmelsen om rätt att lagra nödvändiga uppgifter om stat-

stunderstödssökandes eller statsunderstödsstagares period med sjukfrånvaro eller tillfällig vårdledighet har avlägsnats, eftersom det vid den fortsatta beredningen har bedömts att statsunderstödslagens bestämmelser om statsbidragsmyndigheternas rätt att få uppgifter och om utlämnande av uppgifter inte behöver ändras. Däremot föreslås en allmän bestämmelse enligt vilken uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter får lagras i informationsresursen.

Den föreslagna bestämmelsen om arkivering av uppgifter och handlingar som lagrats i informationsresursen har ändrats så att den innehåller en separat bestämmelse om bevaringstiderna för uppgifter och handlingar om negativa statsunderstödsbeslut. Dessutom har ordalydelsen i bestämmelsen om framställande av förslag om arkivering av uppgifter och handlingar ändrats så att den bättre beskriver förhållandet mellan Statskontorets och statsbidragsmyndighetens befogenheter och så att det i sista hand är statsbidragsmyndigheten som fattar beslut om att föreslå arkivering.

Begreppen kring de minimiuppgifter som ska lämnas för lagring i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten har förtydligats. När det gäller ansökan om och beviljande av statsunderstöd som beviljas av Europeiska unionens medel går det inte att undvika att samma uppgifter till viss del lagras i två separata informationsresurser. När det gäller dessa fall är avsikten emellertid att genom förordning föreskriva om mer begränsade minimiuppgifter än i fråga om andra statsunderstöd, så att det uppstår så lite extra administrativt arbete som möjligt på grund av skyldigheten att lämna minimiuppgifter.

Det förslag till ändring av lagen om statskontoret som gäller den nya serviceuppgift som föreslås för Statskontoret har ändrats så att produktion av analys- och rapporteringstjänster inom statsunderstödsverksamheten till stöd för beredningen och beslutsfattandet uttryckligen nämns utöver de analys- och rapporteringstjänster inom statsförvaltningen som redan i nuläget ingår. De föreslagna bestämmelserna om Statskontorets rätt att få uppgifter och om behandling av personuppgifter har ändrats. Statskontorets rätt att få uppgifter som är nödvändiga för produktionen av analys- och rapporteringstjänster ska uttryckligen gälla också informationsresursen för statsunderstödsverksamheten och de uppgifter om statsunderstödsverksamheten som ingår i register som förs av statsbidragsmyndigheterna och andra som med stöd av lag beviljar statsunderstöd. Till lagen har fogats en bestämmelse om Statskontorets rätt att trots sekretessbestämmelserna behandla sådana uppgifter som är nödvändiga för förvaltningen av informationsresursen för statsunderstödsverksamheten med tillhörande tjänster.

Utöver de beskrivna justeringarna i de föreslagna bestämmelserna har också motiveringarna till förslaget på flera punkter ändrats och kompletterats utgående från responsen i utlåtandena. Dessa uppdateringar gäller bland annat förhållandet mellan informationsresursen för statsunderstödsverksamheten med tillhörande tjänster och statsrådets ärendehanteringssystem, statsrådets kanslis befogenheter i egenskap av ansvarig myndighet för informationshanteringen inom hela statsrådet samt konsekvenserna av publiceringen av uppgifter om statsunderstöd. Den del av motiveringen som gäller lagförslagets lagstiftningsordning har kompletterats på många punkter. Kompletteringarna gäller i synnerhet bedömningen av de enskilda bestämmelserna och grunderna för det nationella handlingsutrymmet i fråga om utlämnande av personuppgifter.

Vid den fortsatta beredningen efter remissbehandlingen har det ansetts nödvändigt att införa närmare bestämmelser om förvaltningen av tjänsten för publicering och användning av uppgifter om statsunderstöd, så att Statskontoret svarar för det informationsmaterial som produceras i den öppna informationstjänsten och publicerar det. Statskontoret ska även vara gemensamt personuppgiftsansvarig med ansvar för all behandling av personuppgifter i den informationstjänsten för statsunderstödsverksamheten. De bemyndiganden att utfärda förordning som föreslås i

statsunderstödslagen och vissa föreslagna bestämmelser om skydd av personuppgifter har preciserats med beaktande också av de aspekter justitiekanslern förde fram i sitt ställningstagande. Även terminologin i förslaget har till vissa delar preciserats.

7 Specialmotivering

7.1 Statsunderstödslagen

1 §. Tillämpningsområde. Enligt den gällande paragrafens 3 mom. tillämpas statsunderstödslagen också på sådant statsunderstöd som beviljas för att användas utanför Finland, om inte något annat bestäms i någon annan lag. Om en statsunderstödstagare enligt 2 mom. emellertid är en främmande stat eller dess organ eller en mellanstatlig internationell organisation, tillämpas på statsunderstödet endast 5–8 § samt 11 § 5 mom. De sistnämnda statsunderstöden avser exempelvis statsunderstöd som utrikesministeriet beviljar internationella mellanstatliga organisationer, såsom FN-organ, Världsbanken och andra utvecklingsbanker samt i vissa fall organ i andra stater, såsom ministerier. Processen vid beviljande av dessa understöd avviker på många sätt från det sedvanliga förfarandet vid ansökan om och beviljande av statsunderstöd. Det finns ingen egentlig sådan fas där statsunderstöden utlyses offentligt, utan man avtalar om understödet genom ett finansieringsavtal, som till sin karaktär är ett internationellt förvaltningsavtal och som ingås i utrikesministeriets namn. Dessa rättsförhållanden är förhållanden mellan offentliga folkrättsliga subjekt, och de flesta bestämmelserna i den nationella statsunderstödslagen är inte tillämpliga på rättsförhållanden som gäller denna typ av statsunderstöd. De ovannämnda bestämmelserna i 5–8 § i statsunderstödslagen, som ska tillämpas på understöden, gäller grunderna för beviljande av statsunderstöd, och 11 § 5 mom. gäller statsbidragsmyndighetens möjlighet att med en utländsk statsunderstödstagare ingå ett privaträttsligt avtal om villkoren för användningen av statsunderstödet och för övervakningen av användningen.

Informationsresursen för statsunderstödsverksamheten och tjänsterna i anslutning till den ska utvecklas till en helhet som omfattar alla typer av statsunderstöd i så stor utsträckning som möjligt. Därför föreslås det att paragrafens 3 mom. ändras så att också de föreslagna 32 a–32 e § tillämpas på sådana statsunderstöd som är avsedda att användas utomlands och som beviljas en främmande stat eller dess organ eller en mellanstatlig internationell organisation. I praktiken är det informationsinnehåll om statsunderstöden som i dessa fall lagras i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten mindre omfattande än när det gäller andra statsunderstöd, och det berör främst tjänsten Granskaunderstod.fi.

6 a kap. Informationsresursen för statsunderstödsverksamheten

I det föreslagna nya 6 a kap. i statsunderstödslagen ingår 32 a–32 e §, i vilka det föreskrivs om informationsresursen för statsunderstödsverksamheten och tjänsterna i anslutning till den, om lagring av uppgifter i informationsresursen och skyldigheten att lämna minimiuppgifter, om personuppgiftsansvar och informationshantering, om den öppna informationstjänsten för statsunderstödsverksamheten och det informationsmaterial som publiceras i tjänsten samt om bevarande och arkivering av uppgifter.

De uppgifter som lagras i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten innehåller personuppgifter i olika situationer och för olika ändamål. Bestämmelser om behandling och skydd av personuppgifter finns huvudsakligen i EU:s allmänna dataskyddsförordning. Den allmänna utgångspunkten är att det i den nationella lagstiftningen inte ska finnas bestämmelser om sådant som föreskrivs i dataskyddsförordningen. Med beaktande av hur omfattande, exakta och noggrant avgränsade bestämmelserna om skydd av personuppgifter är har det ansetts att mera detaljerade och noggrannare bestämmelser behövs främst när det gäller behandlingen av särskilda

kategorier av personuppgifter enligt artikel 9 i dataskyddsförordningen. I lagförslaget utnyttjas det nationella handlingsutrymme som grundar sig på artikel 6.3 i den allmänna dataskyddsförordningen till den del förslaget innehåller bestämmelser om behandlingen av personuppgifter. Den föreslagna 32 a § innehåller med stöd av artikel 6.3 specifika bestämmelser om användningsändamålen för uppgifterna i informationsresursen, om typerna av personuppgifter som behandlas och om behandlingens laglighet i fråga om sammanförande och bearbetning av uppgifter. Regleringen om sammanförande och bearbetning av uppgifter i 32 a § handlar vidare om att det med stöd av artikel 6.3 föreskrivs om de typer av behandling genom vilka man strävar efter att säkerställa uppgifternas riktighet och kvalitet som ett led i laglig och rättvis behandling av uppgifter. Till denna del preciserar regleringen principerna för uppgiftsminimering och riktighet, som föreskrivs i artikel 5 i dataskyddsförordningen. Den föreslagna 32 d § innehåller med stöd av artikel 6.3 närmare reglering om publicering av personuppgifter. I den föreslagna 32 e § utfärdas med stöd av artikel 6.3 reglering som preciserar principen för lagringsminimering enligt artikel 5.1 e i dataskyddsförordningen. Den föreslagna reglering som preciserar dataskyddsförordningen har bedömts vara proportionell och uppfylla ett mål av allmänt intresse, i och med att syftet är att inrätta en omfattande informationsresurs för statsunderstödsverksamheten och tjänster i anslutning till den.

Behandlingen av personuppgifter i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten och i tjänsterna i anslutning till den grundar sig på artikel 6.1 c i dataskyddsförordningen. Det handlar alltså om behandling som behövs för fullgörandet av den personuppgiftsansvariges lagstadgade skyldigheter, eftersom det föreslås att lagen ska innehålla bestämmelser om lagstadgade uppgifter för statsbidragsmyndigheterna och andra som med stöd av lag beviljar statsunderstöd samt för Statskontoret.

I det föreslagna 6 a kap. i statsunderstödslagen föreskrivs det vidare om personuppgiftsansvariga och gemensamt personuppgiftsansvar. Enligt dataskyddsförordningen avser personuppgiftsansvarig en fysisk eller juridisk person, offentlig myndighet, institution eller annat organ som ensamt eller tillsammans med andra bestämmer ändamålen och medlen för behandlingen av personuppgifter; om ändamålen och medlen för behandlingen bestäms av unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt kan den personuppgiftsansvarige eller de särskilda kriterierna för hur denne ska utses föreskrivas i unionsrätten eller i medlemsstaternas nationella rätt. Således lämnar artikel 4.7 nationellt handlingsutrymme att föreskriva om den personuppgiftsansvarige. I artikel 26.1 i dataskyddsförordningen finns bestämmelser om förfarandet i situationer med gemensamt personuppgiftsansvariga. Om två eller fler personuppgiftsansvariga gemensamt fastställer ändamålen med och medlen för behandlingen ska de vara gemensamt personuppgiftsansvariga. Gemensamt personuppgiftsansvariga ska under öppna former fastställa sitt respektive ansvar för att fullgöra skyldigheterna enligt förordningen, särskilt vad gäller utövan- det av den registrerades rättigheter och sina respektive skyldigheter att tillhandahålla den information som avses i artiklarna 13 och 14, genom ett inbördes arrangemang, såvida inte de personuppgiftsansvarigas respektive skyldigheter fastställs genom unionsrätten eller en medlemsstats nationella rätt som de personuppgiftsansvariga omfattas av. På motsvarande sätt är det möjligt att föreskriva om gemensamt personuppgiftsansvar i enlighet med det handlingsutrymme som artikel 26 medger.

I den föreslagna 32 c § föreskrivs det med stöd av artiklarna 4.7 och 26 i dataskyddsförordningen om personuppgiftsansvar samt om gemensamt personuppgiftsansvariga och ansvarsfördelningen mellan dem. Bestämmelser som preciserar ansvarsfördelningen mellan de gemensamt personuppgiftsansvariga behövs för att ansvarerna i anslutning till behandlingen av personuppgifter ska vara tydliga för den registrerade.

32 a §. Informationsresursen för statsunderstödsverksamheten. Enligt det föreslagna 1 mom. i paragrafen ska det för administration, insamling och förmedling av den information som gäller statsunderstöd och för effektivisering av övervakningen av användningen av statsunderstöd finnas en informationsresurs för statsunderstödsverksamheten, som stöder den nya digitaliserade statsunderstödsprocessen. Med förmedling av information avses både förmedling av information till andra myndigheter och publicering av information i det allmänna datanätet så att det blir tillgängligt för allmänheten. Statskontoret ska förvalta följande tjänster i anslutning till informationsresursen:

- 1) en tjänst för publicering av utlysningar av statsunderstöd och för utträttande av ärenden (Sokunderstod.fi)
- 2) en tjänst för publicering och användning av uppgifter om statsunderstöd (Granskaunderstod.fi)
- 3) en tjänst för behandling och administration av statsunderstöd (Administreraunderstod.fi).

Samtliga statsbidragsmyndigheters understöd ska utlysas i tjänsten Sokunderstod.fi. Tjänsten ska användas för att ansöka om understöd och kommunicera elektroniskt med statsbidragsmyndigheten eller den som med stöd av lag beviljar statsunderstöd. Om statsbidragsmyndigheten eller den som med stöd av lag beviljar statsunderstöd inte använder tjänsten Administreraunderstod.fi, ska tjänsten Sokunderstod.fi styra över sökandena till statsbidragsmyndighetens eller den andra statsunderstödsbeviljarens egen elektroniska tjänst.

Tjänsten Granskaunderstod.fi förbättrar transparensen i och möjligheterna att utnyttja information i anknytning till statsunderstödsverksamheten. Genom tjänsten kommer medborgare, medier, myndigheter och forskare åt att följa med vart och för vilket ändamål statsunderstöd har beviljats. Tjänsten Sokunderstod.fi och tjänsten Granskaunderstod.fi är myndigheters digitala tjänster, på vilka tillämpas lagen om tillhandahållande av digitala tjänster (306/2019). Tjänsten Granskaunderstod.fi utgör samtidigt en öppen informationstjänst för statsunderstödsverksamheten. Närmare bestämmelser om de uppgifter som ska publiceras i tjänsten föreslås i den nya 32 d § i statsunderstödslagen.

Till sin karaktär avviker tjänsten Administreraunderstod.fi från de två förstnämnda, och den är endast avsedd för statsbidragsmyndigheterna och andra som med stöd av lag beviljar statsunderstöd. I framtiden bildar den här tjänsten en enhetlig och så heltäckande helhet som möjligt, som statsbidragsmyndigheterna och andra som med stöd av lag beviljar statsunderstöd kan använda bland annat för behandling av ansökningar, beslut och utbetalningar. Tjänsten är, till skillnad från de två ovannämnda tjänsterna, avsedd som en operativ tjänst avsedd för statsbidragsmyndigheterna, där statsunderstödsärenden behandlas och där användningen av beviljade statsunderstöd följs upp och övervakas.

I paragrafens 2 mom. föreslås det allmänna bestämmelser om innehållet i och karaktären av de uppgifter som ska lagras i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten. I informationsresursen lagras sådana uppgifter om ansökan om och beviljande, utbetalning, användning och övervakning av statsunderstöd samt om återbetalning och återkrav av statsunderstöd som behövs för skötsel av de uppgifter som avses i lagen. Innehållet i de lagrade uppgifterna kan i viss mån variera beroende på statsunderstödsområdet och ändamålet med statsunderstödet. På längre sikt är målet dock att utveckla uppgifternas innehåll så att det är möjligt att bättre än i nuläget följa upp och utvärdera att statsunderstöden har allokerats effektivt och på ett ändamålsenligt sätt.

Det finns i regel inget behov av att behandla och lagra uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter i samband med statsunderstödsverksamheten. Vid administrationen av statsunderstöd kan det ändå uppstå situationer där statsbidragsmyndigheten behöver behandla uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter. Ett exempel på en sådan situation är om utbetalningen av ett stipendium avbryts med anledning av att mottagaren blir föräldraledig. I en sådan situation grundar sig behandlingen av uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter på 6 § i dataskyddslagen. Det är också möjligt att bestämmelser om behandlingen av särskilda kategorier av personuppgifter finns i speciallagstiftning. Eftersom administrationen av statsunderstöd således kan vara förenad med nödvändig behandling av särskilda kategorier av personuppgifter, föreskrivs det i det föreslagna 2 mom. att det i informationsresursen får lagras sådana uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter och som är nödvändiga för behandlingen av statsunderstödsansökningar eller övervakningen av användningen av statsunderstöd. I bestämmelsen specificeras inte vilka särskilda kategorier av personuppgifter som får lagras, eftersom det inte är möjligt att förutse vilka uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter som kan komma att behandlas vid administrationen av statsunderstöd. Vad gäller skyddsåtgärder föreskrivs det i den föreslagna 32 c § om myndigheternas ansvar i fråga om skydd för uppgifter och i 32 e § om begränsningar av bevaringstiden för uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter. I den föreslagna regleringen om särskilda kategorier av personuppgifter handlar det om att med stöd av artikel 9.2 g i den allmänna dataskyddsförordningen skapa en rättslig grund för lagring av särskilda kategorier av personuppgifter i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten i fall där det för administrationen av ett visst statsunderstödsärende är nödvändigt att lagra uppgifterna och där behandlingen av uppgifterna baserar sig på 6 § i dataskyddslagen eller på speciallagstiftning. Avsikten är inte att bestämmelsen ska utgöra en allmän rättslig grund för behandling av särskilda kategorier av personuppgifter vid administrationen av statsunderstöd. Statsbidragsmyndigheterna och de som med stöd av lag beviljar statsunderstöd ska i regel svara för innehållet i och riktigheten av de uppgifter som ska lagras i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten. Eftersom väldigt många olika aktörer ska kunna lagra uppgifter i informationsresursen och eftersom en viss sökande eller mottagare av statsunderstöd kan ha flera statsunderstödsansökningar eller mottagna statsunderstöd, blir det utmanande att upprätthålla kvaliteten och riktigheten av uppgifterna i informationsresursen. Utmaningarna gäller i synnerhet tjänsten Granskaunderstod.fi, i fråga om vilken Statskontoret ska svara för de uppgifter som publiceras på det sätt som föreslås i 32 d §. Därför behöver även de förfaranden och behörigheter uppmärksammas med hjälp av vilka kvaliteten och riktigheten av uppgifterna i informationsresursen kan främjas.

Enligt det föreslagna 3 mom. får Statskontoret bearbeta och sammanföra uppgifter som lagrats i informationsresursen i syfte att förbättra uppgifternas kvalitet och användbarhet. Bearbetning av uppgifterna avser förbättrande av uppgifternas kvalitet på olika sätt. Bearbetningen kan exempelvis innebära att uppgifter som gäller ett visst projekt som stöds med statsunderstöd eller en viss sökande eller mottagare av statsunderstöd kan sökas fram bland andra uppgifter än de som ursprungligen lagrats i anslutning till statsunderstödsbeslutet för ett projekt som understötts. Sammanförande av uppgifter avser å sin sida allmänt att uppgifter från flera olika källsystem kopplas till en person med hjälp av en identifikationskod eller någon annan typ av koppling än via personen. Sammanförandet gör det möjligt att få en bättre helhetsbild exempelvis av en enskild statsunderstödsstagare eller av innehållet i verksamheten som stöds med ett visst statsunderstöd och av hela statsunderstödsverksamheten. Bearbetningen och sammanförandet av uppgifter är till direkt nytta för uppnåendet av de allmänna målen med projektet för utveckling och digitalisering av statsunderstödsverksamheten, det vill säga bättre kvalitet på uppgifterna, vilket ligger i såväl det allmännas och statsbidragsmyndigheternas som statsunderstödsökandenas och -tagarnas och även intresserade mediers och allmänhetens intresse. Avsikten med förslaget

är inte att ändra den skyldighet att se till att uppgifterna är riktiga som den personuppgiftsansvarige har direkt med stöd av dataskyddsförordningen.

32 b §. Lagring och lämnande av uppgifter om statsunderstödsverksamheten. I fortsättningen ska informationsresursen för statsunderstödsverksamheten och tjänsterna i anslutning till den utvecklas i samarbete med statsbidragsmyndigheterna, de som med stöd av lag beviljar statsunderstöd, de organisationer som ansöker om statsunderstöd samt serviceproducenten, det vill säga Statskontoret. Det långsiktiga målet är att de olika statsbidragsmyndigheterna och andra som med stöd av lag beviljar statsunderstöd ska avstå från användningen av de nuvarande egna separata informationssystemen för statsunderstöd. Utveckling av nya separata informationssystem avsedda för behandling av statsunderstöd eller betydande omarbetning av existerande system ska inte längre finansieras. Det är visserligen inte i praktiken möjligt att helt frånga de separata systemen för behandling av statsunderstöd under en på förhand fastställd övergångsperiod efter ibruktagandet av den nya informationsresursen med tillhörande tjänster. Det väsentliga är dock att de uppgifter som lagrats i de separata systemen för behandling av statsunderstöden kan lagras i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten och att alla författningar som gäller hanteringen av uppgifter om statsunderstöd och myndigheternas skyldigheter iakttas. Strävan är att i framtiden göra informationsresursen för statsunderstödsverksamheten så heltäckande som möjligt genom att i systemet i regel inkludera all information om samtliga statsunderstöd av olika slag och samtliga statsunderstöd beviljade inom olika förvaltningsområden. Därför föreslås det i 1 mom. för tydlighetens skull närmare bestämmelser om lagringen av uppgifter i informationsresursen.

Om en statsbidragsmyndighet eller en annan aktör som med stöd av lag beviljar statsunderstöd använder den tjänst för behandling och administration av statsunderstöd som avses i den föreslagna 32 a § 1 mom. 3 punkten, lagrar den de uppgifter som anges i 32 a § 2 mom. direkt i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten när den använder tjänsten. En sådan statsbidragsmyndighet eller annan aktör som med stöd av lag beviljar statsunderstöd som fortsätter använda sitt eget system för behandling och hantering av statsunderstöd i stället för tjänsten Administreraunderstod.fi ska däremot lämna de minimiuppgifter om statsunderstödsverksamheten, som gäller de statsunderstöd som den har utlyst eller beviljat, till Statskontoret för lagring i informationsresursen.

Det är inte möjligt att förutse eller föreskriva detaljerat hurdana uppgifter som ska lagras i informationsresursen när tjänsten Administreraunderstod.fi används. Utgångspunkten är dock att alla uppgifter som anges i det föreslagna 32 a § 2 mom. ska lagras i informationsresursen och att uppgifternas närmare innehåll grundar sig på de särskilda bestämmelser som tillämpas i det aktuella statsunderstödsärendet. I de fall där en statsbidragsmyndighet eller en annan aktör som med stöd av lag beviljar statsunderstöd fortsätter använda sitt eget system för behandling och hantering av statsunderstöd är det däremot möjligt och behövt att utfärda närmare bestämmelser om de minimiuppgifter som ska lämnas till Statskontoret för lagring i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten. Ett allmänt mål är att informationsresursen ska innehålla tillräckligt omfattande grunduppgifter om alla slag av statsunderstödsverksamhet. Skyldigheten att lämna uppgifter bör ändå gälla bara de mest nödvändiga uppgifterna, så att det administrativa extra arbetet blir så litet som möjligt. I paragrafens 2 mom. föreslås det därför separata bestämmelser om de minimiuppgifter om statsunderstödsverksamheten som omfattas av skyldigheten att lämna uppgifter. Personuppgifter som ska lagras i informationsresursen är namn och personbeteckning för fysiska personer som är statsunderstödssökande och statsunderstödstagare samt statsunderstödet ändamål och det geografiska område inom vilket statsunderstödet ska användas. Bestämmelser om de andra minimiuppgifter om utlysningar av statsunderstöd och deras adressuppgifter, om identifiering av statsunderstödsansökningar och statsunderstödsbeslut, om statsunderstödsärenden, om sökande och mottagare av statsunderstöd och om

statsunderstödsbeslut som ska lämnas för lagring i informationsresursen samt närmare bestämmelser om tiden och sättet för lämnande av uppgifterna utfärdas genom förordning av statsrådet.

Eftersom en övergångsperiod behövs, föreslås det att skyldigheten att lämna uppgifterna ska träda i kraft först vid ingången av oktober 2023, vilket föreskrivs särskilt i ikraftträdandebestämmelsen. Statsbidragsmyndigheten eller den som med stöd av lag beviljar statsunderstöd ska lämna uppgifterna om utlysningar av statsunderstöd via användargränssnittet för tjänsten Administreraunderstod.fi genom att skapa en ny utlysning och tillhandahålla en länk till sin egen elektroniska tjänst. Uppgifterna om statsunderstödsärenden och statsunderstödsbeslut ska lämnas antingen med en överföringsfil, där uppgifterna också överförs via användargränssnittet för tjänsten Administreraunderstod.fi, eller alternativt genom användning av ett gränssnitt där statsbidragsmyndighetens eller den andra aktörens system automatiskt sköter om att uppgifterna lagras via gränssnittet för informationsresursen för statsunderstödsverksamheten. Utgångspunkten är att lämnandet av uppgifterna i båda fallen sker via tjänsten Administreraunderstod.fi, där den statsbidragsmyndighet eller andra aktör som använder sitt eget informationssystem i vilket fall som helst ska operera för att uppgifterna om utlysningarna ska bli synlig i tjänsten Sokunderstod.fi. I praktiken ska det finnas flera olika alternativ för lämnandet av uppgifterna för att det ska vara så flexibelt som möjligt också för den som lämnar uppgifter. I början lämnas majoriteten av uppgifterna sannolikt med en överföringsfil som exempelvis Excel- eller CSV-fil, men senare är målet att förenkla processen och få uppgifterna att överföras automatiskt från statsbidragsmyndighetens eller den andra aktörens eget system till informationsresursen för statsunderstödsverksamheten. Det sistnämnda förfarandet kräver att ändringar görs i informationssystemet hos den statsbidragsmyndighet eller aktör som lämnar uppgifterna och kan i viss mån också orsaka kostnader.

Utgångspunkten är att man vid ibruktagandet av informationsresursen för statsunderstödsverksamheten med tillhörande tjänster i så stor utsträckning och så snabbt som möjligt ska övergå till de digitala tjänsterna och frångå pappershandlingar. I samband med reformen ställs ändå inte något absolut allmänt krav på att statsunderstödsansökningar eller andra uppgifter om sökandena ska lämnas in via digitala tjänster. Det är alltså möjligt att ansökningar i pappersform fortsättningsvis lämnas i statsunderstödsprocessen. Det är också möjligt att pappersansökningar lämnas till någon annan än den behöriga statsbidragsmyndigheten, exempelvis Statskontoret eller någon annan statsbidragsmyndighet. Avsikten är att ansökningarna i sådana fall ska överföras till den behöriga statsbidragsmyndigheten, som ska ha ett allmänt ansvar för att de handlingar och uppgifter som inkommit lagras i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten eller för att minimiuppgifterna lämnas till Statskontoret för lagring i informationsresursen.

32 c §. *Personuppgiftsansvarig och informationshantering i fråga om informationsresursen för statsunderstödsverksamheten.* I statsunderstödsverksamheten är statsbidragsmyndigheten eller den som med stöd av lag beviljar statsunderstöd i första hand den myndighet som svarar för informationshanteringen samt personuppgiftsansvarig enligt dataskyddsförordningen. Administrativt är det dock ändamålsenligt att Statskontoret i egenskap av den myndighet som förvaltar informationsresursen för statsunderstödsverksamheten och tjänsterna i anslutning till den centraliserat sköter vissa av de uppgifter som enligt informationshanteringslagen faller på informationshanteringsenheten. Det föreslås att närmare bestämmelser om gemensamt personuppgiftsansvariga införs i paragrafens 1 och 2 mom. Enligt det föreslagna 1 mom. svarar Statskontoret särskilt för den tekniska funktionen och användbarheten i informationsresursen och i tjänsterna i anslutning till den samt för det tekniska gränssnittet för lagring av uppgifter och lämnande, behandling och utlämnande av minimiuppgifter. Statskontoret ska även svara för integriteten och bevarandet av uppgifterna. Statskontoret ska dessutom svara för de myndighetsuppgifter som föreskrivs i 13 § 2–5 mom. och 14, 15 och 17 § i informationshanteringslagen

och för andra motsvarande tekniska uppgifter i anknytning till informationshantering. Det föreslås att särskilda bestämmelser om Statskontorets uppgift som ansvarig myndighet för administrationen av informationsresursen och tjänsterna i anslutning till den införs i 2 § i lagen om statskontoret. I praktiken ska Statskontoret också svara för utvecklingen av produktionen av de informationssystemtjänster som stöder statsunderstödsverksamheten och för de allmänna operativa statsunderstödstjänsterna. Statskontoret ska däremot inte svara för sådana uppgifter inom statsunderstödsverksamheten som i praktiken är fast knutna till de lagstadgade uppgifterna för statsbidragsmyndigheterna eller de som med stöd av lag beviljar statsunderstöd eller för sådana uppgifter inom statsunderstödsverksamheten som kräver sakkunskap om innehållet i det aktuella statsunderstödsystemet. Statskontoret ska därmed i praktiken exempelvis inte sköta uppgifter i anknytning till behandlingsprocessen för statsunderstöden, exempelvis granskning av uppgifterna i understödsansökningar som lämnats in per e-post eller på papper och lagring av dem i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs det enligt förslaget om ansvar och uppgifter för statsbidragsmyndigheterna och de som med stöd av lag beviljar statsunderstöd i egenskap av gemensamt personuppgiftsansvariga och inom informationshanteringen. Statsbidragsmyndigheterna och andra som med stöd av lag beviljar statsunderstöd ska svara för de uppgifter som inte föreskrivs för Statskontoret i 1 mom. Statsbidragsmyndigheten eller den som med stöd av lag beviljar statsunderstöd ska, när det gäller dess egen statsunderstödsverksamhet, tillgodose den registrerades rättigheter och fungera som kontaktpunkt för registrerade. Inom ramen för detta arrangemang med gemensamt personuppgiftsansvar uppstår därmed sådana gemensamma kontaktpunkter för de registrerade som avses i artikel 26 i dataskyddsförordningen mellan Statskontoret å ena sidan och respektive statsbidragsmyndighet eller annan aktör som med stöd av lag beviljar statsunderstöd å andra sidan, så att kontaktpunkten för en registrerad i fråga om ett visst statsunderstöd alltid är den statsbidragsmyndighet eller andra aktör som med stöd av lag beviljar statsunderstöd som administrerar statsunderstödet i fråga. I det föreslagna 2 mom. föreskrivs det vidare att statsbidragsmyndigheten eller den som med stöd av lag beviljar statsunderstöd beslutar om sådant utlämnande av uppgifter ur informationsresursen för statsunderstödsverksamheten och ur tjänsterna i anslutning till den som görs med stöd av offentlighetslagen, med undantag för uppgifter som ska publiceras i den öppna informationstjänsten. Detta innebär att statsbidragsmyndigheten eller den som med stöd av lag beviljar statsunderstöd ska svara för exempelvis begäranden om information enligt offentlighetslagen när det gäller dess egen statsunderstödsverksamhet. Beslut om utlämnande av uppgifter genom tjänsten för publicering och användning av uppgifter om statsunderstöd fattas med stöd av de föreslagna 32 c § 3 mom. och 32 d § av Statskontoret, som ska vara skyldigt att publicera särskilt föreskrivna uppgifter i tjänsten.

I paragrafens 3 mom. föreslås det med avvikelse från ovannämnda reglering om gemensamt personuppgiftsansvar att Statskontoret ska svara för den personuppgiftsansvariges alla uppgifter i tjänsten för publicering och användning av uppgifter om statsunderstöd. Detta beror på att Statskontoret föreslås svara för förvaltningen av tjänsten och för produktionen och publiceringen av informationsmaterialet. I den föreslagna regleringen om gemensamt personuppgiftsansvar är utgångspunkten exempelvis i situationer där registrerade ber att få alla sina uppgifter ur informationsresursen att statsbidragsmyndigheterna besvarar begärandena till den del de gäller deras egen statsunderstödsverksamhet. Om begäran kommer in till Statskontoret, ska Statskontoret vidarebefordra den till de behöriga myndigheterna. Om den registrerades begäran att få alla uppgifter däremot kommer in till en av statsbidragsmyndigheterna, kan myndigheten vidarebefordra förfrågan till Statskontoret, som i sin tur skickar den till de andra berörda statsbidragsmyndigheterna. Eftersom det enligt de föreslagna bestämmelserna är Statskontoret som ska svara för att sammanföra uppgifterna i informationsresursen i syfte att förbättra uppgifternas kvalitet och användbarhet, är det Statskontoret som också ska informera de registrerade om

saken. Statskontoret ska även informera de registrerade när det gäller tjänsten Granskaunderstod.fi. I praktiken ska Statskontoret och statsbidragsmyndigheterna samarbeta med att upprätta exempelvis beskrivningar av behandlingen av personuppgifter.

32 d §. *Tjänsten för publicering och användning av uppgifter om statsunderstöd samt informationsmaterial som publiceras i tjänsten.* Enligt den föreslagna 32 a § ska Statskontoret svara för förvaltningen av tjänster i anslutning till informationsresursen för statsunderstödsverksamheten. Av dessa är särskilt tjänsten för publicering och användning av uppgifter om statsunderstöd av betydelse, eftersom den samtidigt utgör en informationstjänst för statsunderstödsverksamheten, som är öppen för alla. Förvaltningen av denna tjänst kräver i praktiken att det är en och samma myndighet som är behörig att sammanställa och publicera alla de uppgifter som är tillgängliga via tjänsten. Det faller sig naturligt att den myndighet som svarar för uppgiften är Statskontoret, som också ska svara för den tekniska förvaltningen av hela informationsresursen. Enligt paragrafens föreslagna 1 mom. ska Statskontoret förvalta den tjänst som avses i 32 a § 1 mom. 2 punkten på sin webbplats i det allmänna datanätet. I anslutning till detta ska Statskontoret producera och publicera informationsmaterialet i tjänsten utifrån de offentliga uppgifterna i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten. Informationsmaterialet ska därmed utgå från de offentliga uppgifter som statsbidragsmyndigheterna och andra som med stöd av lag beviljar statsunderstöd har lagrat i eller lämnat till informationsresursen.

Enligt det föreslagna 2 mom. ska uppgifter om ansökan om och beviljande och användning av statsunderstöd få publiceras i tjänsten. De personuppgifter som ska få publiceras i tjänsten är namnet på fysiska personer som är statsunderstödsstagare, understödets ändamål och det geografiska område inom vilket understödet ska användas. Därmed utfärdas det till denna del noggranna och exakt avgränsade bestämmelser om vilka personuppgifter som publiceras. Till exempel ska personbeteckningar inte publiceras. Även andra uppgifter om ansökan om och beviljande och användning av statsunderstöd ska få publiceras i tjänsten. Det föreslås emellertid att det begränsas vilka uppgifter som publiceras, så att uppgifter om enskilda ansökningar om statsunderstöd som beviljas fysiska personer och uppgifter om beviljade statsunderstöd som underskrider 1 000 euro inte publiceras i tjänsten. Denna begränsning innebär att av de uppgifter som lagras i eller lämnas för lagring i informationsresursen ska namnen på fysiska personer som är statsunderstöds sökande inte publiceras, men begränsningen tillåter ändå att sammanställningar av uppgifter om ansökningar om statsunderstöd som beviljas fysiska personer publiceras. Begränsningen leder dock till att mindre information om de lägsta statsunderstödsbeloppen publiceras. Statsunderstöd som underskrider 1 000 euro är exempelvis resestöd till fysiska personer och stöd som gäller skogsvård. Också juridiska personer kan beviljas statsunderstöd som underskrider 1 000 euro, såsom understöd för mässor. Understöd som underskrider 1 000 euro är inte typiska inom statsunderstödsverksamheten. Den föreslagna begränsningen kan allmänt taget motiveras med att information om de minsta enskilda statsunderstöden inte är av särskilt stor betydelse vid utvärderingen av statsunderstödsverksamheten som helhet. Begränsningen av de uppgifter om statsunderstöd till fysiska personer som publiceras kan motiveras också med skyddet för personuppgifter i förhållande till offentlighetsprincipen. Trots den föreslagna begränsningen av vilka uppgifter som publiceras ska statsbidragsmyndigheten eller den som med stöd av lag beviljar statsunderstöd också lämna uppgifter om dessa statsunderstöd för lagring i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten, så att de kan användas av myndigheterna. Närmare bestämmelser om annat informationsmaterial som publiceras, såsom uppgifter om understöd till juridiska personer och om understöd som uppfyller den ovannämnda gränsen för understödets belopp, ska utfärdas genom förordning av statsrådet.

I 16 § 3 mom. i offentlighetslagen föreskrivs det om sättet för utlämnande av myndighetshandlingar och om en begränsning som gäller utlämnande av handlingar som innehåller personuppgifter ur en myndighets personregister. Personuppgifter ur en myndighets personregister får, om

inte något annat särskilt bestäms i lag, lämnas ut i form av en kopia eller en utskrift eller i elektronisk form om mottagaren enligt bestämmelserna om skydd för personuppgifter har rätt att registrera och använda sådana personuppgifter. För direktmarknadsföring och för opinions- eller marknadsundersökningar får personuppgifter dock lämnas ut endast om det särskilt föreskrivs eller om den registrerade har samtyckt till detta. Bestämmelsen i offentlighetslagen begränsar i regel publiceringen av personuppgifter via ett allmänt datanät. Ett av syftena med att utveckla och digitalisera statsunderstödsverksamheten är att öka transparensen kring de uppgifter som gäller statsunderstödsverksamheten. Tjänsten Granskaunderstod.fi, som gäller publicering och användning av uppgifter om statsunderstöd, ska vara en allmän informationstjänst, via vilken vem som helst kan granska de offentliga uppgifterna i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten. Tjänsten är avsedd för allmänt bruk så att statsbidragsmyndigheterna inte särskilt kontrollerar tillgången till information eller behandlas begäranden om information, utan så att var och en har rätt att via tjänsten få tillgång till även vissa personuppgifter i anslutning till statsunderstöd, såsom understödstagarnas namn. I det föreslagna 2 mom. föreskrivs det för tydlighetens skull att personuppgifter som gäller ansökan om och beviljande och användning av statsunderstöd får publiceras i informationstjänsten trots bestämmelserna i 16 § 3 mom. i offentlighetslagen.

I paragrafens 3 mom. föreslås närmare bestämmelser om vilka sökkriterier som får användas vid sökning av personuppgifter i tjänsten. Personuppgifter ska få sökas endast på basis av namnet på mottagaren av statsunderstöd, namnet på utlysningen av statsunderstöd, namnet på statsbidragsmyndigheten, ändamålet med statsunderstödet eller året för beviljande av statsunderstöd. Den föreslagna begränsningen hindrar exempelvis olika slag av sökningar på stora grupper för att få tag på personuppgifter. Syftet med begränsningen är att beakta i synnerhet de aspekter som riksdagens grundlagsutskott har betonat i sina ställningstaganden för trygghet av dataskyddet. Begränsningen utgör dock inget hinder för exempelvis sådana sökningar genom vilka man kan få information om alla statsunderstöd som beviljats en viss person. I enlighet med förslaget är det därmed möjligt att via tjänsten för publicering och användning av uppgifter om statsunderstöd få en helhetsbild av en viss stödtagares statsunderstöd. Detta är ett av syftena med tjänsten, och det gäller förslagets allmänna mål om öppenhet och transparens i statsunderstödsverksamheten samt möjligheten att övervaka användningen av offentliga medel, vilket är ett mål av allmänt intresse.

32 e §. Bevarande och arkivering av uppgifter och handlingar. I paragrafen föreskrivs det närmare om bevaringstiderna för de uppgifter och handlingar som lagras i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten samt om vissa andra skyldigheter i anknytning till bevarandet av uppgifter och handlingar. Med stöd av 1 mom. är bevaringstiden för de uppgifter och handlingar om beviljade statsunderstöd som lagras i informationsresursen tio år från utbetalningen av statsunderstödet sista post. Den i lagen fastställda bevaringstiden bör anses vara motiverad för att man ska kunna uppnå en så enhetlig bevaringstid som möjligt för informationsmaterialet. I normala fall är statsunderstöd av olika slag inte förknippade med sådana drag som exempelvis skulle förutsätta särskilda graderade bevaringstider. Den föreslagna bevaringstiden på tio år är ändamålsenlig med beaktande också av bestämmelserna om användning och övervakning av statsunderstöd. Enligt 28 § i statsunderstödslagen får åtgärder för återkrav av statsunderstöd eller ränta eller dröjsmålsränta på det inte längre vidtas när tio år har förflutit från det att statsunderstödet eller den sista posten av det betalades ut. Därmed tryggar den föreslagna bevaringstiden som regel tillgången till tillräcklig information till exempel i situationer med eventuellt återkrav av statsunderstöden.

I vissa specialfall är det motiverat att fatta beslut om en längre bevaringstid än de föreslagna tio åren för information och handlingar. Ett sådant beslut är motiverat i synnerhet i situationer där statsunderstödet har beviljats för anskaffning eller grundlig förbättring av egendom för ett visst

ändamål och en särskild brukstid som överskrider tio år har fastställts för egendomen på sätt som föreskrivs i 13 § 4 mom. i statsunderstödslagen. En längre bevaringstid än den normala kan vara motiverad också i andra enskilda fall där statsunderstödet beviljas exempelvis för ett sådant ändamål där en speciellt lång uppföljningstid för användningen av statsunderstödet och dess påverkan är motiverad. Av denna orsak föreslås det ytterligare i momentet att statsbidragsmyndigheten eller den som med stöd av lag beviljar statsunderstöd vid beviljande av sådant statsunderstöd som avses i lagens 13 § 4 mom. eller av särskilda skäl också vid beviljande av annat statsunderstöd i enskilda fall ska kunna besluta om en längre bevaringstid för uppgifter och handlingar. I sådana fall ska statsbidragsmyndigheten eller den som med stöd av lag beviljar statsunderstöd särskilt beakta aspekterna i 21 § i informationshanteringslagen.

Uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter kan komma att lagras i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten med stöd av speciallagstiftning. I sådana fall är bevaringstiden förenad med ett ökat behov av skydd för den registrerades rättigheter. I paragrafens 1 mom. föreslås det därför att det föreskrivs att behovet av att bevara sådana uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter och som har lagrats i informationsresursen ska bedömas igen minst vart femte år. Den föreslagna regleringen handlar om sådana skyddsåtgärder vid behandling av särskilda kategorier av personuppgifter som förutsätts i artikel 9 i data-skyddsförordningen.

Även negativa statsunderstödsbeslut och uppgifterna och handlingarna i anknytning till dem ska lagras i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten, eftersom de har betydelse vid bedömningen och analysen av användningen och allokeringen av statsunderstöden samt rapporteringen av uppgifterna. I dessa situationer kan bevaringstiden för uppgifter och handlingar vara betydligt kortare än i fråga om de ovannämnda uppgifterna och handlingarna om beviljade statsunderstöd. Paragrafen föreslås innehålla en bestämmelse om att bevaringstiden för uppgifter och handlingar om negativa statsunderstödsbeslut i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten är fem år från det att statsunderstödsbeslutet fattades.

Det föreslås inga särskilda bestämmelser om bevaringstiderna för uppgifterna i den öppna informationstjänsten för statsunderstödsverksamheten. Statskontoret kan därmed besluta om bevaringstiden för uppgifterna i den öppna informationstjänsten med beaktande av skyddet av personuppgifter i enlighet med de allmänna bestämmelserna och principerna om informationshantering.

Respektive statsbidragsmyndighet eller aktör som med stöd av lag beviljar statsunderstöd ska i egenskap av arkivbildare också fatta beslut om vilka uppgifter och handlingar som ska föreslås för arkivering efter bevaringstidens utgång. Allmänna bestämmelser om arkivfunktionen och organiseringen av den och om arkivbildarens uppgifter finns i arkivlagen. Enligt 21 § i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003) ska elektroniska dokument arkiveras på ett sådant sätt att det senare går att visa att de är autentiska och till innehållet oförändrade. Riksarkivet får meddela närmare föreskrifter om det tekniska genomförandet av kraven. När ministerierna fungerar som arkivbildare är det skäl att observera de enhetliga principerna på statsrådsnivå. Det föreslås att myndigheternas behörighetsförhållanden förtydligas i 2 mom. i paragrafen, eftersom Statskontoret ska vara tekniskt ansvarig myndighet för förvaltningen av informationsresursen och tjänsterna i anslutning till den. Enligt momentet svarar Statskontoret för att de uppgifter och handlingar som lagrats i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten kan arkiveras. Det föreslås dessutom att det i momentet införs bestämmelser om att Statskontoret på uppdrag av en statsbidragsmyndighet eller en annan aktör som med stöd av lag beviljar statsunderstöd centraliserat kan framställa förslag till Riksarkivet om arkivering av uppgifter och handlingar som ingår i informationsresursen. En sådan specialbestämmelse kan anses motiverad för förenkling av det administrativa förfarandet eftersom det i

annat fall är de enskilda statsbidragsmyndigheterna och andra som med stöd av lag beviljar statsunderstöd som är tvungna att separat föreslå arkivering av uppgifter och handlingar. Avsikten är inte att ändra på de myndighetsuppgifter eller behörighetsförhållanden som i övrigt enligt arkivlagen särskilt gäller arkivering av handlingar och arkivbildarens ställning.

7.2 Lagen om statskontoret

I lagförslaget, som gäller Statskontorets nya uppgifter, används det nationella handlingsutrymme som grundar sig på artikel 6.3 i den allmänna dataskyddsförordningen till den del förslaget innehåller bestämmelser om behandlingen av personuppgifter. I den föreslagna 2 § föreskrivs det om Statskontorets uppgift att förvalta den öppna informationstjänsten för statsunderstödsverksamheten och att producera och publicera informationsmaterial i tjänsten samt att svara för andra uppgifter vid behandlingen av personuppgifter. Behandlingen av personuppgifter grundar sig till denna del på artikel 6.1 c i dataskyddsförordningen. Det handlar alltså om behandling som behövs för fullgörandet av den personuppgiftsansvariges lagstadgade skyldigheter. Handlingsutrymmet utnyttjas även i 2 b §, där det enligt förslaget för tydlighetens skull föreskrivs att Statskontoret har rätt att behandla personuppgifter i samband med de lagstadgade uppgifter som föreskrivs i den föreslagna 2 § 1 mom. 6–8 punkten. I den föreslagna 2 c § 3 mom. föreskrivs det dessutom med stöd av artiklarna 4.7 och 26 i dataskyddsförordningen, på motsvarande sätt som i den föreslagna nya 32 c § i statsunderstödslagen, om gemensamt personuppgiftsansvar.

2 §. Innehållet i *1 mom. 5 punkten* i paragrafen förblir oförändrat, men punkten i slutet av 5 punkten ändras till ett kommatecken eftersom det föreslås att nya 6–9 punkter fogas till momentet.

I den *nya 6 punkt* som enligt förslaget fogas till 1 mom. föreskrivs det om Statskontorets nya uppgift att vara ansvarig myndighet för förvaltningen av den informationsresurs för statsunderstödsverksamheten som avses i 32 a § 1 mom. i statsunderstödslagen och av tjänsterna inom den. Till momentet fogas även *en ny 7 punkt*, i vilken det föreskrivs att Statskontoret ska producera och publicera informationsmaterial i den tjänst för publicering och användning av uppgifter om statsunderstöd som avses i 32 a § 1 mom. 2 punkten i statsunderstödslagen. Vidare fogas till momentet *en ny 8 punkt*, enligt vilken Statskontoret ska svara för andra i 6 a kap. i statsunderstödslagen föreskrivna uppgifter som gäller behandling av uppgifter som lagrats i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten. Dessa uppgifter avser i synnerhet Statskontorets rätt att bearbeta och sammanföra uppgifter som lagrats i informationsresursen, som det föreskrivs om i den föreslagna 32 a § 3 mom. i statsunderstödslagen, och Statskontorets behörighet som gemensamt personuppgiftsansvarig med avseende på de personuppgifter som lagrats i informationsresursen, som det föreskrivs om i 32 c § i statsunderstödslagen. Slutligen fogas till momentet *en ny 9 punkt*, med stöd av vilken Statskontoret ska producera analys- och rapporteringstjänster inom statsunderstödsverksamheten för statsrådet till stöd för beredningen och beslutsfattandet. Med Statskontorets nya uppgifter stärks det systematiska och effektiva utnyttjandet av uppgifterna i de informationsresurser som gäller statsunderstöd för utveckling, styrning och ledning av statsunderstödsverksamheten. Den strategiska, administrativa och legislativa utvecklingen av statsunderstödsverksamheten, det vill säga den nationella utvecklingen och samordningen, ska i framtiden höra till finansministeriets uppgifter. Därigenom tryggs den kontinuerliga samordnade utvecklingen av statsunderstödsverksamheten också efter projektperiodens slut.

Finansministeriet styr Statskontoret i användningen av resurserna för analys- och rapporteringstjänsterna. Målet är att fokusera på ibruktageand et av lösningar och den nytta som uppnås med dessa för hela statsförvaltningen, alternativt ett eller flera förvaltningsområden, och att nå större

användning inom statsförvaltningen. Statskontoret producerar i fortsättningen dessutom analys- och rapporteringstjänster inom statsförvaltningen om statsunderstödsverksamheten för statsrådet till stöd för beredningen och beslutsfattandet. Enligt uppskattning kommer också flera andra olika berörda grupper i framtiden att kunna dra nytta av de nya analys- och rapporteringstjänsterna inom statsunderstödsverksamheten.

2 b §. Paragrafen innehåller bestämmelser om behandlingen av och dataskyddet för de personuppgifter och uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter som är nödvändiga för den uppgift avseende administrationen av kommunernas informationsresurs för ekonomisk information som föreskrivs i 2 § 1 mom. 4 punkten. Det föreslås att paragrafens *1 mom.* för tydlighetens skull ändras så att det tillämpas också på Statskontorets föreslagna nya uppgifter, som det föreskrivs närmare om i 2 § 1 mom. 6–8 punkten i enlighet med vad som anges ovan. Statskontoret får således rätt att behandla sådana personuppgifter och uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter som är nödvändiga för utförandet av dessa nya lagstadgade uppgifter. Statskontorets rätt att behandla personuppgifter bör vid behov bedömas från fall till fall med beaktande av den något varierande karaktären av de olika uppgifterna. De föreslagna uppgifterna i 2 § 1 mom. 6 och 8 punkten gäller den tekniska förvaltningen av informationsresursen, medan den föreslagna uppgiften i 2 § 1 mom. 7 punkten gäller förvaltningen av tjänsten för publicering och användning av uppgifter om statsunderstöd samt produktion och publicering av informationsmaterial i tjänsten. I 32 d § i statsunderstödslagen föreskrivs det enligt förslaget närmare om de personuppgifter som publiceras i informationstjänsten, så att uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter inte kan publiceras. I praktiken kan man alltså bedöma att Statskontorets föreslagna rätt att behandla personuppgifter i samband med statsunderstödsverksamheten inte medför några problem vad gäller tillämpningen med beaktande av tryggheten av skyddet för personuppgifter. Samtidigt preciseras bestämmelsen om Statistikcentralens, Institutet för hälsa och välfärd, Utbildningsstyrelsens och finansministeriets rätt att av Statskontoret få sådana sekretessbelagda uppgifter som är nödvändiga för genomförandet av deras uppgifter, så att rätten att få uppgifter fortsättningsvis gäller bara de uppgifter som behövs för administrationen av kommunernas informationsresurs för ekonomisk information.

Enligt paragrafens gällande *3 mom.* ska Statskontoret i det allmänna datanätet publicera de uppgifter i kommunernas informationsresurs för ekonomisk information som inte innehåller personuppgifter. Det föreslås att momentet ändras så att Statskontoret är skyldigt att i tjänsten för publicering och användning av uppgifter om statsunderstöd publicera uppgifterna i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten i enlighet med vad som föreskrivs i 32 d § i statsunderstödslagen.

Enligt det gällande *4 mom.* tas det inte ut avgift för användning av kommunernas informationsresurs för ekonomisk information. Momentet ändras enligt förslaget så att det inte heller tas ut någon avgift för användning av informationsresursen för statsunderstödsverksamheten eller tjänsterna i anslutning till den, som Statskontoret förvaltar.

2 c §. I paragrafen föreskrivs det om Statskontorets rätt att få uppgifter för analys- och rapporteringstjänster inom statsförvaltningen.

Med stöd av det gällande *1 mom.* har Statskontoret rätt att avgiftsfritt och oberoende av sekretessbestämmelserna av den myndighet som är behörig enligt offentlighetslagen få de uppgifter om statsförvaltningens verksamhet och ekonomi som är nödvändiga för skötseln av uppdrag som avses i 2 § 1 mom. 5 punkten ur sådana register som förs av Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning, Statens center för informations- och kommunikationsteknik, Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, affärsverket Senastfastigheter, Hansel Ab

och Haus kehittämiskeskus Oy (*gemensamma serviceproducenter*) och som innehåller uppgifter om planeringen och uppföljningen av verksamheten, ekonomi- och personalförvaltningen, den gemensamma grundläggande informationstekniken och hanteringen av upphandlingar samt om lokalhantering, centraliserade utbildningstjänster, projekthantering och organisationsstruktur vid statens ämbetsverk och inrättningar. Statskontoret, de gemensamma serviceproducenterna och den myndighet som lämnar ut uppgifterna ska i samverkan bestämma vilka uppgifter som ska lämnas ut för analys- och rapporteringstjänster. Uppgifter enligt 24 § 1 mom. 2, 5 och 7–11 punkten i offentlighetslagen får dock inte lämnas ut.

Det föreslås att momentet ändras så att Statskontoret har rätt att avgiftsfritt och oberoende av sekretessbestämmelserna få också de uppgifter om statsunderstödsverksamheten som är nödvändiga för skötseln av uppdrag som avses i 2 § 1 mom. 9 punkten ur sådana register som förs av statsbidragsmyndigheterna och andra som med stöd av lag beviljar statsunderstöd och ur informationsresursen för statsunderstödsverksamheten. Vidare ändras momentet så att den skyldighet som Statskontoret, de gemensamma serviceproducenterna och den myndighet som lämnar ut uppgifterna har att i samverkan bestämma vilka uppgifter som ska lämnas ut för analys- och rapporteringstjänster i fortsättningen gäller bara analys- och rapporteringstjänster inom statsförvaltningen, som det föreskrivs om i den gällande 2 § 1 mom. 5 punkten. När det gäller analys- och rapporteringstjänster inom statsunderstödsverksamheten behövs ingen motsvarande separat specifikation av uppgifterna, eftersom detaljerade bestämmelser om de uppgifter som ska lagras i och lämnas till informationsresursen föreslås i statsunderstödslagen och i den förordning som ska utfärdas med stöd av den lagen.

Statskontorets föreslagna rätt att få uppgifter gäller inte uppgifter enligt 24 § 1 mom. 2, 5 och 7–11 punkten i offentlighetslagen. Momentet motsvarar till sitt innehåll den nuvarande begränsningen av rätten till uppgifter för produktionen av analys- och rapporteringstjänster.

Enligt paragrafens gällande 2 mom. får sådana uppgifter enligt artikel 9 i den allmänna dataskyddsförordningen som hör till särskilda kategorier av personuppgifter inte lämnas ut för skötsel av det uppdrag som avses i 2 § 1 mom. 5 punkten i lagen. Uppgifter om hur länge en frånvaro på grund av sjukdom, yrkessjukdom eller olycksfall i arbetet fortgått får dock lämnas ut. Det föreslås att momentet ändras så att Statskontorets nya uppdrag att producera analys- och rapporteringstjänster inom statsunderstödsverksamheten i enlighet med 2 § 1 mom. 9 punkten beaktas. För skötseln av det uppdraget ska det inte kunna lämnas ut information om sjukdom, yrkessjukdom eller olycksfall i arbetet, eftersom det inte behövs för uppdraget. Vid behandlingen av uppgifter ska lämpliga skyddsåtgärder iakttas. Uppgifterna ska pseudonymiseras innan de överförs för analys. De uppgifter som publiceras ska anonymiseras eller aggregeras så att enskilda personer inte kan identifieras utifrån dem. Dessa principer för behandling av personuppgifter ska i fortsättningen tillämpas också vid förvaltningen av informationsresursen för statsunderstödsverksamheten och tjänsterna i anslutning till den och vid produktionen av analys- och rapporteringstjänster inom statsunderstödsverksamheten.

Med stöd av det gällande 3 mom. är Statskontoret personuppgiftsansvarig med avseende på de uppgifter om statsförvaltningens verksamhet som det har fått med stöd av 1 mom. Det föreslås att momentet ändras så att den föreslagna 32 c § i statsunderstödslagen beaktas, där det föreskrivs om den personuppgiftsansvarige för informationsresursen för statsunderstödsverksamheten. Med stöd av den sistnämnda föreslagna bestämmelsen ska Statskontoret och statsbidragsmyndigheten eller den som med stöd av lag beviljar statsunderstöd vara gemensamt personuppgiftsansvariga, utom för informationstjänsten för statsunderstödsverksamheten.

Statskontoret ska producera analys- och rapporteringstjänster genom att använda informationsinnehållet i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten. Tekniskt sett ska uppgifterna bevaras i en databas som Statskontoret inte har direkt tillgång till på något annat sätt än via applikationerna i anslutning till informationsresursen, där användarrättigheter och åtkomsträttigheter tillämpas för att säkerställa att användaren ser bara den information som den har rätt till. Vidare är uppgifterna och funktionerna för administratörerna vid Statskontoret tekniskt separerade från uppgifterna och funktionerna för statsbidragsmyndigheterna och andra som med stöd av lag beviljar statsunderstöd, så att de används i olika applikationer. Administratörerna vid Statskontoret fungerar, i den applikation de använder, som tekniska administratörer och har via applikationen inte tillgång till de uppgifter om statsunderstöd som gäller statsbidragsmyndigheterna och andra som med stöd av lag beviljar statsunderstöd. Användarna vid statsbidragsmyndigheterna och andra som med stöd av lag beviljar statsunderstöd använder i sin tur applikationen för tjänsten Administreraunderstod.fi och ser bara de uppgifter som gäller deras egen organisation. I varje enskilt understödsärende definieras dessutom de personer som bereder, förredrar och avgör just det ärendet. På basis av begränsningarna i användargränssnittet visas de uppgifter som gäller ett enskilt understödsärende bara för de personer som på basis av sin roll i ärendet svarar för behandlingen av en viss fas av behandlingsprocessen.

8 Bestämmelser på lägre nivå än lag

Enligt det föreslagna 32 b § 2 mom. i statsunderstödslagen utfärdas bestämmelser om karaktären hos de andra minimiuppgifter än personuppgifter som ska lämnas för lagring i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten och om tiden och sättet för lämnande av uppgifterna genom förordning av statsrådet. Eftersom ändamålet, villkoren för statsunderstöd och delvis också myndighetsförfarandet i olika statsunderstödssystem avviker avsevärt från varandra, bör det föreskrivas om innehållet i förordningen av statsrådet på allmän nivå, så att förordningen är tillämplig på alla statsunderstödssystem. Genom förordning av statsrådet ska det utfärdas närmare bestämmelser om det minimiinformationsinnehåll som är nödvändigt för de funktionella syftena med informationsresursen för statsunderstödsverksamheten och med tjänsterna i anslutning till den och om tiden och sättet för lagring av det.

I det föreslagna 32 d § 2 mom. i statsunderstödslagen föreskrivs det om de uppgifter som publiceras i tjänsten för publicering och användning av uppgifter om statsunderstöd. De personuppgifter som direkt med stöd av bestämmelsen ska få publiceras är namnet på fysiska personer som är statsunderstödstagare, ändamålet för understöd som beviljats fysiska personer och det geografiska område inom vilket understödet ska användas. Även andra uppgifter om ansökan om och beviljande och användning av statsunderstöd ska få publiceras i informationstjänsten. Närmare bestämmelser om annat informationsmaterial som publiceras ska utfärdas genom förordning av statsrådet.

Avsikten är att det ska utfärdas en förordning av statsrådet som gäller både de minimiuppgifter som lagras i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten och de uppgifter som publiceras i tjänsten för publicering och användning av uppgifter om statsunderstöd. Det är möjligt att senare med relativt snabb tidtabell ändra innehållet i förordningen av statsrådet, när ibruktagandet av informationsresursen med tillhörande tjänster till alla delar utvidgas att gälla flera statsbidragsmyndigheter och andra som med stöd av lag beviljar statsunderstöd. Beredningen av den förordning av statsrådet som anknyter till den aktuella propositionen inleddes våren 2021 och utkastet till förordning finns tillgängligt i samband med riksdagsbehandlingen av propositionen.

9 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft så snart som möjligt. Avsikten är att informationsresursen för statsunderstödsverksamheten och tjänsterna i anslutning till den ska kunna tas i bruk under slutet av 2022 inom pilotprojekt i enlighet med en plan för ibruktagandet.

Enligt lagförslaget är det möjligt för statsbidragsmyndigheterna och andra som med stöd av lag beviljar statsunderstöd att fortsättningsvis använda sina egna, separata informationssystem för behandling och administration av statsunderstöden i stället för den föreslagna tjänsten Administreraunderstod.fi. De är i så fall skyldiga att lämna minimiuppgifter om statsunderstödsverksamheten till Statskontoret för lagring i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten. Statsbidragsmyndigheten eller den som med stöd av lag beviljar statsunderstöd ska lämna uppgifterna via användargränssnittet för tjänsten Administreraunderstod.fi. I praktiken ska det finnas flera olika alternativ för lämnandet av uppgifterna för att det ska vara flexibelt för den som lämnar uppgifterna. Trots detta är det möjligt att förfarandet kräver ändringsarbeten i informationssystemet hos den statsbidragsmyndighet eller andra aktör som lämnar uppgifterna, för vilket tillräckligt med tid bör reserveras. Det föreslås därmed att de statsbidragsmyndigheter och andra som med stöd av lag beviljar statsunderstöd som använder sina egna informationssystem för behandlingen och hanteringen av statsunderstöd ska bli skyldiga att för lagring i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten lämna uppgifterna om de statsunderstöd som de förklarar lediga att sökas och om de statsunderstöd som de beviljar först vid ingången av oktober 2023.

Under beredningen av propositionen har det inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde framkommit ett behov av eventuella justeringar i speciallagstiftningen i fråga om lämnande och publicering av uppgifter om statsunderstöd. För att det ska finnas tillräckligt med tid för beredningen av justeringarna, föreslås det i propositionen att skyldigheten att lämna minimiuppgifter om statsunderstöd för primärproduktion inom jord- och skogsbruket och för fiskerinäring ska träda i kraft först vid ingången av juni 2024.

10 Verkställighet och uppföljning

Propositionen hänför sig till det i beskrivningen av nuläget nämnda omfattande projektet för utveckling och digitalisering av statsunderstödsverksamheten, vars mandatperiod pågår till slutet av 2023. Avsikten är att den närmare verkställigheten och uppföljningen av lagförslaget görs inom ramen för projektet för utveckling och digitalisering.

Den nya informationsresursen för statsunderstödsverksamheten med tillhörande tjänster tas i bruk i pilotprojekt inom olika förvaltningsområden så fort det är möjligt efter att lagen trätt i kraft. Därefter strävar man efter att i större omfattning stegvis 2023–2028 ta i bruk tjänsterna i anslutning till informationsresursen till alla delar inom olika förvaltningsområden och statsbidragsmyndigheter. Preliminärt grundar sig ibruktagandet på fem olika ibruktagandegrupper, där statsbidragsmyndigheterna och de andra aktörer som med stöd av lag beviljar statsunderstöd har delats upp i synnerhet med beaktande av påverkansnyttan, statsbidragsmyndighetens eller den andra aktörens mognad att ta i bruk tjänsterna i anslutning till informationsresursen, brådska och behov, en modell för ibruktagandet hos varje statsbidragsmyndighet eller annan aktör samt olika faktorer hos respektive aktör såsom minimering av överlappande systemkostnader och livscykeln hos det informationssystem som används i nuläget. I samband med verkställigheten av projektet för utveckling och digitalisering sker noggrannare förhandlingar om avgränsningarna i verkställigheten och tidtabellen med de statsbidragsmyndigheter och andra som med stöd av lag beviljar statsunderstöd som placeras i de tre första grupperna för ibruktagandet. Det är möjligt att placeringen av statsbidragsmyndigheterna och de andra som med stöd av lag beviljar

statsunderstöd i de olika grupperna för ibruktagandet och tidsschemat för ibruktagandet justeras. Samtidigt görs en noggrannare kartläggning av situationen hos de statsbidragsmyndigheter och andra som med stöd av lag beviljar statsunderstöd som ännu inte placerats i någon grupp för ibruktagandet. Vid den fortsatta verkställigheten beaktas lagförslaget utgångspunkt att de olika förvaltningsområdena och deras statsbidragsmyndigheter och andra som med stöd av lag beviljar statsunderstöd i sista hand själva fattar beslut om ibruktagande av tjänsten Administreraunderstod.fi.

Ibruktagandet av informationsresursen för statsunderstödsverksamheten med tillhörande tjänster stöder och stärker förmågan att tillägna sig och genomföra det enhetliga verksamhetssätt som utvecklas inom ramen för projektet. Den nya verksamhetsmodellen omfattar ett fenomen- och strategibaserat verksamhetssätt av nätverksnatur med betoning på påverkan.

Inom ramen för verkställigheten och uppföljningen fortsätter den beskrivna beredningen på lägre nivå, vilken är kopplad till den i lagförslaget fastställda möjligheten att genom förordning av statsrådet föreskriva om karaktären hos de minimiuppgifter som lagras i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten och om lagringstiden och lagringssättet. Samtidigt fortsätter det utredningsarbete som gäller den speciallagstiftning som styr statsunderstödsverksamheten och eventuella justeringsbehov.

11 Förhållande till andra propositioner och till speciallagar som reglerar statsunderstödsverksamheten

11.1 Samband med andra propositioner samt statsunderstödslagens förhållande till speciallagar som reglerar statsunderstödsverksamheten

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om förvaltningen av, tillsynen över och granskningen av Europeiska unionens facilitet för återhämtning och resiliens samt till lag om ändring av 2 § i lagen om statskontoret och till lag om temporär ändring av 13 § i lagen om inkomstdatasystemet (RP 65/2022 rd) har lämnats till riksdagen för behandling. Enligt propositionen ska Statskontoret sköta de uppgifter som föreskrivs i den föreslagna lagen om förvaltningen av, tillsynen över och granskningen av Europeiska unionens facilitet för återhämtning och resiliens. Propositionen gäller 2 § i lagen om statskontoret, där det föreskrivs om Statskontorets uppgifter. Den paragrafen ändras också enligt denna proposition. De nya uppgifter för Statskontoret som föreslås i de två propositionerna är till sin karaktär inte beroende av varandra. Om propositionerna behandlas i riksdagen samtidigt bör man dock ge akt på hur Statskontorets uppgifter i 1 mom. i paragrafen numreras beroende på i vilken ordning propositionerna behandlas.

Vid finansministeriet bereds samtidigt en separat proposition om ändring av vissa bestämmelser i statsunderstödslagen i fråga om förutsättningarna för beviljande av statsunderstöd och statsbidragsmyndigheternas rätt att få information av andra myndigheter och skyldighet att lämna information. Propositionen har samband med regleringen om effektivisering av bekämpningen av grå ekonomi. Den propositionen och den aktuella propositionen om informationsresursen för statsunderstödsverksamheten gäller olika bestämmelser i statsunderstödslagen och är oberoende av varandra i fråga om både innehåll och tidsplan.

Lagförslaget kräver inga direkta ändringar i de förvaltningsområdesspecifika speciallagarna om statsunderstöd. De skyldigheter som föreslås för statsbidragsmyndigheterna och andra som med stöd av lag beviljar statsunderstöd när det gäller lagring av uppgifter, behandling av personuppgifter samt bevarande och arkivering av uppgifter och handlingar gäller statsbidragsmyndigheter och andra som med stöd av lag beviljar statsunderstöd inom de olika förvaltningsområdena

också i det fall då det i speciallagstiftningen föreskrivs att uppgifterna och behörigheten när det gäller att bevilja statsunderstöd och sköta den detaljerade administrationen fördelas mellan flera olika aktörer.

Speciallagarna om vissa statsunderstödssystem innehåller bestämmelser om att en juridisk person som inte har myndighetsställning beviljar understöden, medan vissa uppgifter som gäller tillsyn över användningen av och eventuellt återkrav av understöd föreskrivs för en specifik myndighet. Det varierar hur detaljerat det i dessa speciallagar föreskrivs om behörighetsförhållandena mellan de juridiska personer som beviljar statsunderstöd och statsbidragsmyndigheterna. Ibruktageandet av informationsresursen för statsunderstödsverksamheten med tillhörande tjänster medför skyldigheter i statsunderstödsprocessens alla skeden för statsbidragsmyndigheterna och för dem som med stöd av lag beviljar statsunderstöd. Skyldigheterna vid beviljande av statsunderstöd riktar sig i de ovannämnda specialfallen till en annan aktör som beviljar statsunderstöd än en myndighet. Om det i ett senare skede av statsunderstödsprocessen exempelvis ankommer på en särskilt föreskriven myndighet att fatta beslut om återkrav av statsunderstöd, riktar sig de skyldigheter i samband med beslutet som gäller informationshanteringen till samma myndighet.

Ibruktageandet av informationsresursen för statsunderstödsverksamheten med tillhörande tjänster medför inga ändringar i de behörighetsförhållanden som grundar sig på speciallagstiftningen eller i förfarandena för lagring, publicering eller annan användning av uppgifter om statsunderstödsverksamheten och förutsätter inte heller annars några ändringar i speciallagstiftningen. Om speciallagstiftningen innehåller bestämmelser om särskilda informationsresurser som berör statsunderstödsverksamheten och om uppgifter som ska lagras i dem, medför de föreslagna nya bestämmelserna inga ändringar i de rättigheter och skyldigheter som grundar sig på specialbestämmelserna. Således kvarstår huvudsakligen statsunderstödslagens ställning som allmän lag i förhållande till de speciallagar som reglerar statsunderstödsverksamheten i enlighet med 3 § i statsunderstödslagen.

Vid beredningen av propositionen har man i synnerhet bedömt de föreslagna nya bestämmelsernas förhållande till specialbestämmelserna om de statsunderstöd som beviljas ur Europeiska unionens fonder och om lagring av och offentlighet för de uppgifter som gäller dem. Enligt den gällande 2 § i statsunderstödslagen gäller, om inte något annat följer av någon annan lag eller av Europeiska gemenskapens lagstiftning, 8–37 § i tillämpliga delar stöd som beviljas av Europeiska gemenskapens medel eller av andra medel från Europeiska unionen. Därmed ska också de nya bestämmelserna om informationsresursen för statsunderstödsverksamheten och om tjänsterna i anslutning till den tillämpas på lagring av uppgifter om ansökan om och beviljande av statsunderstöd av Europeiska unionens medel i tillämpliga delar. De föreslagna bestämmelserna om de minimiuppgifter som ska lämnas för lagring i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten förutsätter i praktiken inte att det samlas in och lagras sådana nya uppgifter om statsunderstödsverksamheten som inte grundar sig på redan gällande bestämmelser om statsunderstödsverksamheten. Den skyldighet att lämna minimiuppgifter om statsunderstödsverksamheten som föreskrivs i den föreslagna 32 b § i statsunderstödslagen innebär därmed i sig inte heller någon avvikelse från eller konflikt med de bestämmelser om lagring, behandling och publicering av uppgifter om statsunderstödsverksamheten som finns i speciallagarna om statsunderstödsverksamheten. Om det i ett enskilt fall ändå har fastställts att de uppgifter som ska lagras och publiceras med stöd av exempelvis specialbestämmelser om statsunderstöd som beviljas av Europeiska unionens medel avviker från de uppgifter som ska lämnas för lagring i och publiceras ur informationsresursen för statsunderstödsverksamheten, tillämpas i eventuella tolkningsfall normala principer om förhållandet mellan allmän lag och speciallag.

11.2 Förhållande till budgetpropositionen

I planen för de offentliga finanserna 2024–2027 bereder man sig på den ökning av Statskontorets omkostnadsanslag som lagförslaget förutsätter. De pilotprojekt för ibrukttagandet av informationsresursen för statsunderstödsverksamheten med tillhörande tjänster 2022 och den finansiering som dessa kräver har beaktats i statsbudgeten för 2022 under huvudtitlarna för de aktuella förvaltningsområdena. Under de senare åren, när statsbidragsmyndigheterna och andra som med stöd av lag beviljar statsunderstöd stegvis övergår till att använda tjänsten Administreraunderstod.fi, bör man årligen förbereda sig på de nödvändiga kostnaderna i samband med att budgetförslaget ges. I detta sammanhang ska en bedömning göras av såväl nivån på omkostnadsanslagen till statsbidragsmyndigheterna och finansieringen för de andra som med stöd av lag beviljar statsunderstöd som finansministeriets tillgängliga anslag för styrning och utveckling av statsunderstödsverksamheten.

12 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Målsättningen för propositionen är att föreskriva om en ny enhetlig informationsresurs för statsunderstödsverksamheten och om de tjänster i anslutning till den som Statskontoret förvaltar samt i anslutning till detta om utnyttjandet av uppgifterna i registren hos statsbidragsmyndigheterna och de andra som med stöd av lag beviljar statsunderstöd till stöd för utveckling, styrning och ledning av statsunderstödsprocessen och hela statsförvaltningens verksamhet.

Genomförandet av reformen förutsätter noggrant avgränsade bestämmelser om behörighetsförhållandena mellan statsbidragsmyndigheterna och dem som med stöd av lag beviljar statsunderstöd samt Statskontoret och om de uppgifter som lagras i informationsresursen. Skötseln av uppgifterna i anslutning till informationsresursen för statsunderstödsverksamheten kräver bland annat att det skydd av personuppgifter och privatlivet som utgör grundläggande rättigheter samt offentlighetsprincipen också i framtiden kan tryggas på ett effektivt och högklassigt sätt som kan anses godtagbart med avseende på systemet med de grundläggande fri- och rättigheterna som helhet (bland annat GrUU 73/2018 rd, GrUU 31/ 2017 rd, GrUU 5/2017 rd).

Vid beredningen av propositionen har man i synnerhet fäst vikt vid vilka uppgifter om statsunderstödsverksamheten som kan lagras i informationsresursen och publiceras, vid vad och vem de uppgifter gäller som Statskontoret ska få tillgång till i egenskap av förvaltare av informationsresursen med tillhörande tjänster och vid hur rätten att få uppgifter är kopplad till att uppgifterna är nödvändiga. När det gäller grundlagen har man strävat efter att bedöma det för förslaget viktiga skyddet av privatlivet och personuppgifter i förhållande till övriga vägande samhälleliga intressen (GrUU 73/2018 rd, GrUU 5/1999 rd, s. 2/II).

I den föreslagna 32 a § i statsunderstödslagen föreskrivs det närmare om innehållet i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten och allmänt om de uppgifter om statsunderstödsverksamheten som statsbidragsmyndigheterna och andra som med stöd av lag beviljar statsunderstöd ska lagra i informationsresursen. När det gäller de statsbidragsmyndigheter och andra som med stöd av lag beviljar statsunderstöd som använder den tjänst för behandling och administration av statsunderstöd som avses i den föreslagna 32 a § 1 mom. 3 punkten, lagras uppgifterna automatiskt i informationsresursen. De statsbidragsmyndigheter och andra som med stöd av lag beviljar statsunderstöd som i stället för de tjänsterna använder sina egna system för behandling och administration av statsunderstöd ska å sin sida separat lämna minimiuppgifterna om statsunderstödsverksamheten till Statskontoret för lagring i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten i enlighet med den föreslagna 32 b §.

Enligt det föreslagna 32 a § 2 mom. får det i informationsresursen lagras sådana uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter och som är nödvändiga för behandlingen av statsunderstödsansökningar eller för övervakningen av användningen av statsunderstöd. Enligt grundlagsutskottet förekommer det risker som gäller dataskyddet och missbruk av information i omfattande databaser med sådana särskilda kategorier av personuppgifter som avses i artikel 9 i dataskyddsförordningen eller med sådana känsliga uppgifter som avses i grundlagsutskottets tolkningspraxis, så att riskerna i sista hand kan utgöra ett hot mot personens identitet (GrUU 73/2018, s. 9, GrUU 14/2016 rd, s. 4, GrUU 14/2009 rd, s. 3/I). Sådana uppgifter ska skyddas speciellt noggrant eftersom sammanhanget där de behandlas kan orsaka betydande risker för de grundläggande fri- och rättigheterna. Utskottet har därför fäst särskild uppmärksamhet vid att det är skäl att genom bestämmelser begränsa behandlingen av känsliga uppgifter med exakta och noggrant avgränsade bestämmelser (se t.ex. GrUU 3/2017 rd, s. 5). I utskottets nyaste praxis har avgränsningen ansetts vara en fråga om lagstiftningsordning. Det är skäl att i bestämmelsen föreskriva om den nödvändiga begränsning av behandlingen av personuppgifter som behandlas i motiveringen till lagen (se t.ex. GrUU 15/2019, s. 5 samt GrUU 15/2018 rd, s. 40).

Enligt det föreslagna 32 a § 2 mom. i statsunderstödslagen får det i informationsresursen lagras sådana uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter och som är nödvändiga för behandlingen av statsunderstödsansökningar eller för övervakningen av användningen av statsunderstöd. I praktiken behandlas och lagras uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter sällan inom statsunderstödsverksamheten, och då snarast i fall där uppgifterna har att göra med grunderna för beviljande av statsunderstöd. Exempelvis grundar sig maximibeloppen av understöd enligt lagen om reparationsunderstöd för bostadsbyggnader och bostäder (1087/2016) till vissa delar på den hälsomässiga situationen för en enskild person som ansöker om understöd. Statsbidragsmyndigheternas rätt att behandla uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter grundar sig således huvudsakligen på artikel 9.2 g i dataskyddsförordningen. Behandlingen av personuppgifter kan i denna typ av fall anses vara proportionell med beaktande av målen med beviljandet av statsunderstödet och bestämmelserna om skydd för personuppgifter. Det är inte möjligt att i statsunderstödslagen, som tillämpas som allmän lag, införa närmare bestämmelser om grunderna för behandling av de uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter och som har samband med olika typer av statsunderstöd. I speciallagarna om statsunderstöd skulle det vara möjligt med sådana särskilda bestämmelser.

Vid lagringen av uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter bör man säkerställa att skyddsåtgärderna är tillräckliga med tanke på den registrerades ställning. Till denna del strävar man i synnerhet i den föreslagna 32 c § i statsunderstödslagen efter att så exakt som möjligt reglera fördelningen av uppgifter, behörighet och det gemensamma personuppgiftsansvaret mellan Statskontoret och statsbidragsmyndigheterna eller de som med stöd av lag beviljar statsunderstöd, med beaktande särskilt av bestämmelserna i informationshanteringslagen. I 32 e § 1 mom. i statsunderstödslagen föreslås dessutom särskilda bestämmelser om att behovet av att bevara uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter ska bedömas igen senast vart femte år. I förslaget har bevaringstiden för uppgifterna begränsats till vad som är nödvändigt för uppnåendet av det mål för vilket uppgifterna lagrats i systemet (GrUU 13/2017 rd, s. 6), varvid det även har beaktats att ju längre tid uppgifterna bevaras, desto viktigare är det att sörja för informationssäkerheten, övervakningen av användningen av uppgifterna och den registrerades rättsskydd (GrUU 28/2016 rd, s. 7).

Statskontorets rätt enligt det föreslagna 32 a § 3 mom. i statsunderstödslagen att bearbeta och sammanföra uppgifter som lagrats i informationsresursen ska vara begränsad enligt ändamålet och stå i proportion till de mål som eftersträvas med lagen.

Enligt det föreslagna 32 b § 2 mom. i statsunderstödslagen ska skyldigheten att lämna uppgifter om statsunderstödsverksamheten gälla inte bara statsbidragsmyndigheterna, utan även andra som med stöd av lag beviljar statsunderstöd. Syftet är inte att ändra eller utvidga de nuvarande skyldigheterna i anknytning till informationshantering för de juridiska personer som inte är myndigheter och som med stöd av lag beviljar statsunderstöd. De nuvarande bestämmelserna om informationshantering gäller också andra än myndigheter när de sköter offentliga förvaltningsuppgifter. Förslaget kan därmed inte anses orsaka några ändringar som är problematiska med tanke på informationshanteringen, informationssäkerheten eller statsunderstödssökandenas och statsunderstödstagarnas dataskydd.

Med stöd av det föreslagna 32 c § 1 mom. i statsunderstödslagen ska Statskontoret vid behandlingen av personuppgifter vara gemensamt personuppgiftsansvarig tillsammans med statsbidragsmyndigheten eller den som med stöd av lag beviljar statsunderstöd. Statskontoret ska svara för den tekniska funktionen hos informationsresursen för statsunderstödsverksamheten samt för det tekniska gränssnittet för lagring, behandling och utlämnande av uppgifter. Statskontoret ska också svara för informationsresursens användbarhet, för integriteten, oföränderligheten, skyddandet och bevarandet av uppgifterna och för särskilt föreskrivna uppgifter enligt 4 kap. i informationshanteringslagen. Statsbidragsmyndigheten eller den som med stöd av lag beviljar statsunderstöd ska i sin tur svara för den personuppgiftsansvariges andra uppgifter och fungera som kontaktpunkt för registrerade som är understödssökande och understödstagare. När det gäller de gemensamt personuppgiftsansvarigas uppgifter föreslås det alltså noggrant avgränsade bestämmelser om ansvarsfördelningen i enlighet med vad grundlagsutskottet förutsatt (bland annat GrUU 7/2019 rd).

Tjänsten för publicering och användning av uppgifter om statsunderstöd (Granskaunderstod.fi) är avsedd som en öppen informationstjänst i anslutning till informationsresursen. Närmare bestämmelser om tjänsten föreslås i 32 d § i statsunderstödslagen. Den öppna informationstjänsten ska vara en webbplats eller mobilapplikation med anknytande funktioner där vem som helst fritt och utan kostnader kan granska de uppgifter som publiceras i tjänsten. Med stöd av det föreslagna 32 d § 2 mom. i statsunderstödslagen ska Statskontoret med avvikelse från 16 § 3 mom. i offentlighetslagen få lämna ut personuppgifter ur informationsresursen för statsunderstödsverksamheten i informationstjänsten för statsunderstödsverksamheten via det allmänna datanätet. Bestämmelser om de personuppgifter som publiceras utfärdas genom lag i enlighet med 80 § 1 mom. och 10 § 1 mom. i grundlagen. Grundlagsutskottet har bedömt att personuppgifter inom ramen för grundlagen kan publiceras i en offentlig informationstjänst endast om grunderna för publiceringen är godtagbara med avseende på garantierna för rättsskydd och syftet med systemet för de grundläggande fri- och rättigheterna (GrUU 2/2017 rd, GrUU 65/2014 rd, GrUU 32/2008 rd).

Tjänsten Granskaunderstod.fi, som ska finnas i anslutning till informationsresursen för statsunderstödsverksamheten, ska i enlighet med det föreslagna 32 d § 3 mom. i statsunderstödslagen vara sådan att man kan söka personuppgifter i informationstjänsten, om det görs som enskilda sökningar, vilket är förenligt med grundlagsutskottets utlåtandepraxis (GrUU 65/2014 rd, GrUU 32/2008 rd, GrUU 17/2016 rd och GrUU 2/2017 rd). Syftet med att lämna ut uppgifter är att förbättra öppenheten och den offentliga kontrollen kring uppgifterna om statsunderstöd genom att öka transparensen. Detta kan anses vara ett syfte som är förenligt med ett allmänt intresse och ett legitimt mål som även genomför offentlighetsprincipen enligt 12 § i grundlagen. I informationstjänsten ska utöver namnet på statsunderstödstagarna publiceras bara statsunderstöds ändamål och det geografiska område vilket understödet ska användas, vilket innebär att behandlingen av personuppgifter i tjänsten Granskaunderstod.fi begränsas till vad som är nödvändigt och att behandlingen därmed kan anses vara proportionerlig.

Enligt den föreslagna ändringen i 2 c § 2 mom. i lagen om statskontoret har Statskontoret rätt att få sekretessbelagda uppgifter av statsbidragsmyndigheterna. Denna rättighet omfattar bara rätten att få de uppgifter om statsunderstödsverksamheten som är nödvändiga för produktionen av de analys- och rapporteringstjänster som avses i den föreslagna 2 § 1 mom. 9 punkten i den lagen ur informationsresursen för statsunderstödsverksamheten och ur sådana register som förs av statsbidragsmyndigheterna och andra som med stöd av lag beviljar statsunderstöd och som innehåller uppgifter om statsunderstödsverksamheten.

Uppgifter om statsunderstödsverksamheten kan innehålla sekretessbelagda personuppgifter eller uppgifter som är sekretessbelagda på andra grunder enligt offentlighetslagen. Lagförslagen är således av betydelse med tanke på 10 § och 12 § 2 mom. i grundlagen. I de föreslagna bestämmelserna om informationsresursen för statsunderstödsverksamheten föreslås inga ändringar i rättigheterna för statsbidragsmyndigheterna och andra som med stöd av lag beviljar statsunderstöd att få uppgifter av andra myndigheter och inte heller i rättigheterna för statsbidragsmyndigheterna och andra som med stöd av lag beviljar statsunderstöd att lämna ut uppgifter till andra myndigheter. Därför ska samma bestämmelser som tidigare även i fortsättningen tillämpas till denna del inom statsunderstödsverksamheten exempelvis vid bedömningen av rätten att lämna ut sekretessbelagda uppgifter eller personuppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter. Lagförslagens förhållande till grundlagens bestämmelser bör dock bedömas närmare i synnerhet till den del de gäller utlämnande av personuppgifter inom statsunderstödsverksamheten via en öppen informationstjänst eller utlämnande av personuppgifter och uppgifter som i allmänhet är sekretessbelagda till Statskontoret.

Grundlagsutskottets bedömningar av bestämmelser om myndigheters rätt att trots sekretessbestämmelserna få och lämna ut uppgifter har i allmänhet gjorts med avseende på skyddet för privatlivet och personuppgifter, som föreskrivs i 10 § 1 mom. i grundlagen. Grundlagsutskottet ansåg i sitt utlåtande om lagstiftning som kompletterar dataskyddsförordningen (GrUU 14/2018 rd, s. 14) att dataskyddsförordningens detaljerade bestämmelser, som tolkas och tillämpas i enlighet med de rättigheter som garanteras i EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna, överlag utgör en tillräcklig rättslig grund även med avseende på skyddet för privatlivet och personuppgifter enligt 10 § i grundlagen. Korrekt tolkade och tillämpade motsvarar bestämmelserna i dataskyddsförordningen enligt utskottets uppfattning också den nivå på skyddet för personuppgifter som bestäms utifrån Europakonventionen. Behandlingen av information av allmänt intresse är inte problematisk med avseende på skyddet för privatlivet och personuppgifter enligt 10 § i grundlagen (GrUU 3/2004 rd, s. 2/II). På motsvarande sätt är grunderna för de föreslagna bestämmelserna om sekundär användning för undervisning, informationsledning och myndigheternas planering och utredningar godtagbara med hänsyn till 10 § 1 mom. i grundlagen (GrUU 1/2018 rd).

I sin praxis har grundlagsutskottet fäst särskild uppmärksamhet vid förhållandet mellan handlingarnas offentlighet enligt 12 § 2 mom. i grundlagen och skyddet av privatlivet och personuppgifter (se t.ex. GrUU 73/2018 rd, GrUU 43/1998 rd, s. 2/II och GrUU 60/2017 rd, s. 3). Utskottet har ansett att exempelvis sekretess för känsliga uppgifter kan ses som nödvändigt för att skydda privatlivet i enlighet med 10 § 1 mom. i grundlagen (GrUU 39/2009 rd, s. 2/I). Främjande av en annan grundläggande fri- eller rättighet på detta sätt har utgjort en sådan nödvändig orsak genom vilken det har varit möjligt att med stöd av 12 § 2 mom. i grundlagen separat begränsa handlingars offentlighet (GrUU 2/2008 rd, s. 2, GrUU 40/2005 rd, s. 2/II).

Grundlagsutskottets bedömningar av bestämmelser om myndigheters rätt att trots sekretessbestämmelserna få och lämna ut uppgifter har i allmänhet gjorts med avseende på skyddet för privatlivet och personuppgifter, som föreskrivs i 10 § 1 mom. i grundlagen. Utskottet har bland annat fäst vikt vid vad och vem de uppgifter gäller som myndigheten ska få tillgång till och vid

hur rätten att få uppgifter är kopplad till att uppgifterna är nödvändiga. Myndigheternas rätt att få och möjlighet att lämna ut uppgifter har enligt utskottet kunnat gälla ”behövliga uppgifter” för ett visst syfte, om lagen ger en uttömmande förteckning över innehållet i uppgifterna. Om innehållet däremot inte anges i form av en förteckning, ska det i lagstiftningen ingå ett krav på att ”uppgifterna är nödvändiga” för ett visst syfte (se t.ex. GrUU 10/2014 rd, s. 6/II, GrUU 17/2016 rd och GrUU 73/2018 rd).

Grundlagsutskottet har också ansett att sådan rätt till uppgifter som går före sekretessbestämmelserna i sista hand handlar om att den myndighet som har rätt till uppgifter genom sina egna behov åsidosätter de grunder och intressen som skyddas med den sekretess som gäller den myndighet som innehar uppgifterna. Ju mer generella bestämmelserna om rätt till information är, desto större är risken att sådana intressen kan åsidosättas per automatik. Ju fullständigare bestämmelserna kopplar rätten till information till materiella villkor, desto mer sannolikt är det att en enskild begäran om information måste motiveras i praktiken. Då kan också den som lämnar ut informationen bedöma begäran mot de lagliga villkoren för utlämnandet. Genom att vägra att lämna ut informationen kan den som innehar den få till stånd en situation där en utomstående myndighet måste pröva skyldigheten att lämna ut information, det vill säga tolka bestämmelserna. Denna möjlighet är viktig när det gäller att anpassa tillgången till information och sekretessintressena till varandra (GrUU 12/2014 rd, s. 2/II–3/I, GrUU 62/2010 rd, s. 3/II–4/I och de utlåtanden som nämns där).

Statskontoret har enligt den föreslagna 2 § 1 mom. 6 punkten i lagen om statskontoret till uppgift att vara ansvarig myndighet för förvaltningen av den informationsresurs för statsunderstödsverksamheten som avses i 6 a kap. i statsunderstödslagen och av tjänsterna i anslutning till den. Till denna del är Statskontorets nya lagstadgade uppgift en uppgift av teknisk natur. Det behöver inte utfärdas särskilda bestämmelser om den rätt att få sekretessbelagda uppgifter som behövs för skötseln av uppgiften. Den personuppgiftsansvarige är skyldig att övervaka behandlingen av personuppgifter, och det är då möjligt att vid behov ingå avtal i enlighet med dataskyddsförordningen om de förfaranden som ska iakttas. Också den uppgift att förvalta informationstjänsten för statsunderstödsverksamheten och publicera informationsmaterial i tjänsten som föreskrivs i den föreslagna 2 § 1 mom. 7 punkten i lagen om statskontoret och de andra uppgifter som föreskrivs i 8 punkten i det momentet är av sådan natur att skötseln av dem inte förutsätter att det utfärdas särskilda bestämmelser om Statskontorets rätt att få sekretessbelagda uppgifter.

Enligt den föreslagna 2 § 1 mom. 9 punkten i lagen om statskontoret har Statskontoret till uppgift att producera analys- och rapporteringstjänster inom statsunderstödsverksamheten för statsrådet till stöd för beredningen och beslutsfattandet. Serviceuppgiften blir lagstadgad och främjar det allmänna intresset genom att möjliggöra informationsledning för utveckling av förvaltningen inom statsunderstödsverksamheten. Statskontorets rätt att få uppgifter begränsas i enlighet med den föreslagna 2 c § 1 mom. till de uppgifter om statsunderstödsverksamheten som är nödvändiga för skötseln av uppdraget. När det gäller sekretessbelagda uppgifter säkerställs det att det informationsmaterial som lämnas ut är nödvändigt för skötseln av Statskontorets uppgifter i varje enskilt fall. Innehållet i de föreslagna bestämmelserna om Statskontorets rätt att få uppgifter kan anses motsvara de principer för myndigheters rätt att få information som grundlagsutskottet har godkänt.

Det föreslås att de bestämmelser i lagen om statskontoret som gäller behandling av personuppgifter och rätt att få information ändras så att de nya uppgifter som föreslås för Statskontoret beaktas i bestämmelserna. Till denna del handlar det om att utfärda nationell speciallagstiftning som preciserar dataskyddsförordningen. I 2 § 1 mom. 6 punkten föreslås det att Statskontoret ska få i uppgift att vara ansvarig myndighet för förvaltningen av den informationsresurs för statsunderstödsverksamheten som avses i 6 a kap. i statsunderstödslagen och av tjänsterna i

anslutning till den. I den nya 7 punkten i 2 § 1 mom. i lagen om statskontoret föreslås Statskontoret få i uppgift att producera och publicera informationsmaterial i den tjänst för publicering och användning av uppgifter om statsunderstöd som det föreskrivs om i den föreslagna 32 d § i statsunderstödslagen. Med stöd av den nya 8 punkt som enligt förslaget fogas till 2 § 1 mom. i lagen om statskontoret ska Statskontoret vidare ha i uppgift att svara för andra i 6 a kap. i statsunderstödslagen föreskrivna uppgifter som gäller behandling av uppgifter som lagrats i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten. Dessa uppgifter avser i praktiken den rätt att bearbeta och sammanföra uppgifter som föreslås i 32 a § 3 mom. i statsunderstödslagen samt uppgiften som personuppgiftsansvarig enligt den föreslagna 32 c §. Det föreslås att 2 b § 1 mom. i lagen om statskontoret ändras så att Statskontoret har rätt att behandla sådana personuppgifter och sådana uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter som är nödvändiga för utförandet av de i 2 § 1 mom. 6–8 punkten avsedda uppgifterna för förvaltning av informationsresursen för statsunderstödsverksamheten och av tjänsterna i anslutning till den. Förslaget motsvarar den gällande 2 b §, enligt vilken Statskontoret har rätt att behandla personuppgifter vid administrationen av kommunernas informationsresurs för ekonomisk information. Rätten att behandla uppgifter grundar sig på artikel 6.1 c i dataskyddsförordningen. Vid behandlingen ska bestämmelserna i dataskyddsförordningen och dataskyddslagen iakttas. Genom propositionen fastställs den rättsliga grunden för behandlingen och utfärdas särskilda bestämmelser för att anpassa tillämpningen av bestämmelserna i dataskyddsförordningen i enlighet med artikel 6.3 i förordningen.

En annan ny serviceuppgift som föreslås för Statskontoret är att producera analys- och rapporteringstjänster inom statsunderstödsverksamheten för statsrådet till stöd för beredningen och beslutsfattandet. I anslutning till detta ska det med stöd av 2 c § 2 mom. inte vara möjligt att lämna ut uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter. De föreskrivna undantagen från förbudet mot utlämnande föreslås inte vara tillämpliga när det gäller de personuppgifter som behövs för produktion av analys- och rapporteringstjänster inom statsunderstödsverksamheten. Därmed kan det bedömas att de föreslagna lagarna uppfyller de principer som godkänts av grundlagsutskottet även när det gäller bestämmelserna om behandlingen av och rätten att få de personuppgifter som behövs för Statskontorets nya uppgifter.

Till den del personuppgifter behandlas i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten utgör bestämmelserna om informationsresursen i det föreslagna 6 a kap. i statsunderstödslagen nationell specialreglering som preciserar dataskyddsförordningen. Den nationella specialregleringen grundar sig främst på artikel 6.2 och 6.3 i dataskyddsförordningen. Medlemsstaterna kan utfärda specialreglering, om behandlingen grundar sig på artikel 6.1 c eller 6.1 e. Enligt det föreslagna 32 a § 1 mom. i statsunderstödslagen är informationsresursen för statsunderstödsverksamheten avsett för skötsel av de myndighetsuppgifter som gäller administration, insamling och förmedling av uppgifter om statsunderstöd och effektivisering av övervakningen av användningen av statsunderstöd. Den rättsliga grunden för behandling av personuppgifter som gäller statsunderstödsverksamheten utgörs för statsbidragsmyndigheterna och andra som med stöd av lag beviljar statsunderstöd därmed av artikel 6.1 c i den allmänna dataskyddsförordningen. Bestämmelser om grunden för behandlingen utfärdas enligt artikel 6.3 i enlighet med medlemsstatens nationella rätt som den personuppgiftsansvarige omfattas av. Enligt artikel 6.3 kan den rättsliga grunden för behandlingen innehålla särskilda bestämmelser för att anpassa tillämpningen av bestämmelserna i dataskyddsförordningen, bland annat: de allmänna villkor som ska gälla för den personuppgiftsansvariges behandling, vilken typ av uppgifter som ska behandlas, vilka registrerade som berörs, de enheter till vilka personuppgifterna får lämnas ut och för vilka ändamål, ändamålsbegränsningar, lagringstid samt typer av behandling och förfaranden för behandling, inbegripet åtgärder för att tillförsäkra en laglig och rättvis behandling, däribland för behandling i andra särskilda situationer enligt kapitel IX. Sådana bestämmelser ska uppfylla ett

mål av allmänt intresse och vara proportionell mot det legitima mål som eftersträvas. Den föreslagna regleringen gäller behandlingens laglighet, uppgifternas användningsändamål, typen av uppgifter som behandlas, erhållande och utlämnande av uppgifter, publicering av uppgifter, bevaringstider samt typer av behandling för att säkerställa att behandlingen av uppgifter är laglig och rättvis. Den stora betydelse informationsresursen för statsunderstödsverksamheten har för förenhetligandet och förtydligandet av processerna för ansökan och beviljande av statsunderstöd, för effektiviseringen av informationsgången, för en ökad öppenhet samt på lång sikt för ett effektivare riktande av statsunderstöd beskrivs närmare ovan i motiveringen. Man har strävat efter att föreskriva om de personuppgifter som ska lagras i informationsresursen och publiceras och om skyldigheterna i anslutning till behandlingen av personuppgifter så exakt avgränsat som möjligt och så att den rätt till information som behövs i olika myndighetsuppgifter begränsas till den information som är nödvändig. Regleringen kan anses vara proportionell mot det legitima mål som eftersträvas med beaktande också av att lagringen av personuppgifter i informationsresursen och användningen av personuppgifterna vid bedömningen av förutsättningarna för beviljande av statsunderstöd ligger i de fysiska personers intresse som ansöker om och får statsunderstöd. Det nationella handlingsutrymme som utnyttjas i förslaget behandlas närmare i specialmotiveringen i avsnitt 7.

På grundval av den ovanstående granskningen av de enskilda bestämmelserna är de föreslagna lagarna om ändring av statsunderstödslagen och lagen om statskontoret förenliga med de krav som ställs i bestämmelserna om skydd för personuppgifter och privatlivet i 10 § 1 mom. i grundlagen. Till den del handlingsutrymme enligt artikel 6.3 i dataskyddsförordningen utnyttjas i förslaget, kan den föreslagna regleringen anses uppfylla ett mål av allmänt intresse och stå i proportion till det legitima mål som eftersträvas.

På de grunder som anges ovan kan lagförslagen behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Den föreslagna informationsresursen för statsunderstödsverksamheten innebär en ny typ av helhet av tjänster, som är mycket omfattande, består av olika delar och är avsedd såväl för de olika förvaltningsområdena och statsbidragsmyndigheterna som delvis också för allmänheten i form av en öppen informationstjänst. Strävan har varit att förverkliga informationsresursen och lösa frågor om myndigheternas befogenheter så att skyddet för personuppgifter tryggas samtidigt som de grundläggande fri- och rättigheterna tillgodoses. Motsvarande typer av omfattande informationsresurser och helheter av tjänster har inte till alla delar behandlats av grundlagsutskottet tidigare. Regeringen anser det därför önskvärt att grundlagsutskottet ger ett utlåtande i frågan.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av statsunderstödslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i statsunderstödslagen (688/2001) 1 § 3 mom. och
fogas till lagen ett nytt 6 a kap. som följer:

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas också på sådant statsunderstöd som beviljas för att användas utanför Finland, om inte något annat föreskrivs i någon annan lag. Om en statsunderstödsstagare enligt 2 mom. emellertid är en främmande stat eller dess organ eller en mellanstatlig internationell organisation, tillämpas på statsunderstödet endast 5–8 §, 11 § 5 mom. samt 32 a–32 e §.

6 a kap.

Informationsresursen för statsunderstödsverksamheten

32 a §

Informationsresursen för statsunderstödsverksamheten

För administration, insamling och förmedling av den information som gäller statsunderstöd och för effektivisering av övervakningen av användningen av statsunderstöd finns det en informationsresurs för statsunderstödsverksamheten. Statskontoret förvaltar följande tjänster inom informationsresursen:

- 1) en tjänst för publicering av utlysningar av statsunderstöd och för uträttande av ärenden,
- 2) en tjänst för publicering och användning av uppgifter om statsunderstöd,
- 3) en tjänst för behandling och administration av statsunderstöd.

I informationsresursen för statsunderstödsverksamheten lagras sådana uppgifter om ansökan om och beviljande, utbetalning, användning och övervakning av statsunderstöd samt om återbetalning och återkrav av statsunderstöd som behövs för skötsel av de uppgifter som avses i denna lag. I informationsresursen får det lagras sådana uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter och som är nödvändiga för behandlingen av statsunderstödsansökningar eller för övervakningen av användningen av statsunderstöd.

Statskontoret får bearbeta och sammanföra uppgifter som lagrats i informationsresursen i syfte att förbättra uppgifternas kvalitet och användbarhet.

32 b §

Lagring och lämnande av uppgifter om statsunderstödsverksamheten

Varje sådan statsbidragsmyndighet och varje sådan annan aktör som med stöd av lag beviljar statsunderstöd som använder den tjänst för behandling och administration av statsunderstöd som avses i 32 a § 1 mom. 3 punkten ska lagra de uppgifter som avses i 32 a § 2 mom. i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten. I annat fall ska statsbidragsmyndigheten eller den som med stöd av lag beviljar statsunderstöd lämna minimiuppgifter om statsunderstödsverksamheten till Statskontoret för lagring i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten.

Personuppgifter som ska lämnas för lagring i informationsresursen är namn och personbezeichnung för fysiska personer som är statsunderstödssökande och statsunderstödstagare samt understödets ändamål och det geografiska område inom vilket understödet ska användas. Bestämmelser om de andra minimiuppgifter om utlysningar av statsunderstöd och deras adressuppgifter, identifiering av statsunderstödsansökningar och av statsunderstödsbeslut, statsunderstödsärenden, sökande och mottagare av statsunderstöd och statsunderstödsbeslut som ska lämnas för lagring i informationsresursen samt bestämmelser om tiden och sättet för lämnande av uppgifterna utfärdas genom förordning av statsrådet.

32 c §

Personuppgiftsansvarig och informationshantering i fråga om informationsresursen för statsunderstödsverksamheten

Statskontoret samt statsbidragsmyndigheten eller den som med stöd av lag beviljar statsunderstöd är gemensamt personuppgiftsansvariga för informationsresursen för statsunderstödsverksamheten och för tjänsterna i anslutning till den. Statskontoret svarar för den tekniska funktionen och användbarheten i informationsresursen och i tjänsterna i anslutning till den, för det tekniska gränssnittet för lagring av uppgifter och lämnande, behandling och utlämnande av minimiuppgifter samt för integriteten och bevarandet av uppgifterna. Statskontoret svarar för de myndighetsuppgifter som föreskrivs i 13 § 2–5 mom. och 14, 15 och 17 § i lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen (906/2019) och för andra motsvarande tekniska uppgifter i anknytning till informationshantering.

Statsbidragsmyndigheten eller den som med stöd av lag beviljar statsunderstöd svarar, när det gäller dess egen statsunderstödsverksamhet, för tillgodoseendet av den registrerades rättigheter, fungerar som kontaktpunkt för registrerade som är understödssökande eller understödstagare samt svarar för den personuppgiftsansvariges övriga uppgifter. Statsbidragsmyndigheten eller den som med stöd av lag beviljar statsunderstöd beslutar om utlämnande av andra uppgifter än de uppgifter som ska publiceras i den tjänst för publicering och användning av uppgifter om statsunderstöd som avses i 32 d §.

Statskontoret svarar för den personuppgiftsansvariges alla uppgifter i tjänsten för publicering och användning av uppgifter om statsunderstöd.

32 d §

Tjänsten för publicering och användning av uppgifter om statsunderstöd samt informationsmaterial som publiceras i tjänsten

Statskontoret förvaltar den tjänst som avses i 32 a § 1 mom. 2 punkten på sin webbplats i det allmänna datanätet. Statskontoret producerar och publicerar informationsmaterialet i tjänsten utifrån de offentliga uppgifterna i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten.

Trots bestämmelserna i 16 § 3 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet omfattar de personuppgifter som får publiceras namnet på fysiska personer som är statsunderstödstagare, understödets ändamål och det geografiska område inom vilket understödet ska användas. Även andra uppgifter om ansökan om och beviljande och användning av statsunderstöd

får publiceras i tjänsten. Uppgifter om enskilda ansökningar om statsunderstöd som beviljas fysiska personer och uppgifter om beviljade statsunderstöd som underskrider 1 000 euro publiceras dock inte i tjänsten. Närmare bestämmelser om annat informationsmaterial som publiceras utfärdas genom förordning av statsrådet.

I tjänsten får personuppgifter sökas endast som enskilda sökningar på basis av namnet på statsunderstödstagaren, namnet på utlysningen av statsunderstöd, namnet på statsbidragsmyndigheten, ändamålet med statsunderstödet eller året för beviljande av statsunderstöd.

32 e §

Bevarande och arkivering av uppgifter och handlingar

De uppgifter och handlingar om beviljade statsunderstöd som lagras i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten ska bevaras i tio år från utbetalningen av statsunderstödet sista post. Vid beviljande av sådant statsunderstöd som avses i 13 § 4 mom. eller av särskilda skäl också vid beviljande av annat statsunderstöd kan statsbidragsmyndigheten eller den som med stöd av lag beviljar statsunderstöd dock besluta om en längre tid för bevarande av uppgifter och handlingar. Behovet av att bevara sådana uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter och som har lagrats i informationsresursen ska bedömas igen minst vart femte år. De uppgifter och handlingar om negativa statsunderstödsbeslut som lagras i informationsresursen ska bevaras i fem år från det att beslutet fattades.

Statskontoret svarar för att de uppgifter och handlingar som lagrats i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten kan arkiveras. Statskontoret kan framställa förslag om arkivering centraliserat på uppdrag av en statsbidragsmyndighet eller en annan aktör som med stöd av lag beviljar statsunderstöd.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Den skyldighet att lämna minimiuppgifter som föreskrivs i 32 b § 1 mom. träder i kraft den 1 oktober 2023. Skyldigheten att lämna minimiuppgifter om statsunderstöd för primärproduktion inom jord- och skogsbruket och för fiskerinäring träder dock i kraft den 1 juni 2024.

2.

Lag

om ändring av lagen om statskontoret

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om statskontoret (305/1991) 2 § 1 mom. 5 punkten, 2 b § 1, 3 och 4 mom. och 2 c §, sådana de lyder, 2 § 1 mom. 5 punkten och 2 c § i lag 557/2020 och 2 b § 1, 3 och 4 mom. i lag 1369/2019, och

fogas till 2 § 1 mom., sådant det lyder i lagarna 1081/2014, 180/2019, 1369/2019 och 557/2020, nya 6–9 punkter som följer:

2 §

Om det inte föreskrivs annat om behörigheten någon annanstans, har Statskontoret till uppgift att

5) producera analys- och rapporteringstjänster inom statsförvaltningen för statsrådet till stöd för beredningen och beslutsfattandet,

6) vara ansvarig myndighet för förvaltningen av den informationsresurs för statsunderstödsverksamheten som avses i 32 a § 1 mom. i statsunderstödslagen (688/2001) och av tjänsterna inom den,

7) producera och publicera informationsmaterial i den tjänst för publicering och användning av uppgifter om statsunderstöd som avses i 32 a § 1 mom. 2 punkten i statsunderstödslagen,

8) svara för andra i 6 a kap. i statsunderstödslagen föreskrivna uppgifter som gäller behandling av uppgifter som lagrats i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten än de uppgifter som föreskrivs i 6 och 7 punkten,

9) producera analys- och rapporteringstjänster inom statsunderstödsverksamheten för statsrådet till stöd för beredningen och beslutsfattandet.

2 b §

Statskontoret har rätt att behandla sådana personuppgifter och sådana uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter som är nödvändiga för utförandet av den i 2 § 1 mom. 4 punkten avsedda uppgiften och av de i 2 § 1 mom. 6–8 punkten avsedda uppgifterna för förvaltning av informationsresursen för statsunderstödsverksamheten och av tjänsterna inom den. Statistikcentralen, Institutet för hälsa och välfärd, Utbildningsstyrelsen och finansministeriet har rätt att av Statskontoret få sådana sekretessbelagda uppgifter som är nödvändiga för genomförandet av deras uppgifter och som hänför sig till utförandet av den uppgift som avses i 2 § 1 mom. 4 punkten.

De uppgifter i kommunernas informationsresurs för ekonomisk information som inte innehåller personuppgifter ska Statskontoret publicera i det allmänna datanätet. Uppgifterna i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten ska Statskontoret publicera i tjänsten för publicering och användning av uppgifter om statsunderstöd i enlighet med vad som föreskrivs i 32 d § i statsunderstödslagen.

Avgift tas inte ut för användning av kommunernas informationsresurs för ekonomisk information och inte heller för användning av informationsresursen för statsunderstödsverksamheten eller av tjänsterna inom den.

2 c §

Statskontoret har rätt att avgiftsfritt och oberoende av sekretessbestämmelserna av den myndighet som är behörig enligt lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) få de uppgifter om statsförvaltningens verksamhet och ekonomi som är nödvändiga för skötseln av uppdrag som avses i 2 § 1 mom. 5 och 9 punkten ur sådana register som förs av Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning, Statens center för informations- och kommunikationsteknik, Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, affärsverket Senastfastigheter, Hansel Ab, Haus kehittämiskeskus Oy, statsbidragsmyndigheterna eller andra som med stöd av lag beviljar statsunderstöd (*gemensamma serviceproducenter*) och ur informationsresursen för statsunderstödsverksamheten, som innehåller uppgifter om planeringen och uppföljningen av verksamheten, ekonomi- och personalförvaltningen, den gemensamma grundläggande informationstekniken och hanteringen av upphandlingar samt om lokalhantering, centraliserade utbildningstjänster, projekthantering och organisationsstruktur vid statens ämbetsverk och inrättningar eller om statsunderstödsverksamheten. Statskontoret, de gemensamma serviceproducenterna och den myndighet som lämnar ut uppgifterna ska i samverkan bestämma vilka

uppgifter som ska lämnas ut för det uppdrag som avses i 2 § 1 mom. 5 punkten. Uppgifter enligt 24 § 1 mom. 2, 5 och 7–11 punkten i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet får dock inte lämnas ut.

Sådana uppgifter enligt artikel 9 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) som hör till särskilda kategorier av personuppgifter får inte lämnas ut. Sådana uppgifter om hur länge en frånvaro på grund av sjukdom, yrkessjukdom eller olycksfall i arbetet fortgått som är nödvändiga för utförandet av det uppdrag som avses i 2 § 1 mom. 5 punkten får dock lämnas ut. Vid behandlingen av uppgifter ska lämpliga skyddsåtgärder iakttas. Uppgifterna ska pseudonymiseras innan de överförs för analys. De uppgifter som publiceras ska anonymiseras eller aggregeras så att enskilda personer inte kan identifieras utifrån dem.

Statskontoret är personuppgiftsansvarig med avseende på de uppgifter som det har fått med stöd av 1 mom. Statskontoret och statsbidragsmyndigheten eller den som med stöd av lag beviljar statsunderstöd är dock gemensamt personuppgiftsansvariga i enlighet med 32 c § 1 och 2 mom. i statsunderstödslagen med avseende på de uppgifter som Statskontoret har fått för skötseln av det uppdrag som föreskrivs i 2 § 1 mom. 9 punkten.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 2 juni 2022

Statsminister

Sanna Marin

Finansminister Annika Saarikko

Lag

om ändring av statsunderstödslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i statsunderstödslagen (688/2001) 1 § 3 mom. och
fogas till lagen ett nytt 6 a kap. som följer:

Gällande lydelse

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas också på sådant statsunderstöd som beviljas för att användas utanför Finland, om inte något annat föreskrivs i någon annan lag. Om en statsunderstödsstagare enligt 2 mom. emellertid är en främmande stat eller dess organ eller en mellanstatlig internationell organisation, tillämpas på statsunderstödet endast 5–8 § samt 11 § 5 mom.

Föreslagen lydelse

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas också på sådant statsunderstöd som beviljas för att användas utanför Finland, om inte något annat föreskrivs i någon annan lag. Om en statsunderstödsstagare enligt 2 mom. emellertid är en främmande stat eller dess organ eller en mellanstatlig internationell organisation, tillämpas på statsunderstödet endast 5–8 §, 11 § 5 mom. samt 32 a–32 e §.

6 a kap.

Informationsresursen för statsunderstödsverksamheten

32 a §

Informationsresursen för statsunderstödsverksamheten

För administration, insamling och förmedling av den information som gäller statsunderstöd och för effektivisering av övervakningen av användningen av statsunderstöd finns det en informationsresurs för statsunderstödsverksamheten. Statskontoret förvaltar följande tjänster inom informationsresursen:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

1) en tjänst för publicering av utlysningar av statsunderstöd och för uträttande av ärenden,

2) en tjänst för publicering och användning av uppgifter om statsunderstöd,

3) en tjänst för behandling och administration av statsunderstöd.

I informationsresursen för statsunderstödsverksamheten lagras sådana uppgifter om ansökan om och beviljande, utbetalning, användning och övervakning av statsunderstöd samt om återbetalning och återkrav av statsunderstöd som behövs för skötsel av de uppgifter som avses i denna lag. I informationsresursen får det lagras sådana uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter och som är nödvändiga för behandlingen av statsunderstödsansökningar eller för övervakningen av användningen av statsunderstöd.

Statskontoret får bearbeta och sammanföra uppgifter som lagrats i informationsresursen i syfte att förbättra uppgifternas kvalitet och användbarhet.

32 b §

Lagring och lämnande av uppgifter om statsunderstödsverksamheten

Varje sådan statsbidragsmyndighet och varje sådan annan aktör som med stöd av lag beviljar statsunderstöd som använder den tjänst för behandling och administration av statsunderstöd som avses i 32 a § 1 mom. 3 punkten ska lagra de uppgifter som avses i 32 a § 2 mom. i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten. I annat fall ska statsbidragsmyndigheten eller den som med stöd av lag beviljar statsunderstöd lämna minimiuppgifter om statsunderstödsverksamheten till Statskontoret för lagring i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten.

Personuppgifter som ska lämnas för lagring i informationsresursen är namn och personbeteckning för fysiska personer som är statsunderstödssökande och statsunderstödstagare samt understödets ändamål och det geografiska område inom vilket understödet ska

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

användas. Bestämmelser om de andra minimiuppgifter om utlysningar av statsunderstöd och deras adressuppgifter, identifiering av statsunderstödsansökningar och av statsunderstödsbeslut, statsunderstödsärenden, sökande och mottagare av statsunderstöd och statsunderstödsbeslut som ska lämnas för lagring i informationsresursen samt bestämmelser om tiden och sättet för lämnande av uppgifterna utfärdas genom förordning av statsrådet.

32 c §

Personuppgiftsansvarig och informationshantering i fråga om informationsresursen för statsunderstödsverksamheten

Statskontoret samt statsbidragsmyndigheten eller den som med stöd av lag beviljar statsunderstöd är gemensamt personuppgiftsansvariga för informationsresursen för statsunderstödsverksamheten och för tjänsterna i anslutning till den. Statskontoret svarar för den tekniska funktionen och användbarheten i informationsresursen och i tjänsterna i anslutning till den, för det tekniska gränssnittet för lagring av uppgifter och lämnande, behandling och utlämnande av minimiuppgifter samt för integriteten och bevarandet av uppgifterna. Statskontoret svarar för de myndighetsuppgifter som föreskrivs i 13 § 2–5 mom. och 14, 15 och 17 § i lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen (906/2019) och för andra motsvarande tekniska uppgifter i anknytning till informationshantering.

Statsbidragsmyndigheten eller den som med stöd av lag beviljar statsunderstöd svarar, när det gäller dess egen statsunderstödsverksamhet, för tillgodoseendet av den registrerades rättigheter, fungerar som kontaktpunkt för registrerade som är understödssökande eller understödstagare samt svarar för den personuppgiftsansvariges övriga uppgifter. Statsbidragsmyndigheten eller den som med stöd av lag beviljar statsunderstöd beslutar om utlämnande av andra uppgifter än de uppgifter som ska publiceras i den tjänst för publicering och

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

användning av uppgifter om statsunderstöd som avses i 32 d §.

Statskontoret svarar för den personuppgiftsansvariges alla uppgifter i tjänsten för publicering och användning av uppgifter om statsunderstöd.

32 d §

Tjänsten för publicering och användning av uppgifter om statsunderstöd samt informationsmaterial som publiceras i tjänsten

Statskontoret förvaltar den tjänst som avses i 32 a § 1 mom. 2 punkten på sin webbplats i det allmänna datanätet. Statskontoret producerar och publicerar informationsmaterialet i tjänsten utifrån de offentliga uppgifterna i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten.

Trots bestämmelserna i 16 § 3 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet omfattar de personuppgifter som får publiceras namnet på fysiska personer som är statsunderstödstagare, understödets ändamål och det geografiska område inom vilket understödet ska användas. Även andra uppgifter om ansökan om och beviljande och användning av statsunderstöd får publiceras i tjänsten. Uppgifter om enskilda ansökningar om statsunderstöd som beviljas fysiska personer och uppgifter om beviljade statsunderstöd som underskrider 1 000 euro publiceras dock inte i tjänsten. Närmare bestämmelser om annat informationsmaterial som publiceras utfärdas genom förordning av statsrådet.

I tjänsten får personuppgifter sökas endast som enskilda sökningar på basis av namnet på statsunderstödstagaren, namnet på utlysningen av statsunderstöd, namnet på statsbidragsmyndigheten, ändamålet med statsunderstödet eller året för beviljande av statsunderstöd.

32 e §

Bevarande och arkivering av uppgifter och handlingar

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

De uppgifter och handlingar om beviljade statsunderstöd som lagras i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten ska bevaras i tio år från utbetalningen av statsunderstödet sista post. Vid beviljande av sådant statsunderstöd som avses i 13 § 4 mom. eller av särskilda skäl också vid beviljande av annat statsunderstöd kan statsbidragsmyndigheten eller den som med stöd av lag beviljar statsunderstöd dock besluta om en längre tid för bevarande av uppgifter och handlingar. Behovet av att bevara sådana uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter och som har lagrats i informationsresursen ska bedömas igen minst vart femte år. De uppgifter och handlingar om negativa statsunderstödsbeslut som lagras i informationsresursen ska bevaras i fem år från det att beslutet fattades.

Statskontoret svarar för att de uppgifter och handlingar som lagrats i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten kan arkiveras. Statskontoret kan framställa förslag om arkivering centraliserat på uppdrag av en statsbidragsmyndighet eller en annan aktör som med stöd av lag beviljar statsunderstöd.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Den skyldighet att lämna minimiuppgifter som föreskrivs i 32 b § 1 mom. träder i kraft den 1 oktober 2023. Skyldigheten att lämna minimiuppgifter om statsunderstöd för primärproduktion inom jord- och skogsbruket och för fiskerinäring träder dock i kraft den 1 juni 2024.

2.

Lag

om ändring av lagen om statskontoret

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om statskontoret (305/1991) 2 § 1 mom. 5 punkten, 2 b § 1, 3 och 4 mom. och 2 c §, sådana de lyder, 2 § 1 mom. 5 punkten och 2 c § i lag 557/2020 och 2 b § 1, 3 och 4 mom. i lag 1369/2019, och
fogas till 2 § 1 mom., sådant det lyder i lagarna 1081/2014, 180/2019, 1369/2019 och 557/2020, nya 6–9 punkter som följer:

Gällande lydelse

2 §

Om det inte föreskrivs annat om behörigheten någon annanstans, har Statskontoret till uppgift att

5) producera analys- och rapporteringstjänster inom statsförvaltningen för statsrådet till stöd för beredningen och beslutsfattandet.

2 b §

Statskontoret har rätt att behandla sådana personuppgifter som är nödvändiga för utförandet av den uppgift som avses i 2 § 1 mom. 4 punkten och uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter. Statistikcentralen, Institutet för hälsa och välfärd, Utbildningsstyrelsen och finansministeriet har rätt att av Statskontoret få sådana sekretessbelagda uppgifter som är nödvändiga för genomförandet av deras uppgifter.

Föreslagen lydelse

2 §

Om det inte föreskrivs annat om behörigheten någon annanstans, har Statskontoret till uppgift att

5) producera analys- och rapporteringstjänster inom statsförvaltningen för statsrådet till stöd för beredningen och beslutsfattandet,

6) vara ansvarig myndighet för förvaltningen av den informationsresurs för statsunderstödsverksamheten som avses i 32 a § 1 mom. i statsunderstödslagen (688/2001) och av tjänsterna inom den,

7) producera och publicera informationsmaterial i den tjänst för publicering och användning av uppgifter om statsunderstöd som avses i 32 a § 1 mom. 2 punkten i statsunderstödslagen,

8) svara för andra i 6 a kap. i statsunderstödslagen föreskrivna uppgifter som gäller behandling av uppgifter som lagrats i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten än de uppgifter som föreskrivs i 6 och 7 punkten,

9) producera analys- och rapporteringstjänster inom statsunderstödsverksamheten för statsrådet till stöd för beredningen och beslutsfattandet.

2 b §

Statskontoret har rätt att behandla sådana personuppgifter och sådana uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter som är nödvändiga för utförandet av den i 2 § 1 mom. 4 punkten avsedda uppgiften och av de i 2 § 1 mom. 6–8 punkten avsedda uppgifterna för förvaltning av informationsresursen för statsunderstödsverksamheten och av tjänsterna inom den. Statistikcentralen, Institutet för hälsa och välfärd, Utbildningsstyrelsen och finansministeriet har rätt att av Statskontoret få sådana sekretessbelagda uppgifter

Gällande lydelse

De uppgifter i informationsresursen för ekonomisk information som inte innehåller personuppgifter ska Statskontoret publicera i det allmänna datanätet.

Avgift tas inte ut för användning av informationsresursen för ekonomisk information.

2 c §

Statskontoret har rätt att avgiftsfritt och oberoende av sekretessbestämmelserna av den myndighet som är behörig enligt lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) få de uppgifter om statsförvaltningens verksamhet och ekonomi som är nödvändiga för skötseln av uppdrag som avses i 2 § 1 mom. 5 punkten ur sådana register som förs av Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning, Statens center för informations- och kommunikationsteknik, Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, affärsverket Senatfastigheter, Hansel Ab och Haus kehittämiskeskus Oy (gemensamma serviceproducenter) och som innehåller uppgifter om planeringen och uppföljningen av verksamheten, ekonomi- och personalförvaltningen, den gemensamma grundläggande informationstekniken och hanteringen av upphandlingar samt om lokalhantering, centraliserade utbildningstjänster, projekthantering och organisationsstruktur vid statens ämbetsverk och inrättningar. Statskontoret, de gemensamma serviceproducenterna och den myndighet som lämnar ut uppgifterna ska i samverkan bestämma vilka uppgifter

Föreslagen lydelse

som är nödvändiga för genomförandet av deras uppgifter och som hänför sig till utförandet av den uppgift som avses i 2 § 1 mom. 4 punkten.

De uppgifter i *kommunernas informationsresurs* för ekonomisk information som inte innehåller personuppgifter ska Statskontoret publicera i det allmänna datanätet. *Uppgifterna i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten ska Statskontoret publicera i tjänsten för publicering och användning av uppgifter om statsunderstöd i enlighet med vad som föreskrivs i 32 d § i statsunderstöds-lagen.*

Avgift tas inte ut för användning av *kommunernas informationsresurs* för ekonomisk information och inte heller för användning av informationsresursen för statsunderstödsverksamheten eller av tjänsterna inom den.

2 c §

Statskontoret har rätt att avgiftsfritt och oberoende av sekretessbestämmelserna av den myndighet som är behörig enligt lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) få de uppgifter om statsförvaltningens verksamhet och ekonomi som är nödvändiga för skötseln av uppdrag som avses i 2 § 1 mom. 5 och 9 punkten ur sådana register som förs av Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning, Statens center för informations- och kommunikationsteknik, Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, affärsverket Senatfastigheter, Hansel Ab, Haus kehittämiskeskus Oy, *statsbidragsmyndigheterna eller andra som med stöd av lag beviljar statsunderstöd* (gemensamma serviceproducenter) och ur informationsresursen för statsunderstödsverksamheten, som innehåller uppgifter om planeringen och uppföljningen av verksamheten, ekonomi- och personalförvaltningen, den gemensamma grundläggande informationstekniken och hanteringen av upphandlingar samt om lokalhantering, centraliserade utbildningstjänster, projekthantering och organisationsstruktur vid statens ämbetsverk och inrättningar eller om statsunderstödsverksamheten.

Gällande lydelse

som ska lämnas ut för analys- och rapporteringstjänster. Uppgifter enligt 24 § 1 mom. 2, 5 och 7–11 punkten i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet får dock inte lämnas ut.

Sådana uppgifter enligt artikel 9 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) som hör till särskilda kategorier av personuppgifter får inte lämnas ut. Uppgifter om hur länge en frånvaro på grund av sjukdom, yrkessjukdom eller olycksfall i arbetet fortgått får dock lämnas ut. Vid behandlingen av uppgifter ska lämpliga skyddsåtgärder iakttas. Uppgifterna ska pseudonymiseras före de överförs för analys. De uppgifter som publiceras ska anonymiseras eller aggregeras så att enskilda personer inte kan identifieras utifrån dem.

Statskontoret är personuppgiftsansvarig med avseende på de uppgifter som det har fått med stöd av 1 mom.

Föreslagen lydelse

Statskontoret, de gemensamma serviceproducenterna och den myndighet som lämnar ut uppgifterna ska i samverkan bestämma vilka uppgifter som ska lämnas ut för det uppdrag som avses i 2 § 1 mom. 5 punkten. Uppgifter enligt 24 § 1 mom. 2, 5 och 7–11 punkten i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet får dock inte lämnas ut.

Sådana uppgifter enligt artikel 9 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) som hör till särskilda kategorier av personuppgifter får inte lämnas ut. Sådana uppgifter om hur länge en frånvaro på grund av sjukdom, yrkessjukdom eller olycksfall i arbetet fortgått som är nödvändiga för utförandet av det uppdrag som avses i 2 § 1 mom. 5 punkten får dock lämnas ut. Vid behandlingen av uppgifter ska lämpliga skyddsåtgärder iakttas. Uppgifterna ska pseudonymiseras innan de överförs för analys. De uppgifter som publiceras ska anonymiseras eller aggregeras så att enskilda personer inte kan identifieras utifrån dem.

Statskontoret är personuppgiftsansvarig med avseende på de uppgifter som det har fått med stöd av 1 mom. Statskontoret och statsbidragsmyndigheten eller den som med stöd av lag beviljar statsunderstöd är dock gemensamt personuppgiftsansvariga i enlighet med 32 c § 1 och 2 mom. i statsunderstödslagen med avseende på de uppgifter som Statskontoret har fått för skötseln av det uppdrag som föreskrivs i 2 § 1 mom. 9 punkten.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Statsrådets förordning

om de minimiuppgifter som ska lagras i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten och de uppgifter som publiceras i tjänsten för publicering och användning av uppgifter om statsunderstöd

I enlighet med statsrådets beslut föreskrivs med stöd av 32 b § 2 mom. och 32 d § 2 mom. i statsunderstödslagen (688/2001), sådana de lyder i lag (/):

1 §

Uppgifter som ska lämnas till informationsresursen om utlysningar av statsunderstöd

Med utlysning av statsunderstöd (utlysning) avses sådan planmässig eller författningsbaserad verksamhet inom statsunderstödsverksamheten där en statsbidragsmyndighet eller en annan aktör som med stöd av lag beviljar statsunderstöd gör det möjligt att ansöka om statsunderstöd i anslutning till ett visst samhälleligt mål eller ändamål.

Statsbidragsmyndigheten eller den som med stöd av lag beviljar statsunderstöd ska för lagring i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten lämna följande uppgifter om de statsunderstöd som den utlyst:

- 1) namnet på statsbidragsmyndigheten eller den som med stöd av lag beviljar statsunderstöd,
- 2) namnet på utlysningen,
- 3) en beskrivning av utlysningen,
- 4) understödsslaget,
- 5) möjliga understödstagare,
- 6) typ av ansökningstid,
- 7) tidpunkten för när en tidsbegränsad utlysning inleds och avslutas,
- 8) målen för utlysningen.

Statsbidragsmyndigheten eller den som med stöd av lag beviljar statsunderstöd ska dessutom lämna adressen till den webbplats som innehåller mer information om det statsunderstöd som kan sökas.

Statsbidragsmyndigheten eller den som med stöd av lag beviljar statsunderstöd får för lagring i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten lämna även andra sådana uppgifter om de statsunderstöd som den utlyst som stöds av informationsresursen.

2 §

Uppgifter som ska lämnas till informationsresursen om statsunderstödsansökningar och statsunderstödsbeslut

Statsbidragsmyndigheten eller den som med stöd av lag beviljar statsunderstöd ska för lagring i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten lämna följande uppgifter om statsunderstödsansökningar och om statsunderstödsbeslut som meddelats med anledning av dem:

- 1) namnet på statsbidragsmyndigheten eller den som med stöd av lag beviljar statsunderstöd,
- 2) identifieringsuppgifter för utlysningen,
- 3) följande uppgifter om statsunderstödsärendet:
 - a) ärendenummer,

- b) datum då ärendet inleddes,
 - c) beloppet av det ansökt understödet,
 - 4) följande uppgifter om sökande och mottagare av statsunderstöd:
 - a) företags- och organisationsnummer för juridiska personer,
 - b) namn på utländska sökande och mottagare av understöd,
 - 5) följande uppgifter om statsunderstödsbeslutet:
 - a) datum för beslutet,
 - b) beloppet av det beviljade understödet,
 - c) beslut om att understöd inte beviljas,
 - d) ändamål eller ändring av ändamålet för understöd som beviljats en juridisk person,
 - e) det geografiska område inom vilket understöd som beviljats en juridisk person ska användas,
 - f) beloppet av det understöd som genom ett lagakraftvunnet beslut om återkrav i varje enskilt fall inte har återbetalats samt grunden för återkravet.
- Statsbidragsmyndigheten eller den som med stöd av lag beviljar statsunderstöd får för lagring i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten lämna även andra sådana uppgifter om statsunderstödsansökningar och statsunderstödsbeslut som stöds av informationsresursen.

3 §

Uppgifter som ska lämnas till informationsresursen om vissa statsunderstöd som beviljats för användning utomlands

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 1 och 2 § ska statsbidragsmyndigheten eller den som med stöd av lag beviljar statsunderstöd för lagring i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten lämna följande uppgifter om i 1 § 3 mom. i statsunderstödslagen avsedda statsunderstöd som beviljats för att användas utanför Finland:

- 1) namnet på statsbidragsmyndigheten,
- 2) ärendenummer,
- 3) namnet på understödstagaren,
- 4) understödets storlek,
- 5) datum för förvaltningsbeslutet om understödet,
- 6) understödets ändamål.

4 §

Uppgifter som ska lämnas till informationsresursen om statsunderstöd som beviljas av Europeiska gemenskapens medel eller av andra medel från Europeiska unionen

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 1 och 2 § ska statsbidragsmyndigheten eller den som med stöd av lag beviljar statsunderstöd för lagring i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten lämna åtminstone följande uppgifter om i 2 § i statsunderstödslagen avsedda statsunderstöd som beviljas av Europeiska gemenskapens medel eller av andra medel från Europeiska unionen:

- 1) följande uppgifter om utlysningen av statsunderstöd:
 - a) namnet på statsbidragsmyndigheten eller den som med stöd av lag beviljar statsunderstöd,
 - b) namnet på utlysningen,
 - c) tidpunkten för när utlysningen inleds och avslutas,
 - d) adressen till webbplatsen med uppgifter om utlysningen,
- 2) följande uppgifter om statsunderstödsbeslutet:
 - a) namnet på eller andra identifieringsuppgifter för utlysningen,
 - b) understödsärendets ärendenummer,

- c) namnet på och identifikationskoden för understödstagaren,
- d) det beviljade understödets storlek,
- e) datum för beslutet om beviljande av understöd,
- f) understödets ändamål,
- g) det geografiska område inom vilket understödet ska användas.

5 §

Uppgifter som ska lämnas till informationsresursen om statliga stöd som ska registreras i kundinformationssystemet för företagstjänster

När det gäller de statliga stöd som avses i 7 a § i lagen om kundinformationssystemet för företagstjänster (293/2017) lämnas de uppgifter om utlysningen av statsunderstöd och om statsunderstödsbeslutet som avses i 4 § i denna förordning för lagring i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten.

6 §

Tidsplan för lämnandet av uppgifterna

De uppgifter enligt denna förordning som gäller utlysningar av statsunderstöd ska lämnas senast i samband med att statsunderstödet utlyses.

De uppgifter enligt denna förordning som gäller statsunderstödsansökningar och statsunderstödsbeslut ska lämnas utan dröjsmål efter det att statsunderstödsbeslutet eller förvaltningsbeslutet om statsunderstödet har fattats. Uppgifterna ska dock lämnas senast 3 månader efter det att statsunderstödsbeslutet eller förvaltningsbeslutet fattats.

7 §

Hur uppgifterna ska lämnas

Statsbidragsmyndigheten eller den som med stöd av lag beviljar statsunderstöd ska lämna de uppgifter enligt denna förordning som gäller utlysningar av statsunderstöd via ett användargränssnitt genom att publicera uppgifterna i den tjänst för publicering av utlysningar av statsunderstöd och för uträttande av ärenden som avses i 32 a § 1 mom. i statsunderstödslagen.

De uppgifter enligt denna förordning som gäller statsunderstödsansökningar och statsunderstödsbeslut ska lämnas antingen via ett användargränssnitt med en överföringsfil eller automatiskt via ett gränssnitt.

Uppgifterna enligt denna förordning får lämnas i samlad form via en förvaltningsmyndighet eller via den myndighet som svarar för ett gemensamt informationssystem eller en gemensam informationsresurs.

8 §

Uppgifter som publiceras i tjänsten för publicering och användning av uppgifter om statsunderstöd

I tjänsten för publicering och användning av uppgifter om statsunderstöd publiceras följande uppgifter om statsunderstödsansökningar och statsunderstödsbeslut som lämnats för lagring i informationsresursen:

- 1) namn på juridiska personer som är sökande eller mottagare av understöd,
- 2) beloppet av understöd som en juridisk person ansökt om,

- 3) beloppet av det beviljade understödet,
- 4) uppgift om att understöd inte beviljats en juridisk person.

I tjänsten publiceras även sammanfattningar av uppgifter om ansökan om och beviljande och användning av statsunderstöd.

9 §

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den xx xxx 20xx.

Skyldigheten att lämna uppgifter om statsunderstödsansökningar och statsunderstödsbeslut gäller inte statsunderstöd som utlysts före förordningens ikraftträdande.

Statsbidragsmyndigheten eller den som med stöd av lag beviljar statsunderstöd får för lagring i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten lämna även sådana i 1 § eller 4 § 1 punkten i denna förordning avsedda uppgifter som gäller statsunderstöd som utlysts före förordningens ikraftträdande.

För lagring i informationsresursen för statsunderstödsverksamheten får det även lämnas sådana i 2 och 3 § och 4 § 2 punkten i denna förordning avsedda uppgifter som gäller sådana statsunderstödsbeslut eller förvaltningsbeslut om statsunderstöd som fattats före förordningens ikraftträdande.